

Çocuklar sağlıklı büyüsün diye
Türkiye'de 115 yıldır
dişhekimleri var

22 Kasım Dişhekimliği Günü'müz kutlu olsun

DIO^{TR} IMPLANT

let's go
AEEDC DUBAI 2024
4th ~ 8th Feb.

BOOTH NUMBER : 2F07

Flight

Accommodation

Seminar

Business Opportunities

Networking

City Tour

Safari Tour

M10

Digit Diş Panel Ünitisi

Hekim Tableti

- 5 Modüllü
- Tek satır DIGIT kontrol paneli
- 1 x 3 fonksiyonlu şırınga
- 2 x ışıklı hortum çıkışı
- 1 x i-MMr L (100-40,000 rpm / 3.3 Ncm LED ışıklı elektrikli mikromotor
- 1 x U-PZ 7 ışıklı kavitron (4 uç ve anahtar ile)
- 1 x Tepsi tutucu ve metal tepsileri

Reflektör

- VENUS LED (50.000 LUX)

Asistan Tarafı

- 1 x 3 F hava su şırıngası

Ünit Gövdesi

- Üstten basmalı ayak pedali

15 AY
TAKSİT

BEGO'yla Köklü Geçmiş Sağlam Gelecek

- 133 Yıllık Tecrübe
- Üstün Alman Teknolojisi
- Geniş Servis Ağı

Gülüşünüz bizim için değerlidir

**RUTHINIUM KULLANIN,
FARKI HISSEDİN!**

ACRY PLUS

4 katmanlı akrilik diş

ACRY LUX

3 katmanlı akrilik diş

ACRY ROCK V

2 katmanlı akrilik diş

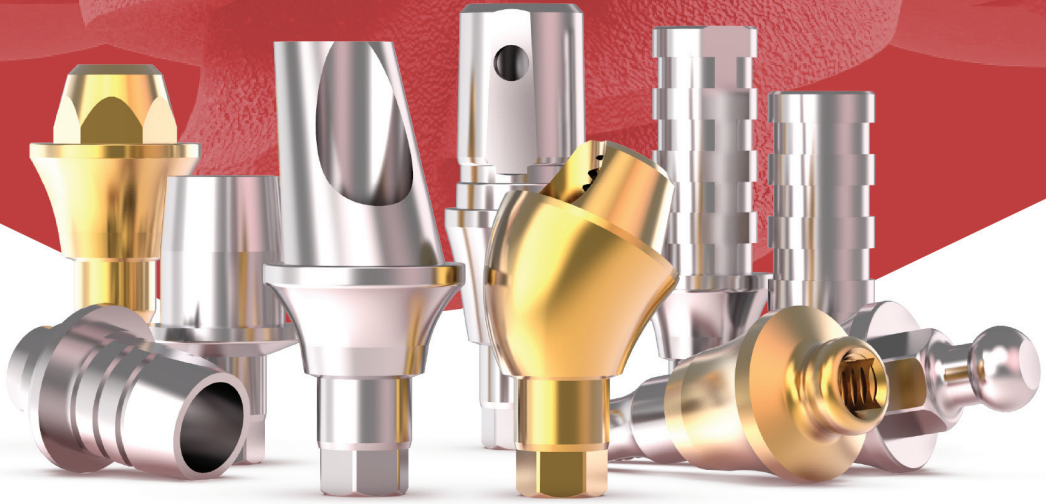

NucleOSS™

modern, estetik, **yenilikçi**

Geniş Üst Yapı seçenekleri

» simante
özümler

» kişiye özel
özümler

» hareketli
protez çözümler

» vidalı
özümler

NucleOSS™

innovative vision

TDBD 208

KASIM 2023

26

14

18

TDBD

bu sayıda

- 11 BAŞYAZI
TDB Genel Başkanı A. Tarık İşmen
- 13 TDB GÜNDEMİ
TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu Uzer
- 14 TALEPLERİMİZİ SİYASİ PARTİLERE ANLATIYORUZ
TDB Merkez Yönetim Kurulu taleplerimizi iletmek üzere 26 Ekim 2023 tarihinden başlayarak siyasi parti yöneticileriyle bir dizi temasta bulundu.
- 18 DİLEKÇELERİMİZİ TESLİM ETTİK
TDB heyeti 29 Kasım'da Sağlık Bakanı Dr.Fahrettin Koca ile görüşerek sorunlarımızı aktardı.
- 24 KATLIAMA SESSİZ KALMADIK
19 Ekim'de yapılan "Direnen Filistin Kazanacak! Ortadoğu Savaşıyla Değil Barışla Değişecek" basın açıklamasına Ankara Dişhekimleri Odası da katıldı.
- 26 100 YILLIK HEYECANLA VE UMUTLA
TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Cumhuriyet'in 100. yıldönümünde Ankara'da yapıldı. Kongreye dair tüm detayları sayfalarımızda bulacaksınız.

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu adına
Ahmet Tarık İşmen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Emel Eroğlu
Yayın türü Yaygın süreli yayın
Yayın aralığı Aylık
Dili Türkçe
Editör Hakan Sürmen
Görsel yönetmen
Şeref Kartal

Yayın Kurulu
Ayça Hor
H. Emre Harbaloğlu
İnci Yağdıran
Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz,
Gizem Bayraktaroğlu
Elif Peker Tunç
Fotoğraf Oğuz Dönmez
Reklam için başvuru
Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)

Yayın tarihi Kasım 2023
Editöryal üretim ve yapım
Nisan İletişim
Basın Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0.212.327 84 41
nisaniletisim@gmail.com
Cihannüma Mah. Salih Efendi
Sok. Mistaş İşhanı 2/9
Beşiktaş İSTANBUL

Yönetim yeri ve yazışma adresi
Kızılırmak Mah. 1446. Cad.
Alternatif İş Merkezi
No: 12/38 Çukurambar
Çankaya - ANKARA
Tel: 0.312.435 93 94
Fax: 0.312.430 29 59
www.tdb.org.tr
e-mail: tdb@tdb.org.tr
ISSN: 2791-8416

46

50

56

42

53

58

35 YOL HARİTASI ŞEKİLLENİYOR

Meslek Sorunları Sempozyumu 24-25 Ekim 2023 tarihlerinde Congressium Kongre Merkezi'nde yapıldı.

40 EXPODENTAL 2023

26-29 Ekim 2023 tarihlerinde 4500 m2 alanda, 120 firmanın katılımıyla gerçekleşen fuarla ilgili olarak katılımcı firma temsilcilerinin izlenimlerini derledik.

42 YÖNETİCİLERİ FDI'YI ANLATIYOR

Dişhekimliğinin dünya çapında en yetkili isimleri FDI'nın yapısı ve faaliyetlerini anlattılar.

46 'EKİSİĞİMİZ YOK FAZLAMIZ VARDI'

1999'dan bu yana akademik çalışmalarını ABD'de yürüten Prof.Dr. Hatice Hastürk kendi dönemlerinde aldıkları eğitimin çok iyi olduğunu ABD'ye gittiğinde fark ettiğini söylüyor.

50 'NEOLİBERAL DÖNÜŞÜM GELENEKSEL HASTA HEKİM İLİŞKİSİNİ DEĞİŞTİRDİ'

Yayın Kurulu üyemiz Tuğba Alaybeyoğlu "Sağlık Emek Sürecinde 'Modern Zamanlar' Şehir Hastaneleri" adlı çalışması yayımlanan Dr. Merve Kayaduvar'la 'Sağlıkta Dönüşüm'ün etkileri üzerine konuştu.

53 AĞIZ SAĞLIĞI-KALP SAĞLIĞI İLİŞKİSİ

Kardiyolog Prof.Dr. Erdal Belen 'Ağız Sağlığı ve Kalp Sağlığı İlişkisinde En Çok Merak Edilenler'i yazdı.

56 'MÜZİK BENİM İÇİN NEFES ALMAK GİBİ BİR ŞEY'

Yayın Kurulu üyemiz Gizem Bayraktaroğlu 'İçimizden Biri'nde müzisyen meslektaşımız Ümit Güneş Özcan'la konuştu.

58 DİŞLERDEN FARKEDİLEN EZİLMİŞLİK

Edebiyatte Dişhekimliği'nde bu sayıda Yılmaz Güney'in hapisten izinli çıkan 11 mahkumun öykülerini anlattığı Yol filminin senaryosu var.

61 SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULAR

62 KİTAP: DİŞHEKİMLİĞİ TARİHİ

Meslektaşımız İtkim Karakapıcı Prof.Dr. İlter Uzel'in büyük eseri, iki ciltlik 'Dişhekimliği Tarihi'ni inceliyor.

64 DİŞKENCE

Fatın Hazinedar dişlerin eziyet aracı olarak kullanılmasının izlerini sürüyor.

REKLAM İNDEKSİ

(Alfabetik sırayla)

AB DENTAL	21	EREN DİŞ DEPOSU.....	05	METRO DİŞ	25
BEGO	04	GÜLSA	03	NUCLEOSS	06-07
DİO İMPLANT	ön kapak içi	KERR	23	OSSTEM İMPLANT.....	17
		KULZER	10	STS DENTAL	12

ONE SHADING MEETS BULK FILLING

YENİ

Charisma Bulk Flow ONE.

Günlük vakalarınıza kullanabileceğiniz ilk tek-renk özellikli akışkan bulk fill!

Her zaman doğru rengi yakalayın: Charisma Bulk Flow ONE'in mükemmel renk uyumu özelliği sayesinde restorasyonlarınız çevre dentisyonun rengini yansıtarak bölgeye adaptasyonu sağlar.

Etkili kullanım: Son bir kapatma katmanına ihtiyaç duymadan, 4mm'ye kadar kaviteleri kolayca doldurabilirsiniz.

Uzun süre dayanıklı restorasyonlar: Yüksek direnç, düşük büzülme ve aşınma direnci, arka bölgedeki çiğneme yüküne dayanabilen dayanıklı restorasyonlar sağlar.

The One
Solution
Start video: kulzer.
com/one-effect

KULZER
MITSUI CHEMICALS GROUP

Taleplerimizi ısrarla savunacağız

A. Tarık İşmen TDB Genel Başkanı

Merhaba,
Geçtiğimiz ay siyasi parti yetkilileriyle taleplerimiz doğrultusunda bir dizi görüşme yaptık. Bütün partileri ziyaret ettik, dosyalarımızı sunduk. Biz bu

temasları sürdürürken Odalarımız da bölgelerinde siyasilerle temas kurarak taleplerimizi gündeme sokmaya çalıştı. Hep beraber dişhekimlerinin sesinin duyulması zamanının gelip geçtiğini ifade ettik. Sekiz ana başlıkta topladığımız taleplerimizi meslektaşlarımızın da sahiplenmesi için çaba harcadık. Birkaç aydır sürdürdüğümüz imza kampanyasında dile getirdiğimiz talepleri Meclis'te grubu bulunan tüm siyasi partilerin grup başkanlarına, başkan vekillerine, genel başkanlarına ve TBMM Sağlık Komisyonu'na ilettik.

Görüşmelerde siyasi parti temsilcilerinin konuya çok yabancı olmadıklarını da fark ettik. Özellikle iktidar partisi temsilcilerinin sorunların tespitinde bize hak vermekle birlikte sorunun kaynağını ortaya koymakta çekingen davrandıklarını görüyoruz. Belli bir vadeye yayılarak çalışma yapılacağı ifade ediliyor. Biz çözüm stratejisi olarak kendi önerilerimizi de ilettik. Özellikle en acil sorununuz olan yeni fakülteler ve kontenjanlarla ilgili durumu aktardığımızda tespitlerimize katıldıklarını ifade ettiler.

Ana muhalefet partisi CHP Genel Başkanı Özgür Özel ile de görüştük. Sayın Özel, Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreterliği'ni yapmış, meslek odası çalışmalarını ve sağlık meslek örgütlerini iyi bilen bir isim. Kendisine de dosyamızı ilettik; dosyamızdaki taleplere parti olarak sahip çıkacakları sözünü verdi. Diğer muhalefet partileri de olumlu bir yaklaşım içindeydi. Sorunlarımızın çözüm odağında olan iktidar partisinin de siyasi ve ekonomik çıkar grupları doğrultusunda hareket etmeyeceğini umuyoruz

Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftamızı geride bıraktık. Bütün Odalarımızda bilimsel, sosyal etkinlikler yapıldı, sertifika törenleri düzenlendi. Merkez Yönetim

Kurulu olarak görev dağılımı yaparak Odalarımızı ziyaret ettik. Meslek örgütü olarak sorunlara vakıfız ama sorunların çözümünde kendimizi daha güçlü hissedebilmek için meslektaşlarımızın biraz daha meslek örgütüne sahip çıkmasını gerektiğini görüyoruz.

Türkiye'deki dişhekimisi sayısı bugün 46 bin civarında. Şu an fakültelerde eğitim gören dişhekimliği öğrencilerinin sayısı ise 42 bin! Yani sadece beş yıl sonra dişhekimisi sayısı iki katına çıkacak. Ağız diş sağlığı hizmeti talebinde ciddi bir artış yaşanmazken bu artışın dişhekimliğinde bugün etkilerini görmeye başladığımız işsizliği patlatacağını söylemek bir kehanet sayılmaz.

Dişhekimisi sayısını kontrolsüzce artırarak son derece zorlu bir eğitimden geçmiş meslek mensuplarını ekonomik zorluklarla yüz yüze bırakmak yerine koruyucu ağız diş sağlığı hizmetlerini önceleyen bir sağlık politikasına geçmek zorundayız. Meslek örgütü olarak dişhekimliği hizmetlerinin implant ile lamine arasına sıkışmasını değil daha çok koruyucu hizmetlere yoğunlaşmasını istiyoruz. Aksi taktirde bir yandan tedavi ederken diğer yandan ağızları sorunlarla dolu yeni nesiller geliyor, her tarafından su kaçıran bir havuzu doldurmaya çalışıyoruz. Ağız diş sağlığı göstergelerimizde ciddi bir değişiklik olmaması bize bunu söylüyor.

Bütün bunlar koruyucu hekimliğin öne çıkarılmasını zorunlu kılıyor. Kamunun bu konuda ciddi bir planlama yapması gerekiyor. Dişhekimisi muayenehaneleri buna hazır; önceki yıllarda sunduğumuz hizmet alımı projesini revize ederek serbest çalışan dişhekimlerini bu sürecin sürükleyicisi haline getirebiliriz. İlk planda aile dişhekimisi hizmeti serbest çalışan dişhekimleri eliyle verilebilir. Yaklaşık 30 bin meslektaşımız birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi kamu adına bu hizmeti verebilir.

Tüm meslektaşlarımızın 22 Kasım Dişhekimliği Günü'nü kutluyorum.

STS DENTAL

RİSKLERİ YÖNETİN

KULLANIM SUYU RİSKLERİNİ KONTROL ALTINA ALIN

YERLİ
ÜRETİM

- ✓ Bakteri, virüs, mantar, küf vb. mikroorganizmaları dekontamine eder.
- ✓ Flushing özelliği vardır.
- ✓ Hortum içinde oluşmuş olan biyofilm tabakasını ortadan kaldırır, yeniden oluşmasını engeller.
- ✓ Sudaki kireci etkisizleştirir.
- ✓ El aletleri ve kartuşların ömrünü uzatır.
- ✓ Aynı ortamdaki 2 diş ünitesine hizmet verebilir.

peşin fiyatına

2150 €

1990 €

(KDV DAHİL)

Kredi kartına 12 aya varan
taksit imkanı

*Tanıtıma özel, stoklarla sınırlıdır.

27 senelik tecrübemizle...

STS Electronic

✉ sts@stdental.com

🌐 www.stdental.com

Çözüm iradesini görmek istiyoruz

115. yılımız kutlu olsun

22 Kasım 1908'de 'Dişçi Mektebi'nin kurulmasının üzerinden 115 yıl geçti. Bu 115 yılda işgal, Cumhuriyet, üniversite reformu, darbeler, meslek örgütümüzün kuruluşu gibi birçok önemli dönüm noktasından geçtik. Bazen üç ileri adımdan sonra bir geri adım attığımız da oldu ama bugün dünya çapında saygınlığı olan bir meslek grubuyuz. Bugün yaşadığımız sorunlar öncelerden daha çetrefilli olsa da üstesinden gelebilecek güçteyiz. Tüm meslektaşlarımızın 22 Kasım Dişhekimliği Günü'nü ve Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası'nı kutlarım.

Siyasi partilerle temaslar

Geçtiğimiz 26 Ekim'den başlayarak siyasi parti yöneticileri nezdinde bir dizi girişimde bulunduk. Aylardır sürdürdüğümüz imza kampanyasında dile getirdiğimiz ve sekiz temel talepte somutlaştırdığımız taleplerimizi TBMM Başkan Vekiline, iktidar partisi grup başkan ve başkanvekillerine, ana muhalefet partisi genel başkanına, grup başkanvekiline, muhalefet partilerinin grup başkan ve başkanvekillerine yüz yüze anlattık, sorularını yanıtladık; daha geniş bilgi içeren dosyalarımızı kendilerine teslim ettik. Görüşmelerimize ilişkin detaylı bilgileri haber sayfalarımızda bulacaksınız.

Bu bir meslek grubunun çıkar savaşı değildir; akla, bilime, ülke gerçeklerine uymayan hiçbir talebimiz yoktur. Sorunlarımızın bugünden yarına çözülmesinden ziyade, çözüm iradesini gösteren bir başlangıç bekliyoruz.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılına

Geçtiğimiz 26-29 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara'da organize ettiğimiz TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nde binlerce meslektaşımızla birlikte Cumhuriyet'in 100. yılını da kutladık. Çok başarılı geçen Kongremizde ikinci yüzyıla merhaba derken birlikte olmak, ilk yüzyılda başaramadıklarımızı tamamlayabilecek potansiyelimizin olduğuna dair umutlarımızı güçlendirdi. Cumhuriyetimizi özgürlükçü, laik, demokratik bir çehreye kavuşturabileceğimiz bir gelecek için hepimizin çabasına ihtiyaç var.

TBMM ziyaretlerinde iktidar ve muhalefete mensup parti yöneticilerine taleplerimiz ifade edildi.

Yol haritamızı tartıştık

Kongremizin öncesinde her yıl olduğu gibi iki gün süren bir Meslek Sorunları Sempozyumu düzenledik. Merkez Yönetim kurulumuzun Oda başkanlarıyla bir araya geldiği Başkanlar Konseyi toplantısı dışında dişhekimliği eğitimi ve istihdam başlıklarında üç çalışma grubu oluşturduk.

Üniversitelerden, bakanlıklardan, YÖK'ten, endüstriden, dişhekimliği ve doktora öğrencilerinden sorunların tüm paydaşlarının katılımının sağlandığı çalışma gruplarımız önceki yıllarda belirlenen sorunların çözümünde nasıl bir yol haritası izlememiz gerektiğini tartıştı.

Çalışmaların ardından gerçekçi ve uygulanabilir önerilerin yer aldığı raporlar oluşturuldu. Faaliyetlerimizde bunlardan da yararlanacağız; emek veren tüm bileşenlere teşekkür ediyoruz.

Meslek Sorunları Sempozyumu'nda eğitim ve istihdam konusu ele alındı.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e ziyaret - 21 Kasım 2023

Taleplerimizi siyasi partilere anlatıyoruz

TDB Merkez Yönetim Kurulu uzun süredir sekiz temel talep etrafında yürütülen imza kampanyasındaki taleplerimizi iletmek üzere 26 Ekim 2023 tarihinden başlayarak siyasi parti yöneticileriyle bir dizi temasta bulundu. Taleplerimizin ifade edildiği görüşmelerde siyasi parti yöneticilerinden destek sözü alındı.

Türk Dişhekimleri Birliği tarafından mesleğimizin birikmiş sorunlarına yönelik sekiz temel talep etrafında başlatılan imza kampanyasıyla ilgili olarak TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresinin ilk günü olan 26 Ekim'de ATO Kongre Merkezi önünde bir basın açıklaması yapıldı.

Basın açıklamasının ardından TDB Merkez Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri ve dişhekimleri odalarının başkanlarından oluşan onar kişilik heyetler, TBMM Başkanı **Numan Kurtulmuş**'un il dışında olduğunun bildirilmesi üzerine TBMM Başkanvekili **Gülizar Biçer Karaca** ve randevu talebimize olumlu dönüş yapan siyasi parti grup yöneticileriyle görüşmek üzere TBMM'ye gitti.

Yapılan görüşmelerde son 8-10 yılda ülke gerçeklerine aykırı bir şekilde kamu kaynaklarının ve insan gücünün siyasi popülistliğe heba edildiği, hiçbir insan gücü planlamasına

dayanmayan, öğretim üyesi ihtiyacının nasıl karşılanacağı düşünülmeden, kontrolsüzce açılan dişhekimliği fakülteleriyle bugün mesleğimizin ciddi bir itibarsızlaşma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu ifade edilerek mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerimize ilişkin dosyamız sunuldu.

TBMM Başkanvekili Karaca: Gelişmiş ülkelerin ortak özelliği...

TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca TDB heyetinin açıklamalarını dinledikten sonra gelişmiş ülkelerden örnekler vererek bilimsel bir planlamanın bu ülkelerin ortak özelliği olduğunu aktardı ve belirtilen talepler konusunda üzerlerine ne düşerse katkıda bulunacakları ta-

26 Ekim'deki TBMM ziyaretleri kalabalık bir yönetici topluluğu tarafından ve ekipler halinde yapıldı.

AK Parti Grup Başkanı Abdullah Güler'le yapılan görüşmede Tokat Milletvekili meslektaşımız Cüneyt Aldemir de bulundu.

ahhüdünde bulundu. Karaca, kontrolsüzce açılan yeni fakültelerle ilgili olarak da niteliği belirsiz üniversite sayısının artırılmasının genç işsizliğini belli bir süre ertelemek dışında bir faydası olmayacağını belirtti.

AK Parti Grup Başkanvekili Zengin: Kamuoyu baskısı şart

AK Parti Grup Başkanvekili **Özlem Zengin**, Tokat Milletvekili meslektaşımız **Cüneyt Aldemir**'in de katıldığı görüşmede TDB heyetinin ziyaretinden memnun olduğunu, taleplerin yeşil pasaport ve emeklilikle ilgili olanları konusunda çok ümitli olmadığını ama diğer maddeler konusunda adım atılabileceğini ifade etti. Bütün bunlarla ilgili kamuoyu baskısına ihtiyaç olduğunu söyleyen Zengin, kamuoyu baskısı nedeniyle nesnel şartlara uygun olmayan kanunların bile çıkabildiğini hatırlattı.

HEDEP Grup Başkan Vekili **Hakkı Saruhan Oluç** TDB heyetinin aktardığı sorunları dinledikten sonra bu sorunların dile getirilmesinde ve gerekli düzenlemelerin yapılmasında muhalefet partisi olarak her türlü desteği vereceklerini ifade etti.

İYİ Parti Grup Başkanı **Koray Aydın** da talepleri grup başkanvekillerleriyle de paylaşacağını ve Meclis kürsüsünden dile getirilmesinde ve yasal değişiklikler hazırlanırsa Genel Kurulda destek vereceklerini söyledi.

Saadet Partisi Grup Başkanı **Selçuk Özdağ** da var olan hükümet sisteminde Meclis'in gücünün zayıf-

HEDEP Grup Başkanvekili Hakkı Saruhan Oluç her türlü desteği vereceklerini ifade etti.

İYİ Parti Grup Başkanı Koray Aydın sorunları Meclis kürsüsünden dile getireceklerini söyledi

ladığını, iktidar partisi milletvekillerinin de işlevsizleştiğini aktardıktan sonra etki edebildikleri her noktada dışhekimlerinin taleplerini destekleyeceklerini belirtti.

CHP Grup Başkanvekili **Gökhan Günaydın** bütün sorunların çözüm yerinin siyaset olması gerektiğini belirttikten sonra lise açar gibi bütün kasabalara üniversite açılmasının

eğitimin kalitesini düşürdüğünü, dünyanın en iyi ilk 500 üniversitesi arasına sadece üç üniversitemizin girebilmesinin de bunu gösterdiğini söyledikten sonra fakülte sayısı başta olmak üzere TDB'nin taleplerini doğru bulduklarını, bu doğrultuda getirilecek yasal düzenlemeleri destekleyeceklerini ifade etti.

TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca taleplerimiz konusunda üzerlerini düşeni yerine getirecekleri taahhüdünde bulundu.

AK Parti Grup Başkanı Güler'e ziyaret

Bu görüşmelerden birkaç hafta sonra Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası'nda da temaslar devam etti. 21 Kasım'da TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, Genel Başkanvekili **Burak Saran**, Genel Sekreteri **Emel Eroğlu**, Genel Saymanı **Umut Barış Baykara**, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri **Gürbüz Eldeniz** ve **Fatih Güler**, AK Parti Grup Başkanı **Abdullah Güler**'le bir görüşme gerçekleştirdi.

Tokat Milletvekili meslektaşımız Cüneyt Aldemir'in de katıldığı görüşmede imza kampanyasında özetlenen sorunlar dile getirildi. Taleplerimizi içeren dosyamız da Grup Başkanı Güler'e sunuldu.

CHP Genel Başkanı Özel: Destek olacağız

TDB heyeti aynı gün CHP Genel Başkanı **Özgür Özel**'i de ziyaret etti. Görüşmede 22 Kasım Dişhekimi Günü nedeniyle yapılacak etkinlikler hakkında bilgi verildi ve göreve yeni seçilen Özel'e başarı dileklerimiz iletildi.

İmza kampanyasında dile getirdiğimiz ve sekiz başlıkta özetlenen sorunlarımız da Özel'e aktarıldı ve taleplerimizi içeren dosyamız da sunuldu.

Manisa Eczacı Odası Başkanlığı ve Türk Eczacılar Birliği Genel Sekreterliği görevlerinde de bulunmuş olan CHP Genel Başkanı Özel de, meslek örgütü geçmişi sayesinde dişhekimlerinin sorunlarına aşina olduğunu belirterek iletmişimiz konularda TBMM çatısı altında destek olacaklarını ifade etti. ●

TDB Genel Başkan Vekili Burak Saran'ın başkanlığındaki heyet Saadet Partisi Grup Başkanı Selçuk Özdağ'la görüştü.

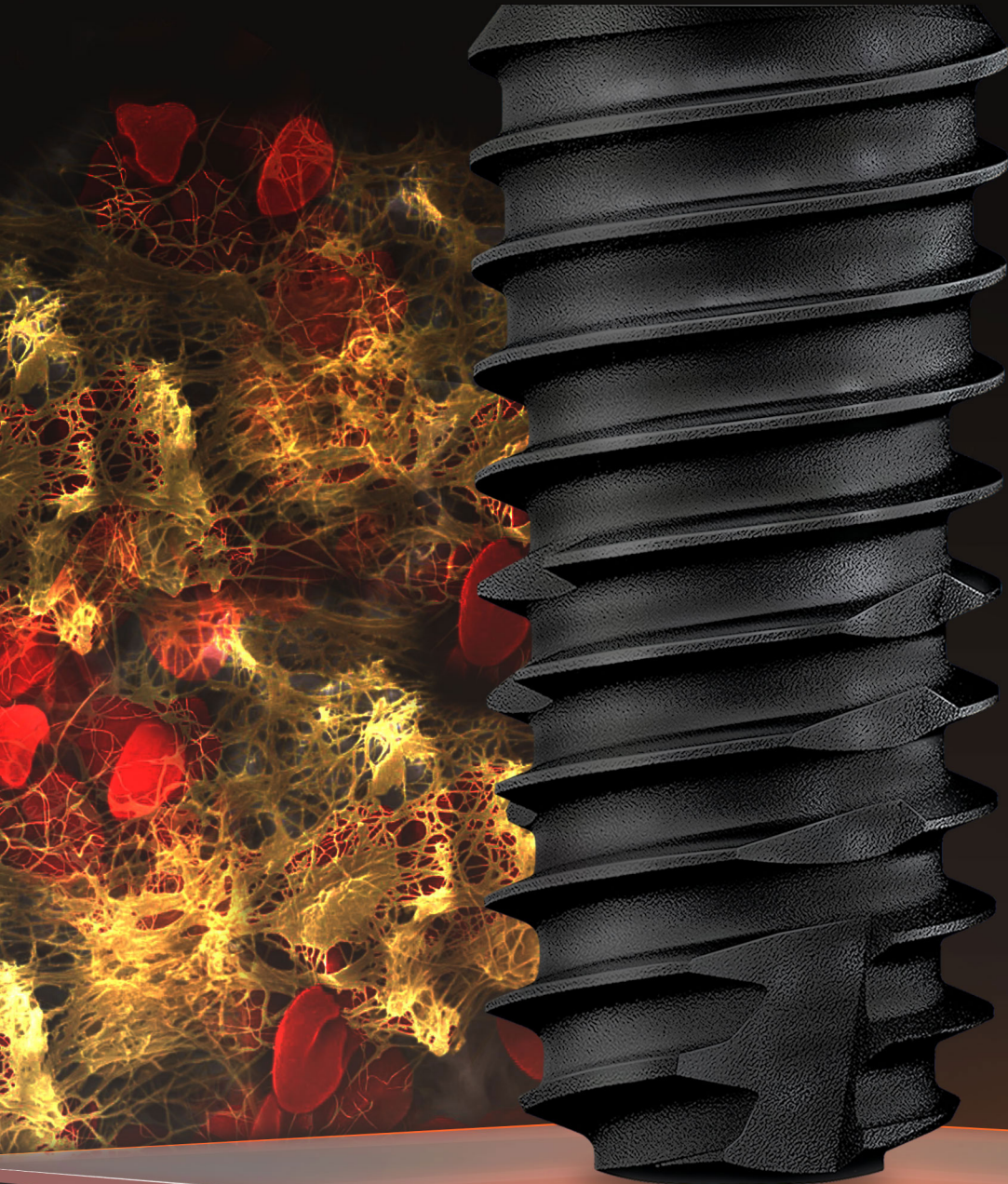
AK Parti Grup Başkan Vekili Özlem Zengin taleplerden önemli bir bölümünün karşılanabilir olduğunu söyledi.

CHP Grup Başkan Vekili Gökhan Günaydın üniversite kavramının içinin boşaltıldığına işaret etti.

SOI IMPLANT

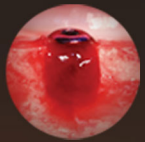
Geleceğin İmplantı Hızlı İyileşme ve Mükemmel Uyum!

Hızlı kemik oluşumu sayesinde
%30 daha kısa tedavi süresi!

Mevcut Yüzey

SOI

OSSTEM[®]
IMPLANT

Dilekçelerimizi teslim ettik

Genel Başkanı Tarık İşmen, Genel Başkan Vekili Burak Saran, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Fatih Güler, Gürbüz Eldeniz ve Selhan Kaya'dan oluşan TDB heyeti 29 Kasım'da Sağlık Bakanı Dr.Fahrettin Koca ile görüşerek sorunların hükümet tarafından çözümüne yönelik dişhekimleri tarafından Birliğimize iletilen 30 bini aşkın imzanın bulunduğu dilekçeleri teslim etti ve sorunlarımızı aktardı.

TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, Genel Başkanvekili **Burak Saran**, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri **Fatih Güler**, **Gürbüz Eldeniz** ve **Selhan Kaya** 29 Kasım'da Sağlık Bakanı **Dr. Fahrettin Koca** ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odalarının mesleğimiz ve meslektaşlarımıza ait birikmiş ve her geçen gün artan sorunların kamu tarafından çözümüne yönelik dişhekimleri tarafından Birliğimize, Bakanlığa ve TBMM Başkanlığına çeşitli platformlar üzerinden iletilen (Change.org sitesinde başlatılan imza kampanyasında toplanan imzalar, meslektaşlarımızın ıslak imzalı dilekçeleri ve TDB web sitesi üzerinden TBMM Başkanlığına ve Sağlık Bakanlığına doğrudan gönderilen) 30 bini aşkın imzanın bulunduğu dilekçeler değerlendirilmek üzere Sağlık Bakanı Koca'ya sunuldu.

Taleplerimiz

- ▶ Meslek dışı kişiler; ağız diş sağlığı kuruluşlarına ortak olmamalıdır!
 - ▶ Vatandaş dışsız, dişhekimleri işsiz! yeni dişhekimliği fakültesi açılmamalıdır
 - ▶ SSK ve BAĞKUR'dan emekli olan dişhekimlerine de ilave ödeme verilmelidir
 - ▶ Dişhekiminin yanında başka bir dişhekimini de çalışabilmelidir
 - ▶ Dişhekimleri daha fazla sayıda ve daha yaygın şekilde kamuda istihdam edilmelidir
 - ▶ Muayenehane açılışında, hizmetin nitelikli sunumu ile ilgisi olmayan şartların yerine getirilmesi istenmemelidir
 - ▶ Dişhekimlerine yeşil pasaport verilmelidir
 - ▶ Taşeron dişhekimliği kabul edilemez!
- başlıklarındaki taleplerimizden

oluşan dilekçeleri teslim ederken taleplerimizin dayanakları da açıklandı.

Genel Başkan Tarık İşmen ayrıca Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayımlanan 12. Kalkınma Planında (2024-2028); ülkemizin önceki diğer planlama dokümanlarında maalesef bulunmayan dişhekimliği hizmetlerinin ilk defa yer almasının meslek birliğimiz tarafından memnuniyetle karşılandığını, ilk olarak üç ilde pilot uygulama olarak 2022 yılında başlatılan 'Aile Dişhekimliği'nin ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefiyle koruyucu tedavi hizmetlerine ağırlık verileceğine işaret edilmesinin toplum sağlığı açısından önemli olduğunu belirtti.

İşmen, ayrıca anılan Planda sağlık meslek gruplarındaki eğitimin kalitesinin artırılacağına, sağlık hizmeti uygulamalarında bilişim ve dijital dönüşümün gerçekleştirileceğine, sağlık hizmet sunumunda ise

insan gücünün ülke çapında bölgeler arasında dengeli dağılımının sağlanacağına yer verilmesinin gerek sağlık çalışanları ve gerekse hizmet alanları rahatlatacağını söyledi.

'Aile dişhekimliği hizmeti de serbest dişhekimleri eliyle verilebilir'

TDB Genel Başkanı bu genel açıklamaların hizmetlerdeki somut karşılıklarını açarak, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Toplumdaki diş ve diş eti hastalıklarıyla dişhekimine gitme sıklığındaki olumsuz göstergeler kamunun sağlık alanındaki giderlerinin çok artacağına işaret etmektedir. O nedenle aile dişhekimliğinin yurt genelinde yaygınlaşmasını değerli buluyoruz. Ancak bu yapılanmanın kamuya yaratacağı maliyeti minimize etmek üzere ağız diş sağlığında kamu-özel işbirliğine gidilerek her sokakta bulunan başta muayehaneler olmak üzere özel ağız diş sağlığı kuruluşlarından aile dişhekimliği kapsamında koruyucu hizmetlerin alınmasının uygun olacağını düşünmekteyiz. Bunun için çalışma usul ve esaslarının belirleneceği bir düzenleme için Bakanlık ve TDB yetkililerinin geçmişte uygulamaları bulunan bir komisyon kurulmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

Plandaki eğitimin kalitesine yönelik açıklama ve dijitalleşme ile yıllardır talep ettiğimiz Sürekli Dişhekimliği Eğitiminin zorunluluğunun bir an önce hayata geçirilebileceği konusunda bizde önemli bir umut ve sevinç yaratmıştır. Zira Fakültelerimizdeki öğrenci sayılarına göre eğitimi veren akademik kadro sayısı çok düşüktür. Bugün üzüntü verici ama profesörü bulunmayan fakültelerimiz mevcuttur. Peş peşe yaşadığımız Covid-19 salgını ve depremin de etkileri ile üç dönem dişhekiminde eğitim eksikliği çok fazladır. Halen bir Bakanlık yetkilisinin de yer aldığı Birliğimiz

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca TDB Genel Başkanı Tarık İşmen ve heyet üyelerine birer tablo ve birer kitap hediye etti.

tarafından altyapısı hazırlanmış Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Tanıma ve Kredilendirme Yüksek Kurulu tarafından 1992 yılından beri sürdürülen mezuniyet sonrası bu eğitimin zorunlu hale dönüştürülmesini yine heyecanla bekliyoruz.

İnsan gücü planlamasıyla yurt çapında bölgeler arası dağılımda denge sağlandığında toplumumuzun dişhekimine ulaşması daha da kolaylaşacaktır.

Türk Dişhekimleri Birliği olarak 12.Kalkınma planında yer alan ve mesleğimizi ilgilendirecek her konuda Bakanlığımızla ortak çalışmaya hazır olduğumuzu bilgilerimize sunuyoruz.”

Sağlık Bakanı Koca: Bazı konuları torba yasaya dahil edebiliriz

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca da dişhekiminin yanında bir dişhekimisi çalışmasına ve mezuniyet sonrası sürekli dişhekimliği eğitimine sıcak baktıklarını, bu konuların önümüzdeki günlerde Meclise sevk edilecek torba yasaya dahil edilmesi için çalışma yapılabileceğini ifade etti. Ayrıca muayenehanelere özellikle deprem bölgesinde KOBİ desteği verilmesi talebimizin, Maliye Bakanlığı ile görüşülmesi gerektiğini ifade etti.

Sağlık Bakanı Koca, bu dönemde kamuda çalışan dişhekimlerinin ücretlerinin iyileştirildiğini, son sınıf dişhekimliği fakültesi öğrencilerine maaş bağlandığını ve kadro alınabilir ise 10 bin dişhekimisi atama hedeflerinin olduğunu söyledi.

Diğer yandan halen dişhekimisi açılmadığını bildirdiklerini belirten Koca, Strateji Planlama Merkezinde kontenjan konusunda TDB olarak bizlerin de görüşlerini alacaklarını ifade etti. Ayrıca yakın zamanda beş ağız diş sağlığı eğitim hastanesi açarak uzman hekim ihtiyaçlarını buralardan karşılayacaklarını belirtti.

TDB'nin başlattığı imza kampanyası birkaç aydır ıslak imzalı olarak da sanal ortamda da devam ediyordu.

Deprem bölgesindeki çocuklara yönelik Gönüllü ağız diş sağlığı hizmeti

TDB Hizmet Ödülü sahibi **Prof. Dr. Ertuğrul Sabah** ve ekibi 13-16 Kasım 2023 tarihleri arasında Hatay'daki çocuklara ağız diş sağlığı hizmeti verdi.

Prof.Dr. Sabah ile dişhekimleri **Faruk Yanık** (İzmir Bornova ADSM dişhekimisi), **Zeynep Kalay** (Mersin, serbest dişhekimisi) ve **Hale Temur** (2023 mezunu dişhekimisi) oluşan gönüllü dişhekimisi grubu konteynerlerde yaşayan engelli ve sağlıklı çocukların ağız diş muayenelerini yapmak, ağız diş sağlığı eğitimi vermek, koruyucu ve acil diş tedavilerini uygulamak üzere Hatay Dişhekimleri Odası'nın destekleriyle Hatay/Samandağ Deprem Dayanışma Derneği alanında hizmet verdi.

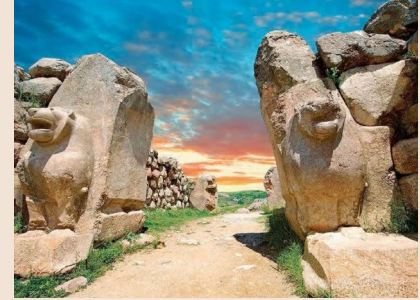
Afyonkarahisar ve Çorum dişhekimleri odaları kuruldu

Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu'nun 21-22 Kasım 2023 tarihli toplantısında; Uşak Dişhekimleri Odası'na bağlı Afyonkarahisar ilinde Dişhekimleri Odası kurulmasına ilişkin Afyonkarahisar'da bulunan dişhekimlerinin ve Sivas Dişhekimleri Odası'na bağlı Çorum ilinde Dişhekimleri Odası kurulmasına ilişkin Çorum'da bulunan dişhekimlerinin talepleri görüşüldü.

Afyonkarahisar Dişhekimleri Odası'nın kuruluşu 22 Kasım 2023

ve Çorum Dişhekimleri Odası'nın kuruluşu ise 27 Kasım 2023 tarihinde Sağlık Bakanlığı'na bildirildi, TDB Merkez Yönetim Kurulu tara-

findan atanan kurucu üyeler genel kurul hazırlıklarına başladı. Yeni kurulan iki Odamızla birlikte Dişhekimleri Odası sayısı 43'e ulaştı.

Kamuya 220 dişhekimisi daha atandı

2023 Yılı 3. Dönem İlk Defa ve Yeniden Atama Kurası ilanına göre Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları için ilk defa veya yeniden yapılacak atama kura sonuçları açıklandı.

14 Kasım'da çekilen kura sonucuna göre 157 dişhekimisi ve 63 uzman dişhekiminin görev yerleri belli oldu.

Bir sahte dişhekimine daha hapis cezası

Diş ağrısı nedeniyle İstanbul Kâğıthane'deki özel bir diş kliniğine giden H.Y'nin, kendisini dişhekimisi olarak tanıtarak 4 dişini çeken temizlik görevlisi C.Ş., İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davada; diplomasız olarak dişhekimliği mesleğini icra ettiği gerekçesiyle 2 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

TDB tarafından yapılan açıklamada sahte dişhekimleriyle mücadelede adli merciler ve sağlık yetkililerinin çabalarının yanı sıra halkın bilinçlenmesinin de büyük önem taşıdığı belirtilerek ağız ve diş sağlığının genel sağlığın ayrılmaz bir parçası olduğu ve yapılan her türlü yanlış tedavinin genel sağlığı doğrudan etkilediği vurgulandı.

Ağız Diş ve Çene Cerrahisi için
360° Çözüm

UNIQUELY

U

AB

Superior Implant Technology

AB Dental
Yüksek Teknolojinin AB'si

AB DENTAL VE TIBBİ CİHAZLAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İçerenköy Mah. Mahirbey Sok. Kutay Han No:1 D:9 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: +90 216 519 53 00 | Faks: +90 216 519 53 01 | e-posta: bilgi@abdental.com.tr | <http://abdental.com.tr>

 facebook.com/ABDENTALTR

 instagram.com/ABDENTALTR

 0545. 516 53 00

Uşak'ta 'Perşembe Seminerleri'

Uşak Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi ve Uşak Dişhekimleri Odasının birlikte düzenlediği 'Perşembe Akşamları Seminerleri' başladı. Uşak Gençlik Merkezinde 26 Ekim'de yapılan 103 dişhekiminin katıldığı ilk seminerde **Dr. Ongun Çelikkol** 'İmplant Üstü Protezlerde Komplikasyon Yönetimi' konusunu anlattı.

2 Kasım'daki ikinci seminere de 117 meslektaşımız katıldı. Uşak Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof.Dr. Mehmet Ali Güngör**, Uşak Dişhekimleri Odası Başkanı **İbrahim Bilgin Erdem** ve Genel

Sekreteri **Ayşe Özgül Sarıca**'nın da katıldığı seminerde **Dr. Halil Tolga Yüksel** 'Kliniklerdeki Gizli Patolojiler' başlıklı bir sunum yaptı.

Osmaniye'de dijital dişhekimliği eğitimi

Osmaniye Dişhekimleri Odası 30 Eylül'de Tolgan Manap'ın sunumuyla 'Neden Dijitalizm?' başlıklı bir eğitim düzenledi.

Samsun'da genç dişhekimleri toplantısı

Samsun Dişhekimleri Odası Genç Dişhekimleri Grubu, dişhekimliği pratiği ve mesleki bağları güçlendirmek için bir kahvaltı etkinliği düzenledi. Genç ve deneyimli dişhekimlerinin bir araya gelip deneyimlerini paylaştığı, sıcak bir ortamda bilgi alışverişi gerçekleşti.

Etkinliğin ana teması, deneyimlerin paylaşılması ve dişhekimliği pratiği üzerine sohbetlerdi. Genç dişhekimleri, deneyimli meslektaşlarına sorular sordular, iş hayatının zorluklarını ve başarılarını paylaştılar. Aynı zamanda yeni teknikler hakkında bilgi alışverişi yapıldı.

Etkinlik sırasında, yeni arkadaşlıklar kuruldu ve mevcut bağlar daha da güçlendi. Oda'nın Genç Dişhekimleri

Grubu'nun düzenlediği etkinlik, dişhekimliği pratiği ve mesleki bağların önemini bir kez daha hatırlattı.

Ormco™

grengloo™

Grengloo, metal braketler için talep ettiğiniz gücü, esnekliği ve akıllı özellikleri sağlayan iki yönlü renk değiştiren yapıştırıcıdır.

GÜÇLÜ

- Hızlı sertleşen polimerizasyon, ilk kuvvet yüklemesinde optimum bağ mukavemeti sağlar.
- Metal braketlere olan kimyasal yatkınlık, daha güvenilir bağ mukavemeti sağlar.

AKILLI

- Yapıştırma ve ayırma sırasında hızlı ve doğru temizlik için isteğe bağlı renk değişimi.
- Demi™ Plus ile 5 saniye gibi kısa bir sürede ışıkla polimerize olur.

ESNEK

- Daha iyi yerleştirme için mükemmel çalışma süresi sağlar.
- Tescilli formülü sayesinde yüksek düzeyde dayanma direnci sağlar.

Yetkili Distribütör:
Medikodental

Emek ve meslek örgütleri İsrail'in Gazze'de giriştiği katliamı Kızılay'da protesto etti (yanda). ADO heyeti 12 Ekim'de Hacettepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Ahmet Serper'i ziyaret etti (üstte).

Katliama sessiz kalmadık

Filistin halkına destek

KESK Ankara Şubeler Platformu, DİSK İç Anadolu Bölge Temsilciliği, TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu, Ankara Tabip Odası ve Ankara Dişhekimleri Odası tarafından düzenlenen "Direnen Filistin Kazanacak! Ortadoğu Savaşla Değil Barışla Değişecek" basın açıklaması 19 Ekim'de Kızılay Sakarya Meydanı'nda gerçekleştirildi.

Hacettepe Üniversitesi ziyareti

Ankara Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu 12 Ekim'de Hacettepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Ahmet Serper**'i ziyaret etti.

Ziyarete mesleğimiz, üniversite ve oda ile ilgili konular üzerinde değerlendirmelerde bulunuldu.

10. Sağlık Hukuku Kurultayı

Ankara Barosu tarafından düzen-

lenen "Cumhuriyet'in 100. Yılında Sağlık Hukukunun Dünü Bugünü ve Geleceği" temalı X. Sağlık Hukuku Kurultayı 20-21 Ekim 2023 tarihlerinde gerçekleştirildi. Kurultaya ADO Başkanı **Serkan Er** de katıldı.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen 9. Sağlık Hukuku Kurultayı etkinlik kitapçığına [buraya tıklayarak](#) ulaşabilirsiniz.

İstanbul'da temel yaşam desteği eğitimi

Temel Yaşam Desteği ve

OED Kullanımı eğitimi

Eğitmenliği Öğr. Görevlisi **Temel Kılıçlı** tarafından yapılan "Dişhekimliği Özelinde Temel Yaşam Desteği ve OED Kullanımı" konulu eğitim 18 Ekim'de İDO Yılmaz Manisalı Eğitim Merkezi'nde yapıldı.

Eğitiminin açılışını İDO Denetleme Kurulu Başkanı **Doç.Dr. Cenk Zeki Koyuncuoğlu** yaparken katılımcılara belgelerini Oda Başkanı **Berna Aytaç** verdi.

İl Koordinasyon Kurulu toplantısı

İstanbul Valisi Davut Gül başkanlığında, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla gerçekleştirilen "İl Koordinasyon Kurulu 2023 Yılı 3. Dönem Toplantısı" yapıldı. Toplantıda, İstanbul'da

18 Ekim'deki "Dişhekimliği Özelinde Temel Yaşam Desteği ve OED Kullanımı" eğitimi Öğr. Görevlisi Temel Kılıçlı tarafından verildi.

yürütülmekte olan yatırım projeleri değerlendirildi.

Toplantıya, İstanbul Dişhekimleri Odası'nı temsilen Yönetim Kurulu üyesi **Dr. Habip Ertay Atalar** da

katıldı. Atalar, koordinasyon gerektiren konular hakkında İstanbul Valisi Davut Gül'e önemli bilgilendirmelerde bulunduğunu ve toplantının oldukça verimli geçtiğini belirtti.

Yeni A2 LED

1 YIL GARANTİ

1000 SAAT LED ÖMRÜ

520.000 RPM

30 W GÜÇ

3. NOKTADAN ETKİN
SU SOĞUTMA

METRO DİŞ

G.M.K. Bulvarı No:17/4 Demirtepe
Kızılay-ANKARA

W: 0532 401 96 76 T: 0312 231 83 76

www.metrodis.com.tr - info@metrodis.com.tr

TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi
Cumhuriyet'in 100. yıldönümünde Ankara'da yapıldı

100 yıllık heyecanla ve umutla

26-29 Ekim 2023 tarihlerinde yapılan Kongre öncesinde iki gün süren bir Meslek Sorunları Sempozyumu da düzenlendi. Sempozyum kapsamında çeşitli alanlarda uzman meslektaşlarımızın ve paydaşların katılımıyla oluşturulan çalışma gruplarında mesleğin sorunlarının çözümüne yönelik yol haritası çizildi. Kongre'ye Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) Başkanı Greg Chadwick ve ERO Başkanı Simona Dianiskova da katıldı.

TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 26-29 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara Congressium Kongre Merkezi'nde yapıldı. Kongre öncesinde 24-25 Ekim tarihlerinde de 'Dişhekimliği Eğitimi ve İstihdamı' başlığı altında bir Meslek Sorunları Sempozyumu (MSS) düzenlendi.

Dişhekimliği Eğitimi ve İstihdamı

Her yıl TDB Kongresi öncesinde yapılan ve mesleğin güncel ve uzun vadeli sorunlarının masaya yatırıldığı Meslek Sorunları Sempozyumu 24 Ekim 2023 günü Congressium'da başladı. TDB Merkez Denetleme Kurulu Başkanı **Naciye Güleç Gök**'ün sunduğu programda ilk olarak Kongreyi TDB ile birlikte organize eden Ankara Dişhekimleri Odası Başkanı **Serkan Er** katılımcılara hoşgeldiniz diyerek Sempozyuma başarılar diledi. TDB Genel Sekreteri **Emel Eroğlu** da iki günlük Sempozyumun programı hakkında bilgi verdi.

TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen** Cumhuriyet'in 100. yıldönümünde bir arada olmaktan duydukları mutluluğu ifade ederken 6 Şubat depremleri başta olmak üzere son bir yılda yaşanan olumsuzlukların bu coşkuya bir parça gölge düşürdüğünü ifade etti. 7 Ekim saldırılarının ardından İsrail'in orantısız karşı saldırılarının hastaneler de dahil

Geçtiğimiz Eylül ayında Sidney'de yapılan FDI Genel Kurulu'nda Başkanlık görevini devralan Greg Chadwick ilk ziyaretlerden birini TDB kongresine yaptı.

olmak üzere sivillerin bulunduğu alanlarda katliama dönüştüğünü söyleyen İşmen katliamı lanetlediklerini ve Batı ülkelerinin bu konudaki tavırlarını üzüntüyle karşıladıklarını kaydetti. TDB Genel Başkanı İşmen Kongre sırasında sorunlarımızla ilgili olarak TBMM'ne bir ziyaret gerçekleştirileceği bilgisini de verdi.

Açılış konuşmalarının ardından üç çalışma grubunun katılımcıları farklı salonlarda toplantılarına başladı.

Çözüm için yol haritası

Meslek Sorunları Sempozyumu eğitim ve istihdam olmak üzere iki konuya odaklanmıştı. Eğitim ana başlığı da iki alt başlığa bölünmüştü. **Prof. Dr. Taner Yücel**'in başkanlığını yaptığı 'Dişhekimliği Mesleğinin Geleceği Çahştayı'nda (5-6 Eylül 2022) Hazırlanan Eğitim Raporlarında Saplanan Sorunların Çözümü İçin İzlenecek Yol Haritası' çalışma grubunda TDB eski Genel Başkanı **Prof. Dr. Murat Akkaya**, Gazi Ü.D.F. öğretim üyesi **Prof. Dr. Cansu Alpaslan**, YÖK temsilcisi Gazi Ü.D.F. öğretim üyesi **Prof. Dr. Mehmet Bani**, Ankara Ü.D.F. Dekanı **Prof. Dr. Kaan Orhan**, TDB Merkez Denetleme Kurulu Raportörü **Esra Yamak** ve Koordinatör olarak da Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Tolga Beray** görev aldı.

TDB eski Genel Başkanı **Prof.** →

Dr. Atilla Stephan Ataç'in başkanlığını yaptığı *'Dişhekimliği Eğitiminde Öğrencilerin Türkiye'de ve Yurt Dışında Yaşadıkları Sorunlar ve Sonuçları'* çalışma grubunda Doktora öğrencisi **Deniz Naz Bilgiç**, serbest ortodontist **Doç.Dr. Emre Cesusur**, Forsyth Enstitüsü'nden **Prof.Dr. Alpdoğan Kantarcı**, uzmanlık eğitimi alan Dişhekimisi **Özgür Karstarlı**, YÖK temsilcisi Gazi Ü.D.F. öğretim üyesi **Prof.Dr. Serdar Polat**, İnönü Ü.D.F. Dekanı **Prof.Dr. Neslihan Şimşek**, TDB Dış İlişkiler Komisyonu üyesi **Prof.Dr. Nermin Tarhan**, TDB Merkez Denetleme Kurulu üyesi **Meltem Çağın Alkan Yıldırım** ve Koordinatör olarak da Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Dr. Selhan Kaya** görev aldı.

TDB Merkez Yönetim kurulu üyesi **Fatih Güler**'in başkanlığını yaptığı *'Dişhekimlerinin Kamu-Özel İstihdamında Raporlarla Saptanan Sorunların Çözümü İçin İzlenecek Yol Haritası'* çalışma grubunda İzmir Dişhekimleri Odası Başkanı **Deniz Çağında**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı adına **Büşra Çelik**, YÖK temsilcisi Gazi Ü.D.F. öğretim üyesi **Prof.Dr. Suat Özcan**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Hukuk Daire Başkanlığı'ndan **Serkan Topçu**, Kocaeli Dişhekimleri Odası Denetleme Kurulu Başkanı **Hamza Turan** ve DİŞSİAD Yönetim Kurulu üyesi **Fatih Uysal** görev aldı.

Başkanlar Konseyi de toplandı

Çalışma grupları bir yandan çalışmalarını sürdürürken TDB Merkez Yönetim Kurulu ve dişhekimleri odalarının başkanlarını bir araya getiren Başkanlar Konseyi toplantısı da başladı.

Toplantının ilk gündem maddesi Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ve uygulamaya ilişkin merak edilenlerdi. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in bazı maddelerinin iptali istemiyle TDB'nin açtığı davayla ilgili gelişmeler de aktarıldı. ➔

TDB Genel Başkanı Tarık İşmen açılışta yaptığı konuşmada dişhekimliğinin 115 yılda ulaştığı saygınlığın son 8-10 yılda kontrolsüzce açılan fakültelerle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu söyledi.

Expodental 2023'ün açılış kurdelesini FDI ve ERO yöneticilerinin de katılımıyla birlikte kesildi.

Son 10 yılın en önemli solistlerinden Fatma Turgut yaş ortalaması hızla azalan dişhekimlerine unutulmaz bir konser verdi.

TDB yönetici organları, dişhekimleri odalarının yöneticileri ve Meslek Sorunları Sempozyumu katılımcıları 25 Ekim 2023 günü hep birlikte Anıtkabir'i ziyaret etti.

Geçtiğimiz Eylül ayında Sidney'de yapılan FDI Kongresinde kongre flamasının devralınmasıyla birlikte resmen başlayan FDI 2024 Dünya Dişhekimliği Kongresi organizasyonu ile ilgili olarak Genel Başkan Tarık İşmen katılımcıları bilgilendirdi.

6 Şubat depreminin tekrar gündeme getirdiği TDB Yardımlaşma Fonu ve sigorta konusu da toplantıda gündeme geldi. Hatay Dişhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin'in deprem bölgesinde ve özelde de Hatay'daki son durumu aktardığı duygusal konuşması katılımcıları derinden etkiledi.

Dişhekimleri odalarının kuruluş sürecinin nasıl olması gerektiğine dair Merkez Yönetim Kurulu'nun hazırladığı Yönerge de görüşüldü. Yasanın 100 dişhekiminin bulunduğu illerde dişhekimleri Odasının kurulmasına cevaz verdiğini ama hem kadro gereksiniminin karşılanmasındaki güçlükler hem de maddi zorunlulukların giderilmesinde karşılaşılan sorunlar sebebiyle bazı kriterlerin belirlenmesinin gerekliliği ifade edildi.

Hep birlikte Anıtkabir'e

Meslek Sorunları Sempozyumu'nun ikinci günü olan 25 Ekim'de Başkanlar Konseyi ve çalışma gruplarının katılımıyla Anıtkabir ziyaret edildi. Mozoleye çelenk konulmasının ardından TDB Genel Başkanı Tarık İşmen Anıtkabir özel defterini imzalarken *"...Cumhuriyet'in temel değerlerinde ilk yüzyılda fazla ilerleme gösteremediğimiz gibi demokratik haklar konusunda ise daha ileri adımlar atılmadığı gibi büyük kayıpların yaşandığı bir zaman dilimine giriyoruz.*

Kongre 2. Başkanı Serkan Er, Kongre Genel Sekreteri Prof. Dr. Nermin Tarhan ve DİŞ-SİAD Genel Sekreteri Erol Soydan da Kongre açılış töreninde birer konuşma yaptılar.

Açılış törenine FDI Konseyi üyemiz Dr. Duygu İlhan, FDI İdari Müdürü Enzo Bondioni, FDI eski Başkanı İhsane Bin Yahya, FDI Başkanı Greg Chadwick ve FDI'nın Avrupa Bölge Örgütü ERO'nun Başkanı Dr. Simona Dianišková da dahil olmak üzere dişhekimliğinin dünya çapındaki en önemli temsilcileri de katıldılar.

6 Şubat depremlerinde yitirdiğimiz meslektaşlarımız da Kongre'de unutulmadı.

100. Yılında Cumhuriyet'i Anlamak

Kongre'nin ikinci günü olan 27 Ekim'de 100. Yılında Cumhuriyet'i Anlamak başlıklı bir konuşma yapan tarihçi yazar Sinan Meydan salonu dolduran dişhekimlerine bir saatte milli mücadele döneminin temel olaylarından örnekler vererek Cumhuriyet'in Türkiye için ne anlam ifade ettiğini aktardı. Peşpeşe savaşlardan yorgun ve yenik çıkmış bir toplumun ulusal kurtuluş mücadelesine motive edilmesinde Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının oynadığı role de vurgu yapan Meydan, 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a ayak bastıktan sonra adım adım mücadelenin nasıl geliştiğini anlattı ve Lozan'da sürdürülen diplomasi mücadelesiyle de bu sürece son noktanın konulduğunu belirtti.

Lozan sayesinde bu coğrafyada 100 yıldır kalıcı bir barışın sağlandığını belirten Meydan, sunumunda Cumhuriyet döneminde sağlık alanında yapılan atılımlara da değindi. Sinan Meydan ilgiyle izlenen konuşmasını bitirdiğinde uzun süre ayakta alkışlandı.

Congresium'un bir oditoryumu ve üç büyük salonunda toplam 53 konferans ve 14 panel gerçekleştirildi.

Cumhuriyet; bir milletin tek adam esaretinden ve ümmet zihniyetinden kurtuluşunu, demokrasi ile taçlandırılarak kurumları ile hiç bir ayırım yapmaksızın halkın yönetime katılımını sağlayan, temel hak ve özgürlüklerin güvencesini temel alan bir değerler manzumesidir. Büyük fedakârlıklarla ve çetin koşullarda vatanın her karış toprağını savunarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasına önderlik eden, inkılaplarımız ile modern Türkiye'nin temellerini atan sizi ve tüm şehitlerimizi sevgi, saygı ve minnetle anıyor, aziz hatıranız önünde saygıyla eğiliyoruz(...)" ifadelerini kullandı.

Aynı gün Başkanlar Konseyi toplantısının öğleden sonraki oturumlarında çalışma grubu raporlarının görüşülmesine geçildi. İstihdamla ilgili çalışma grubu raporunu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Fatih Güler okudu. Dışhekimliği eğitiminin sorunlarıyla ilgili çalışma grubunun raporunu Prof.Dr. Mehmet Bani, 'Dışhekimliği Eğitiminde Öğrencilerin Türkiye'de ve Yurt Dışında Yaşadıkları Sorunlar' çalışma grubunun raporunu da Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç okudu. Çeşitli düzeltmelerle raporların kabul edilmesinin ardından sonuç bildirgesi Ankara Dışhekimleri Odası Genel Sekreteri Elif Peker Tunç tarafından okundu. Bir süredir sekiz temel talep etrafında yürütülen imza kampanyasında toplanan 30 bini aşkın imzanın karşılık bulması çağrısının yapıldığı sonuç bildirgesinin okunmasının ardından Meslek Sorunları Sempozyumu sona erdi.

Dışhekimliği dünyasının en önemli isimleri Ankara'da buluştu

26 Ekim sabahı Congresium'da yapılan açılış töreniyle Kongre'nin bilimsel programı başladı. Açılış töreni için dünyanın çeşitli ülkelerinden ve Türkiye'den bilim insanlarının yanı sıra Dünya Dışhekimleri Birliği FDI'nın en yetkili isimleri de Ankara'ya geldi. FDI Başkanı **Greg Chadwick**, FDI eski Başkanı **İhsane Bin Yahya**, FDI'nın Avrupa ➔

Tecrübeli gazeteci, T24 internet gazetesi yazarı Tolga Şardan da Kongrede 'Geleneksel Medya & Yeni Medya' başlıklı bir konuşma yaptı.

Dışhekimliğinde Tanıtımın Etik ve Yasal İlkeleri

Geçtiğimiz Temmuz ayında yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Hakkında Yönetmelik'in neleri kapsadığı ve nasıl uygulanacağıyla ilgili olarak TDB Hukuk Danışmanı Av. Mustafa Güler ve Prof.Dr. Gürkan Sert'in konuşmacı olduğu bir oturum da Kongre kapsamında hayata geçirildi. Yönetmeliğin bilgilendirmenin çerçevesini daha belirgin olarak çizmesi ve Sağlık Bakanlığı'nı reklama karşı harekete geçirmesi açısından önemli olduğunu vurgulayan konuşmacılar sunum bitiminde izleyicilerden gelen soruları da yanıtladılar.

Opera sanatçısı
Hakan Aysev
açılış töreninde
Atatürk'ün sevdiği
şarkılardan oluşan
küçük bir konser
verdi.

Kongre öncesi iki gün boyunca Meslek Sorunları Sempozyumu kapsamında TDB Başkanlar Konseyi toplantısı da yapıldı.

Bölge Örgütü ERO'nun Başkanı **Dr. Simona Dianišková** ve FDI İdari Müdürü **Enzo Bondioni** bir yıl sonra İstanbul'da yapılacak FDI Kongresi öncesinde bir kostümlü prova niteliği taşıyan Kongre'yi gözlemlemek üzere Ankara'daydı.

Saygı duruşu, İstiklal Marşı ve Kongre açılış filminin gösteriminin ardından Ankara Dişhekimleri Odası ve TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 2. Başkanı Serkan Er'in açılış konuşmasını yaptığı törene TDB Merkez Yönetim, Yüksek Disiplin ve Merkez Denetleme kurullarının üyeleri, FDI Konsey üyesi **Dr. Duygu İlhan**, Kıbrıs Türk Diş Tabipleri Odası Başkanı **Halil Bakkaloğlu**, TDB eski Başkanları **Eser Cilasun**, **Prof.Dr. Onur Şengün**, **Prof.Dr. Murat Akkaya**, **Prof.Dr. Taner Yücel**, **Prof.Dr. Atilla S. Ataç** ve **Dr. İlker Cebeci**, TDB eski Genel Sekreterleri **Hüsnü Çuhadar**, **Nezih Yavuz Tan**, **Süha Alpay**, **Ali Gürlek** ve **Tümay İmre**, TDB Hizmet Ödülü sahibi **Prof.Dr. Ertuğrul Sabah**, dişhekimleri odalarının başkan ve yöneticileri, AK Parti Tokat Milletvekili **Cüneyt Aldemir**, CHP Balıkesir Milletvekili **Serkan Sarı**, GP Ankara Milletvekili **Mustafa Nedim Yamalı**, Sağlık Bakanlığı Ağız ve Diş Sağlığı Dairesi Başkanı **Doç.Dr. Emre Korkut**, DİŞSİAD Genel Sekreteri **Erol Soydan**, TTB Genel Sekreteri **Dr. Vedat Bulut**, Ankara Üniversitesi Rektörü **Prof.Dr. Necdet Ünüvar**, Hacettepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof.Dr. Ahmet Serper** ve Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof.Dr. Tülin Taner**, Necmettin Erbakan Ü.D.F. Dekan Yardımcısı **Doç.Dr. Hakan** →

Kongrenin sosyal medya muhabirleri

Kongre sırasında yaptıkları ve TDB'nin sosyal medya hesaplarından yayımlanan röportajlarıyla Kongrenin tanıtımına katkı sağlayan dişhekimliği öğrencileri **Cemre Dinç**, **Dilara Balcı** ve **Aleyna Durmuş'a** (fotoğraftaki sırayla) mikrofon tuttuk.

Dilara Balcı (Medipol Ü.D.F. öğrencisi): İstanbul Dişhekimleri Odası Öğrenci Kolu delegesiyim. Orada da Sosyal Medya Komitesi'nin Başkanlığını yapıyordum. Sosyal medyada neyi farklı yapabiliriz diye çok düşündük. Tüm diğer komisyonların çalışmalarının içinde olmak durumundayız sosyal medya ekibi olduğumuz için.

İlk olarak bu yıl İDO'nun İstanbul Buluşması'nda görev aldık. Bekir Çılgın hocamızın yönlendirmesiyle başladık.

Cemre Dinç (Biruni Ü.D.F. öğrencisi): İstanbul Buluşması'nın ardından öğrenci kongrelerinde de bu görevi yapmaya başladık. Burada da TDB Kongresinde devam ediyoruz. Genellikle hocalarımızla röportajlar yapıyo-

ruz; onun dışında firma temsilcileri ve TDB yöneticileriyle de röportajlar yaptık. Hocalarımız çok mutlu oluyor. Sunumlarının ardından tepkileri almak onlar için de iyi oluyor. Bütün hocalarımızı yakalamaya çalışıyoruz, sunumlarının bitmesini bekliyoruz ama çok kalabalık olduğu için bazen kaçıyoruz.

Aleyna Durmuş (Bezmi Alem Vakıf Ü.D.F. öğrencisi): Kongrelerin çok boyutu var. Bir katılım-

cının kaçırıldığı birçok şey olabiliyor. Hem katılımcıların var olan programlardan haberdar olabilmesi hem de katılmayanların dışarıdan Kongreyi takip edebilmesi açısından yaptığımız sosyal medya çalışmalarının önemli olduğunu düşünüyorum.

Yasin Gnder, Ağız ve ene Yüz Cerrahisi Birliği Derneği Başkanı **Prof. Dr. Mustafa Ercüment nder**, Oral Diagnoz ve Maksillofasial Radyoloji Derneği Başkanı **Prof. Dr. Kaan Orhan**, Türk Periodontoloji Derneği Başkanı **Prof. Dr. Feriha ağlayan**, Türk Oral ve Maksillofasial Cerrahi Derneği Başkanı **Prof. Dr. Mustafa Sancar Ataç** ve Restoratif Dişhekimliği Derneği Başkanı **Prof. Dr. Esra Can Eroğlu**'nun da aralarında bulunduğu çok sayıda konuk katıldı.

Kongre Genel Sekreteri Prof. Dr. Nermin Tarhan da Cumhuriyetimizin 100. yılında Ankara'da tarihi bir kongreye ev sahipliği yapmanın çok özel ve anlamlı olduğuna değinerek 'Umarım buğun burada olmaktan sevinç duyacağınız, iyi ki oradaydım dediğiniz bir kongre yaşarsınız' diyerek katılımcıları selamladı.

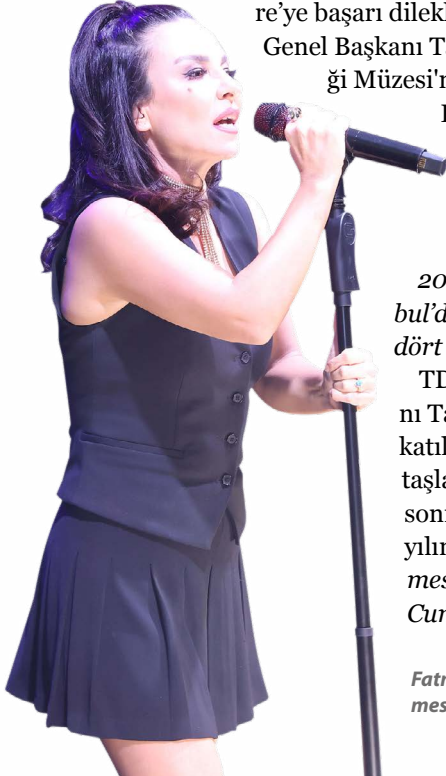
İşmen: 115 yılda inşa edilen saygınlık eriyor

DİŞSİAD Genel Sekreteri Erol Soydan Kongre'ye başarı dileklerinin ardından TDB Genel Başkanı Tarık İşmen'e Dişhekimliği Müzesi'nden bir hediye sundu.

FDI Başkanı Dr. Greg Chadwick Ankara'da gösterilen konukseverlikten minnettarlığını belirttikten sonra "FDI 2024 Kongresinde İstanbul'da sizlerle birlikte olmayı dört gözle bekliyorum" dedi.

TDB ve Kongre Başkanı Tarık İşmen, kongreye katılan konukları ve meslektaşlarımızı selamladıktan sonra Cumhuriyet'in 100. yılına değinerek 'Bilimsel bir meslek dah olarak temelleri Cumhuriyet öncesinde atılsa

Fatma Turgut sahne performansıyla meslektaşlarımızdan tam not aldı.

Kongrenin açılışının ardından TDB ve Oda yöneticileri imza kampanyasında dile getirilen talepleri iletmek üzere TBMM'nde bir dizi ziyaret gerçekleştirdiler. Ziyaretlerden nce Kongre binası önünde bir basın açıklaması yapıldı.

Konferans ve paneller dışında 19 başlıkta uygulamalı kurslar düzenlendi.

da Cumhuriyet'le birlikte atılm yapın dişhekimliğinin 115 yılda akıl ve bilimin öncülüğünde inşa ettiği yapının son 8-10 yılda ülke gerçeklerine aykırı bir şekilde kamu kaynaklarının ve insan gücünün siyasi popülizme heba edildiğini görmekteyiz. Hiçbir insan gücü planlamasına dayanmayan, ğretim yesi ihtiyaının nasıl karşılanacağı düşünülmeden, kontrolsüzce açılan dişhekimliği fakülteleri ile buğun mesleğimiz

Meslektaşlarımızın gözüyle...

Sulin Kkdveyki Hatay

Depremde polikliniğimiz yıkılmıştı, bir hafta kadar Ankara'da kaldım; o süreçte Ankara Dişhekimleri Odası da çok sahip çıktı, sağolsunlar. Sonra geri döndüm, dört beş ay önce sağlam bir bina bulabildim ve muayenehanemi açtım; Antakya'da konteyner klinikler haricinde çalışabilen iki muayenehaneden biri. Kente geri dönen çok sayıda insanımız var, haliyle sağlık hizmeti ihtiyaı da yüksek. Kongre bilimsel programını çok beğendim. Ben kurslara da katıldım, çok verimli geçti, hocalarıma teşekkür ediyorum.

Süleyman Demirdöven Ankara

Organizasyon son derece başarılıydı, hiçbir sıkıntı yaşamadık. Bilimsel programda bazı oturumlar biraz daha akademik dzeyliydi ama muayenehane pratiğine yönelik de çok sayıda konferans vardı. 100. yılda Kongrenin Ankara'da yapılmasından çok memnunuz. Gelecek yıl da FDI Kongresi İstanbul'da yapılacakmış, o da sevindirici bir haber. Umarım 10 yıl öncekinden de başarılı bir Kongre yaparız.

Cumhuriyet'in 100. Yılı fotoğraf yarışmasında dereceye giren meslektaşlarımıza sertifikalarını Kongre Sosyal Komitesi Başkanı Dr. Yasemin Nacar Gürkan sundu.

Sosyal program Kongre'nin bütününe yayılmıştı. İlk günün akşamında Pandemi müzik topluluğu sahne aldı.

Türk Dişhekimleri Birliği'nin 100. Yıl Genç Araştırmacı Teşvik Ödülü Prof. Dr. Nermin Yamalık tarafından Kübra Demir'e sunuldu.

ciddi bir itibarsızlaşma tehlikesiyle karşı karşıya-
dır' dedi.

Konuşmaların ardından opera sanatçısı **Hakan Aysev** Atatürk'ün sevdiği şarkılardan oluşan repertuarıyla küçük bir konser verdi.

Expodental 2023

Kongre açılış töreninin ardından TDB Genel Başkanı Tarık İşmen ve Kongrenin onur konukları Expodental 2023 fuarının açılış kurdelesini birlikte kestiler.

Ağız ve diş sağlığı endüstrisi ve dişhekimliği malzeme üretimi, ithalat ve satışını yapan 120 firmanın katılımıyla 4500 m² fuar alanında gerçekleştirilen Expodental 2023, Kongrenin bilimsel programının bitiminden sonraki Pazar günü de açık tutularak Kongre sırasında yeterli zaman ayıramayan meslektaşlarımızın yararlanması sağlandı.

Expodental açılışının ardından TDB organlarının üyeleri ve Oda yöneticilerinden oluşan geniş bir heyet TBMM'ye giderek siyasi parti yetkililerine imza kampanyasında özetlenen taleplerimizi aktardılar. Bu görüşmelerin ayrıntısını da sayfalarımızda bulacaksınız.

Dolu dolu bir bilimsel program

Kongre'nin 26-28 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen bilimsel programında 53 konferans, 14 panel ve 19 kursta, alanlarında uzman çok değerli beşi yabancı 179 bilim insanı görev aldı. Ayrıca 627 sözlü bildiri ve poster sunumu gerçekleştirildi.

Kongre sosyal programı da dolu doluydu. Açılış törenindeki Hakan Aysev konserinin ardından ilk gün öğlen saatlerinde gazeteci **Tolga Şardan** "Geleneksel Medya-Yeni Medya" başlıklı bir söyleşi gerçekleştirdi. İlk günün kapanış etkinliği '**Pandami Music**' topluluğunun konseriydi. Gecenin ilerleyen saatlerinde performansıyla **DJ Dicle** →

Meslektaşlarımızın gözüyle...

Tuğçe Nur Çağlar Uşak

Katılım çok iyi. TDB Genç Dişhekimleri Komisyonu olarak bizim de iki oturumumuz var. Cumhuriyet'in 100. yılına denk gelmesinin de etkisiyle çok güzel bir ortam var şu anda. Endodonti anabilim dalında asistan olduğum için bilimsel programda o alana daha ilgiliyim; programda da endodonti alanında çok iyi hocalar vardı, neredeyse hepsine katıldım. Hatta bazılarında ayakta kalanlar bile oldu.

Ali Ekrem Doğan Samsun

Cumhuriyetin 100. yılında Kongrenin Ankara'da yapılmış olması bir gurur kaynağı bizim için. Kongre çok iyi gidiyor; ilk gün geldiğimde katılım az gibi görünmüştü ama an itibarıyla yoğun bir katılım olduğunu görüyorum. Bilimsel programın çok çeşitli konuları içerdiğini ve herkesin ilgisini çekebilecek çok sayıda oturum olduğunu görüyorum; bence başarılı bir programlama yapılmış.

Teoman Barut Denizli

Konferans ve kursların vaktim yettiğince hepsine girmeye çalıştım. Ben aslında kursları daha verimli buluyorum, birebir öğrenme şansı buluyoruz. 100. yılında Ankara'da olmak benim için çok anlamlı oldu; en iyi sahip çıkma yönteminin mesleğimizi iyi yaparak topluma faydalı olmak olduğunu düşünüyorum. 2024 FDI Kongresinin İstanbul'da yapılacağını öğrendik; ona da geleceğiz elbette.

Alkan katılımcılara müthiş bir deneyim yaşattı.

Tarihçi yazar **Sinan Meydan**, kongrenin ikinci günü "100. Yılında Cumhuriyeti Anlamak" başlıklı bir konuşma yaptı. Cumhuriyet'in bir uygarlık projesi olduğunu belirten Meydan, Cumhuriyet'e giden tarihsel kilometre taşları üzerine bilgi verdiği sunumunda Cumhuriyet'in başardığı en önemli şeylerden birinin kadının toplumdaki yerini güçlendirmek olduğunu da ifade etti. Ayakta alkışlanan sunumunun ardından Congresium'un fuayesinde kitaplarını imzalayan Sinan Meydan'ın önünde uzun bir okuyucu kuyruğu oluştu.

İkinci günün akşamında **Fatma Turgut** sahne aldı. Model grubuyla tanınan rock müziğin gözde solisti dillere dolanmış şarkılarından oluşan bir repertuvar sundu. Kongrenin son günü **Özlem Sökmen** "Akıllarda ve Kalplerde İz bırak" başlıklı bir söyleşi gerçekleştirdi.

Kongrenin son günü FDI ve ERO yöneticilerinin katılımıyla Prof.Dr. Nermin Yamalık'ın moderatörlüğünde bir 'FDI Paneli' gerçekleştirildi. FDI'nın örgütsel yapısı, yakın dönemli hedefleri, FDI-ERO ilişkisi gibi konuların ele alındığı panelin ayrıntılarını sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Bilimsel programın ayrılmaz parçası olan kurslar bu Kongrede de büyük ilgi gördü.

100 yıllık heyecan ve umutla...

28 Ekim akşamı yapılan kapanış töreni sinevizyon filmi gösterimiyle başladı. Kongre Genel Sekreteri Prof.Dr. Nermin Tarhan "Kongrenin ilk Organizasyon Komitesi toplantısında 100 yıllık heyecan ve umutla demıştik. Umarım hepinizin iyi ki oradaydım dediğiniz bir kongre olmuştur" dedi ve 2024 FDI Dünya Dişhekimliği Kongresinde İstanbul'da buluşmak dileğiyle katılımcılara teşekkür etti.

Kongre 2. Başkanı Serkan Er de "Cumhuriyetimizin 100.yılında gerçekleştirilen tarihi kongrenin sonuna geldik. 8 aylık hazırlık süreci hem yorucu hem keyifliy-

di" diyerek organizasyonda görev alanlara teşekkür etti.

Törenin son konuşmasını yapan Kongre Başkanı Tarık İşmen Kongrenin ilk günü olan 26 Ekim'de 30 bin dişhekiminin imzaladığı sekiz ana başlıktan

oluşan taleplerin takipçisi olmaları için TDB kurulları ve dişhekimleri odalarının başkan ve yöneticilerinden oluşan bir ekiple TBMM'yi ziyaret ettiklerini, TBMM Başkanvekili ve siyasi partilerin grup başkan ve başkanvekillerine bu talepleri anlattıklarını aktardı.

İşmen, "Dünya Dişhekimleri Birliği FDI'nı" →

Kapanış töreninde yapılan çekilişle, katılımcı firmaların sağladığı hediyeler sahiplerini buldu.

Meslektaşlarımızın gözüyle...

Şahika Deniz Yalçın Eskişehir

Uzun zamandır TDB kongrelerine katılıyorum. Bilimsel programın konu dağılımının güzel yapıldığını düşünüyorum. Katılmadığımız oturumun belli bir süre içinde izlenebilmesi için kayıt alınması gibi bir uygulama olsa çok güzel olur. Aynı saatte çok istediğimiz iki oturum çıkışabiliyor; TDB web sitesinden en azından belli bir süre boyunca yayımlanabilse diğerini kaçırmamış oluruz.

Sait Albayrak Samsun

Cumhuriyetin 100. yılı vesilesiyle bir dizi etkinlik planlamıştı TDB. İlkini de Samsun'da yaptık. Deprem nedeniyle arada planlanan etkinliklerin birçoğu iptal edildi ama kapanışın bu Kongreyle çok iyi bir şekilde yapıldığını düşünüyorum. 100. yılda burada olmak çok gurur verici. Benim için çok verimli geçti, herkes için de öyle olduğuna inanıyorum. Sosyal program da çok iyiydi.

Özgür Murat Avcıoğlu Antalya

Yaklaşık sekiz ay önce yaşadığımız iki büyük depremden sonra Cumhuriyetimizin 100. yıldönümünde yapılan bu Kongre 100. yıla yakışan bir Kongre oldu. İstanbul'da yapılan kongrelere de çok katıldım ama Ankara'da yapılan bu Kongre onların gölgesinde kalmadı, çok başarılıydı. Hacettepe mezunu olduğum için de Ankara'da daha fazla eski dostumu görebildim.

Kongre organizasyonunda görev alan meslektaşlarımız sahneye davet edilip kendilerine meslektaşlarımız adına teşekkür edildi.

2024 Kongresinin Türkiye'de yapılması kararı 2013 yılında başarıyla gerçekleştirdiğimiz FDI Kongresinden sonra ikinci defa TDB'nin seçilmesi bizleri onurlandırmıştır. 200 üye ülkeyi kapsayan FDI Kongresini 12-15 Eylül 2024 tarihlerinde İstanbul'da. Bütün meslektaşlarımızı bekliyoruz, hazırlıklarına şimdiden başladı arkadaşlarımız" dedi.

Konuşmaların ardından DİŞSİAD Genel Sekreteri **Erol Soydan** ve kongre sponsorları **Sensodyne, Oral-B, Colgate, Meridol, Signal, Listerine, Straumann, Redon, Onur Dental, Türkiye İş Bankası** ile destek sponsorları **Topçu Dental, Çatak Diş, İsmet Talay ve NucleOSS** yetkilileri sahneye davet edilerek birer teşekkür plaketi sunuldu.

2024'te Dünya Dişhekimliği Kongresi'nde buluşmak üzere...

Cumhuriyetin 100. Yılı Fotoğraf Yarışması'na katkı sağlayan katılımcılara sertifikaları, Kongre Sosyal Komitesi Başkanı **Dr. Yasemin Nacar Gürkan** tarafından sunuldu.

TDB 100. Yıl Genç Araştırmacı Teşvik Ödülü"

sahiplerine ödülleri de Kongre Genel Sekreteri Prof. Dr. Nermin Tarhan tarafından sunuldu.

TDB organlarında ve organizasyon alt komitelerinde görev alan meslektaşlarımızın sahneye davet edilerek teşekkür edilmesinin ardından yapılan çekilişle, katılımcı firmaların sağladığı hediyeler sahiplerini buldu.

Kongredeki coşku ve heyecanın, 2024 yılında İstanbul'da düzenlenecek Dünya Dişhekimliği Kongresi'nde de sürmesi dileğiyle Ankara'ya veda edildi. ❶

Kongre'ye destek olan sponsor firmaların temsilcileri de kapanış töreninde sahneye çağrılarak birer teşekkür plaketi sunuldu.

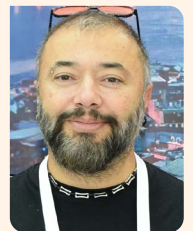
Meslektaşlarımızın gözüyle...

Ayşe Emek Eskişehir

TDB Genç Dişhekimleri Komisyonu üyesiyim. Ben özellikle cerrahi ve implantolojiyle ilgili oturumları takip ettim. Vakalar üzerinden çok güzel sunumlar yapıldı. Hocalar vakit ayırıp soruları da yanıtladılar; dolu dolu geçti sunumlar. Expodental'de de aradığım çeşitlilik vardı, alacağım bazı malzemeler vardı, onları araştırabildim. Organizasyonda da bir aksama olmadı, her şey güzeldi.

Bariş Anlı Uşak

Bilimsel konferanslar için geliyorum Kongreye ama bizim için arkadaşlarımızı görmek de önemli bir motivasyon. Daha önce de TDB kongrelerine katılıyordum ama bu yılını daha başarılı buldum. Klinik açacağımız için fuar da önemliydi; ulaşmak istediğim bütün firmalar vardı Expodental'de, o açıdan bir eksiklik görmedim. 2024 FDI Kongresinin İstanbul'da yapılacağına da sevindik.

YOL HARİTASI ŞEKİLLENİYOR

Her yıl TDB Kongresi'ne paralel olarak organize edilen Meslek Sorunları Sempozyumu bu yıl da 24-25 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara Congressium Kongre Merkezi'nde yapıldı. MSS kapsamında düzenlenen ve dışhekimliğinde eğitim ve istihdam başlıkları üzerinde yoğunlaşan üç çalışma grubu daha önce yapılan tespitler ışığında sorunların çözümüne yönelik yol haritası oluşturmaya çalıştı. Sempozyum kapsamında TDB Başkanlar Konseyi toplantısı da yapıldı. Deprem bölgesinden gelen Oda başkanlarına bölgedeki son durumu da sorduk.

Hatay Dışhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin:

Hatay 'özel afet bölgesi' ilan edilmeli

Hatay'da depremden bu yana süreç nasıl gelişti, şu andaki durum nedir, biraz bahsedebilir misiniz?

Hatay neredeyse yok oldu, her şeyimizi kaybettik. Depreminden üzerinden 8,5 ay geçti, bu süre boyunca 'sesimizi duyan var mı' diye bağırarak durduk. Normalleşiyor, ayağa kalkıyor gibi iddiaları doğru bulmuyorum. Hatay'da hala temiz suya erişim sorunu var. Yıkılması gereken yapıların %40'ı hala yıkılmamış durumda.

Asbestin havada uçuşması gibi çevre ve insan sağlığı sorunlarından bahsetmiyorum bile.

Antakya ve Defne'de 142 meslektaşımızın çalıştığı muayenehane ve poliklinikler ya tamamen yıkıldı ya da ağır hasarlı. Sadece sekiz muayenehane orta hasarlı olarak tadilat görüp çalışabilecek. Samandağ ve Kırıkhan'ı da katarsak sayı 200'ü buluyor.

Aradan geçen zamanda 78 meslektaşımız kayıtlarını farklı illere aldılar. İlk anda kentten ayrılanlardan 15'i geri döndü, bunlara TDB ve Odalarımızın sağladığı konteyner muayenehanelerde

Hatay Dışhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin'in Meslek Sorunları Sempozyumu sırasında deprem bölgesinde halkın ve meslektaşlarımızın durumu üzerine bir sunum yaptı.

çalışma imkanı sağladık. Son birkaç haftadır da 7-8 meslektaşımızın dönmek için altyapı oluşturmaya çalıştıklarını gözlemliyoruz. 27 meslektaşımız konteyner muayenehanelerde çalışıyor, 14 meslektaşımız da kendi imkanlarıyla prefabrik muayenehaneler oluşturdu, biz de buralara çeşitli destekler sağladık.

Sağlık müdürlükleri ilk başta mücbir sebeplerden dolayı pek ses çıkarmıyordu ama son dönemlerde betonarme binalarda çalışmaya başlayan klinikleri denetlemeye başlayacaklarını ve Yönetmelikteki şartları sağlamıyorsa kapatacaklarını belirtiyorlar.

Sizce ne yapılmalı?

Deprem yaşamış bir bölgenin insanları olarak depreme ilişkin önlemlerin esnetilmesini istemeyiz tabii. Rapor alınması gerekiyorsa alınsın ama önündeki bürokratik ve son derece pahalı engeller kaldırılmalı. Meslektaşımızın en az birkaç hafta uğraşması ve yaklaşık 100 bin TL gibi bir parayı gözden çıkarması gerekiyor.

Meslektaşlarımızın kente dönebilmesi ve yeni, sağ-

lam binalara girebilmesi için Bakanlığın imarlar ilgili durumu bir an önce netleştirmesi gerekiyor. Sürekli konteyner geliyor Hatay'a; bu da kalıcı konutların inşasına başlanmayacağı, insanların daha uzunca bir süre çadır veya konteynerlerde yaşamak zorunda kalacağını düşündürüyor. Hatay'ın özel afet bölgesi ilan edilmesini her platformda talep ediyoruz. Bu gerçekleşirse halk da bir nebze nefes alır ve yeni bir yaşam kurmaya daha umutla başlayabilir. Kamu atamalarında deprem bölgesindeki meslektaşlarımıza öncelik sağlanmasını istemiştik, o bile yapılmadı.

Kahramanmaraş Dişhekimleri Odası Başkanı Fatih Yıldırım:

Malzeme yardımına bir süre daha devam etmeliyiz

Maraş'ta deprem sonrasında meslektaşlarımızın ve halkın yaşam koşullarında düzelmeler oldu mu?

Deprem her ne kadar Maraş merkezli olsa da eski kent merkezi hariç nüfus yoğunluğunun daha fazla olduğu yukarı kesimlerinde büyük bir yıkıma yol açmadı. En büyük yıkım benim muayenehanemin de bulunduğu çarşı bölgesinde oldu. 58 meslektaşımızın kliniği yıkıldı ya da ağır hasarlı. İki meslektaşımız yaşamını yitirdi. İlk anda 20-30 meslektaşımız şehir dışına çıktı ama 4-5 ay sonra sonra tekrar dönmeye başladılar.

Dönen arkadaşlarımız kentin daha sağlam olan

üst bölgelerinde kliniklerini yeniden oluşturmaya başladılar. Aşağı bölgede hala yıkımlar devam ediyor, henüz yapım aşamasına geçilmedi. Dolayısıyla yukarı bölgelerde kiralar fahiş arttı. Yıllık 80 bin TL olan kira bedelleri 300 bin TL'ye kadar yükseldi. İnşa faaliyeti henüz başlamadığı için barınma şu anda bir sorun. Muhtemelen bu kış da çadır ve konteynerlerde geçirecek insanlar.

Çadır ve konteyner kentlerin durumuyla ilgili olarak Valiyle görüşmeye gittik. Onlar da en kısa sürede bu konteyner kentleri kaldırmak istediklerini söylüyorlar.

Dişhekimlerinden konteyner kliniklerde çalışan var mı?

Maraş'ta çok büyük bir ihtiyaç olmadı; sağlam olan bölgeler vardı çünkü. Üç meslektaşımız bu şekilde çalışıyordu, şu anda da bir meslektaşımız kendi bahçesine kurduğu konteyner klinikte çalışıyor.

Meslektaşlarımızın desteğe ihtiyacı var. Biz Oda ve Birlik olarak bir tur cihaz ve malzeme yardımı yaptık ama bunu bir süre daha sürdürmek lazım. Özellikle en büyük hasarı alan Maraş, Hatay, Adıyaman, Malatya gibi yerlerde bu desteğe devam etmeliyiz.

Başkanlar Konseyi toplantısının gündemine dair yorumlarınızı?

Öncelikle FDI'nın 2024 Kongresinin İstanbul'a alınmasına çok sevindim. 11 yıl gibi kısa bir aradan sonra tekrar Türkiye'ye verilmesi büyük başarı. TDB'nin vizyonunun genişliğini gösteren önemli bir adım, tebrik ediyorum.

Önümüzdeki dönemde görevi genç arkadaşlarıma devretmek istiyorum; bu, sanırım dergimize Başkan olarak verdiğim son rapor olur, size de emekleriniz için teşekkür ederim.

Osmaniye Dişhekimleri Odası Başkanı Burak Acun:

Bina sağlam olsa bile muayenehane açmaya çekiniyorlar

Osmaniye'de depremin bilançosu ve dişhekimlerinin durumu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Osmaniye'de 460 civarında bina yıkıldı. Yaklaşık 1100 kişi yaşamını yitirdi. Meslektaşlarımızla dayanışma amacıyla TDB'nin dışında biz de Oda olarak hem maddi hem aynı yardımlarda bulunduk.

Osmaniye'de dişhekimlerinden can kaybımız olmadı. Muayenehanesi kullanılmayacak durumda olan üç dört arkadaşımız vardı, onlar da zamanla yeni yerlerini organize ettiler, konteyner muayenehaneye ihtiyaç kalmadı.

Hayat yavaş yavaş düzene girmeye başladı. Yıkılması

gereken binaların yıkımına başlandı. Bu yıkımlar gündelik hayatı biraz olumsuz etkiliyor. Yeniden inşayla ilgili bir belirsizlik var. Osmaniye'nin zemini çok sağlam olmadığından ve yıkılan binalar genellikle yüksek katlı olduğundan yerlerine aynı yükseklikte bina yapılmasına izin verilmeyebilir. Dolayısıyla bir belirsizlik var. Şu anda evi yıkılanların bir bölümü konteyner kentlerde yaşamaya devam ediyor.

Toplantısı gündemine dönersek; reklam yönetmeliği sonrası gözle görünür bir değişiklik oldu mu?

Osmaniye'de çok ciddi ihlal-

ler yaşanmıyordu zaten. Bu tarz ihlaller ortaya çıktığında ilgili meslektaşlarımızı ikaz ediyorduk ve genellikle de tavırlarını düzeltiyorlardı. Dolayısıyla reklamla ilgili çok büyük bir problemimiz yoktu.

Bizim en büyük problemi-
miz sahte dişhekimleriydi. Sağlık müdürlüğüyle bu konudaki diyalogumuz iyi; biz bu işi yaptığını öğrendik-
lerimizi bildiriyoruz, onlar denetimlerini yapıyorlar ve tespit edilenler kovuşturma-
ya uğruyor.

Yönetmelikte muayenehane açmayı zorlaştıran deprem şartlarından ziyade Osmaniye'de meslektaşlarımızın depremin vurduğu

bölgede klinik açmak istemesi bir sorun oluşturuyor. Biz hâlâ sallanıyoruz çünkü; ortada bir yerde olduğumuz için Maraş'ta veya Hatay'da bir deprem olsa biz de sallanıyoruz ve binalar sağlam olsa bile meslektaşlarımız burada muayenehane açmaya çekiniyor.

FDI 2024 Kongresinin İstanbul'da yapılacak olması Türkiye için büyük prestij kaynağı. Biz de Osmaniye Odası olarak Kongrenin tanıtımında üzerimize düşen çabayı göstereceğiz.

Muğla Dişhekimleri Odası Başkanı Zekeriya Doruk Alp:

Odaların da uluslararası işbirlikleri geliştirmesi lazım

Geçtiğimiz aylarda Yunan dişhekimleriyle ortak bir çalışmanız oldu. Biraz içeriğinden bahsedebilir misiniz?

Biliyorsunuz 12 adalar bize çok yakın; Rodos Marmaris'ten 6-7 mil uzaklıkta. Önceden beri böyle bir düşüncemiz vardı; benim TDB Dış İlişkiler komisyonu üyesi

olduğum dönemden tanıdığım Yunan delegesinin de yardımıyla Yunanistan'ın 12 Adalar Dişhekimleri Odası'nın Başkanıyla temas kurduk. 12 Adalar Girit'ten Sisam'a kadar olan bölgeyi kapsıyor. 200 civarında üyeleri var.

Geçtiğimiz 24 Nisan'da gidip Oda yöneticileriyle

tanıştım, bu konuları konuştuk ve Muğla'ya davet ettim. 7 Ekim'de de onların heyeti geldi, üç gün misafir ettik; ortak bir Yönetim Kurulu toplantısı yaptık ve kardeş Oda olmaya karar verdik. Onlar gerekli onaylarını aldıktan sonra Aralık ayının sonlarında Rodos'ta kardeş oda anlaşmasını imzalayacağız.

Aslına bakarsanız problemlerimizin büyük çoğunluğu benzeşiyor. Reklam yasağı ihlalleri, dişhekimlerinin Odaya bakışı gibi birçok konu benzeşiyor. Sıcak ve sevecen insanlar, birlikte sempozyumlar düzenlemeyi planlıyoruz. Sempozyumları Türkçe, Yunanca ve İngilizce olmak üzere üç dilde yapacağız. Feribot seferlerinin yoğun olduğu

dönemleri seçeceğiz, zaten 45 dakikada Marmaris'ten Rodos'a ulaşabiliyorsunuz. Bu organizasyonla hem hekimler hem de uluslararası arasındaki dostluğu pekiştirmek istiyoruz.

FDI 2024 Kongresi İstanbul'da yapılacak. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

2013'te Türkiye'de yapılan ilk FDI Kongresinin de katılımcılarındanım. Tekrar ülkemizde olması bizim için büyük bir onur. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Organizasyon sürecine Anadolu'daki diğer Odaları da dahil ederlerse katılımın çok yükseleceğini düşünüyorum.

Muğla Dişhekimleri Odası kardeş Oda anlaşması yaptığı Yunanistan'ın 12 Adalar Dişhekimleri Odası'yla ortak sempozyumlar düzenleme kararı aldı. Fotoğraf, Nisan ayında yapılan ortak Yönetim Kurulu toplantısından.

Kırklareli Dişhekimleri Odası Başkanı Ayhan Ertaş:

Yeni bir Oda olmanın sancılarını yaşıyoruz

En yeni Odamızın Başkanı-sınız, öncelikle hayırlı olsun. Odanızın kuruluş sürecinden biraz bahsedebilir misiniz?

2022 Aralık ayında girişimler başladı, üye sayısını ucu ucuna tamamlayabildiğimiz için süreç biraz sancılı geçti. Bu yılın Ocak ayında da Edirne Dişhekimleri Odası'ndan ayrılarak bağımsız bir Oda kimliği kazandık. Mart ayında ilk genel kurulumuzu yaptık. İki liste olarak mücadele ettik ve 100 üyeden 70'inin katıldığı genel kurulda biz

göreve geldik. Üye sayımız az olduğu ve bir kısmı da emekli olduğu için ekonomik sorunlarımız var. Personel çalıştıramadığımız için ilk aylarda Oda sekreterliğini de ben yaptım. TDB'nin ve diğer odaların desteğiyle bazı sorunlarımızı giderdik.

Oda kurulmadan önce ne gibi sıkıntılarınız oluyordu?

Nihayetinde iki ayrı kentteyiz, kopukluk oluyor. Oda toplantılarına da bilimsel toplan-

tılara da Kırklareli'nden çok katılamıyorduk. Aslında ben ve birçok arkadaşım ayrılma taraftarı değildik ama bir grup arkadaşımız Oda kurulması için başvuru yapınca görev almak istedik.

Başkanlar Konseyi toplantısının gündemine dair yorumlarınız?

Reklam ve tanıtım meselesi gündemde önemli bir yer tuttu. Bu, büyük oranda büyük çaplı kuruluşlardan kaynaklanıyor. Dişhekimi ol-

mayan sermaye sahipleri 'çok para harcadık, çıkarmamız lazım' tavrıyla herhangi bir ticaret yapar gibi davranıyorlar. Tanıtımla ilgili yönetmelik yayımlandıktan sonra biraz azaldı reklam sorunu. Bunları tespit ettiğimizde telefonla arayıp uyarıyoruz, birçoğu da düzeltme yaptı. Uymayanlarla ilgili gerekli işlemlere de başlayacağız.

YÖK temsilcisi ve Gazi Ü.D.F öğretim üyesi
Prof.Dr. Mehmet Bani:

Bizim görüşümüz de kontenjanların fazla olduğu doğrultusunda

Çalışma grubunu ele aldığınız başlıklar itibariyle kısaca bir değerlendirebilir misiniz?

Öncelikle davetleri için Türk Dişhekimleri Birliği'ne teşekkür ederim. Üç çalışma grubu vardı, benim YÖK'ü ve Gazi Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'ni temsil ettiğim çalışma grubu, geçtiğimiz yıl yapılan 'Dişhekimliği Mesleğinin Geleceği Çalıştayı'nda hazırlanan eğitim raporlarında saptanan sorunların çözümüne ilgili izlenecek yol haritası üzerinde çalıştı. Aslında geçtiğimiz dönemde iyi bir taslak hazırlanmış, biz bu tespitlerin üzerine kısa, orta ve uzun vadelere neler yapılabilir şeklinde, çözüm odaklı bir toplantı gerçekleştirdik. Çok verimli olduğunu düşünüyorum.

Dişhekimliği camiasının bu konuda son yıllarda en çok rahatsız oldukları sorun, kontrolsüzce artan dişhekimliği fakültesi sayısındı...

İlk maddemiz buydu, bunun için oluşturulan görüşler YÖK'e iletilecek şekilde bir başlık oluşturuldu. Bütün verileri ele alarak gerçekçi değerlendirmeler yapmaya çalışıyoruz; hem

Sağlık Bakanlığı'nın verilerini, hem üniversitelerin verilerini hem de TDB'nin sunduğu argümanları değerlendirerek bir rapor oluşturduk. Bizim görüşümüz de artışın yüksek olduğu, kontenjanların fazla olduğu doğrultusunda. Önlem olarak ne yapılması gerektiğine ilişkin ortaklaşan görüşleri de raporda dile getirdik.

Prof.Dr. Taner Yücel'in Başkanlığını yaptığı eğitimle ilgili çalışmada Prof.Dr. Cansu Alpaslan, Prof.Dr. Murat Akkaya, Prof.Dr. Mehmet Bani, Prof.Dr. Kaan Orhan, Esra Yamak ve Tolga Beray görev aldı.

Öğretim üyesi yetiştirme konusunda da sıkıntı var. Bu doğrultuda çözüm önerileriniz oldu mu?

Öğretim üyesi atanması konusunda asgari koşulların sağlanması, fakülte açılırken asgari koşullara uyulması gereklerini, şartları sağlamayan yerlerde açılmaması gerektiğini savunduk. Aynı zamanda, çekirdek eğitim müfredatına uyularak eğitimin standardize edilmesi gerektiğini de belirttik. Çekirdek eğitim müfredatının da ADEE kriterleri doğrultusunda bir revizyona uğraması gerektiğini de ifade ettik.

İzmir Dişhekimleri Odası Başkanı Deniz Çağında: Reklamla ilgili cezalarımız caydırıcı değil

Reklam ve tanıtımla ilgili yönetmelikten sonra Oda bölgenizde reklam yasağı ihlalleri azaldı mı?

Hayır, aksine arttı. Ama bu mevzuatın sonucunda oluşan bir şey değil, dişhekimisi sayısının hızlı artışından kaynaklanıyor. Dişhekimleri arasında vahşi bir piyasa düzeni oluşmaya başladı. Herkes reklamla ön plana çıkacağını düşünüyor. Yönetmeliğe dair bazı belirsizlikleri burada netleştirebilirsek meslektaşlarımızın sınırları daha belirgin

şekilde çizebileceğiz.

Mevzuatımızda zaten yasak olan reklamın bir de Yönetmelikle yasaklanması ihlaller açısından şimdilik çok bir şeyi değiştirmedik çünkü cezalar caydırıcı değil. Özellikle polikliniklerde mesul müdürler iki kez ceza yedikten sonra başka bir mesul müdür bulup reklama devam ediyorlar.

Muayenehanelerden ayrıca yangın ve depremle ilgili rapor istenmesi

İzmir'de muayenehane açılışlarını nasıl etkiliyor?

Bu genel bir şart olsaydı anlaşılır olabilirdi belki. Kuaförlerden ya da avukatlardan istenmeyen belgelerin bizden istenmesi ciddi bir haksızlık. Diğer taraftan, İzmir gibi kentlerde özellikle merkezlerde yapı stoğu eski; yeni binalar da aşırı pahalı. Bu da yeni muayenehane açılmasını oldukça zorlaştırdı. Bu sorunlarla ilgili TDB'nin girişimlerinden bir sonuç alacağımızı umuyorum.

FDI 2024 Kongresi İstanbul'da yapılacak. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tüm dünyanın dişhekimlerinin Türkiye'ye gelecek olması bizim için gurur verici bir şey tabii. Mesleğimizin gelişmesi adına da bize çok katkısı olacağına inanıyorum.

YÖK temsilcisi ve Gazi Ü.D.F öğretim üyesi
Prof.Dr. Serdar Polat:

En büyük problem kontROLSÜZ artış

Türkiye'deki yabancı ve yurt dışındaki Türk öğrencilerin sorunlarıyla ilgili çalışma grubunda yer aldınız. Tespitlerinizi alabilir miyiz?

Konuya nereden bakarsak bakalım en büyük problemin kontROLSÜZ bir şekilde açılan fakülteler ve aynı şekilde arttırılan kontenjanlarla ilgili olduğu değerlendirilmesinde bulduk. Kontenjanlarla ilgili sınırlama olmayışı yabancı öğrenci kontenjanını da artırıyor.

Yurt dışından mezun olanların dengiği sağlıklı bir şekilde değerlendiriliyor mu?

Denklik sınavları YÖK tarafından belirlenen fakülteler tarafından yapılıyor. Takip ettiğim sınavlarla ilgili söy-

leyebilirim; bu sınavlardan geçme oranı %10 civarında, olması gerektiği şekilde yapıyor yani. Bir kısmının zaten Türkçe yeterliliğinden kaynaklanan sorunları oluyor.

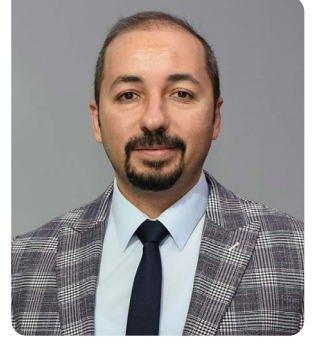
Türkiye'deki fakültelerin yabancı öğrencilere çok fazla kontenjan ayırmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu da genel kontenjanların yüksekliğine paralel seyreden bir sorun. Yabancı öğrencilerin çoğunun yakın coğrafyadan ve iyi bir altyapıya sahip olmayan öğrencilerden oluşmasından kaynaklanan bir problem de var. Son dönemde Yabancı Öğrenci Sınavıyla değil de bazı üniversitelerin kendi senato kararla-

larıyla bu öğrencileri alması da sorunu derinleştirmiş olabilir.

Fakülte sayısı ve kontenjanlarla ilgili sorun nasıl çözülebilir?

Kurulu olan fakültelerin birçoğunun sabit öğretim üyesi yok. Hemen kapat-

mak değil ama öğretim üyesi yetersiz fakültelerden öğrenci almış olanların yeni öğrenci almasına engel olarak uzun vadede temel şartları sağlayamıyorsa eğitim vermesi durdurulabilir.

Prof.Dr. Atilla Stephan Ataç'ın başkanlığını yaptığı çalışma grubunda Deniz Naz Bilgiç, Doç.Dr. Emre Cesur, Prof.Dr. Alpdoğan Kantarcı, Özgür Karstarlı, Prof.Dr. Serdar Polat, Prof.Dr. Neslihan Şimşek, Prof.Dr. Nermin Tarhan, Meltem Çağın Alkan Yıldırım ve Dr. Selhan Kaya görev aldı.

Doktora öğrencisi Dişhekimi Deniz Naz Bilgiç:

Nitelik düşerken dişhekimi fazlası ortaya çıkıyor

Çalışma grubunuz dişhekimliği eğitimi hangi yönleriyle ele aldı?

Eğitim kalitesinin nasıl yük-

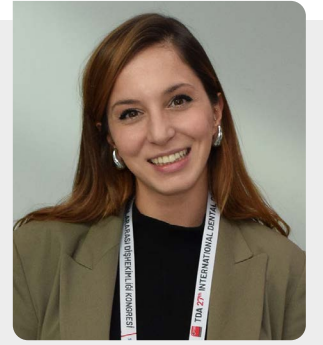
seltileceği başta olmak üzere YÖK'e nasıl bir yönlendirme yapabileceğimiz gibi konulara odaklandık. Ben EDSA'nın

(European Dental Students Association) Başkanlığını yapıyorum. EDSA'da 35 Avrupa ülkesinin dişhekimliği öğrencileri temsil ediliyor ve orada her ülkenin deneyimlerinin olumlu olumsuz özelliklerini masaya yatırıyoruz.

Diğer taraftan da yeni mezun bir dişhekimi olduğum için öğrencilerin yaşadığı sorunları buraya yansıtılabildiğimi düşünüyorum.

Temel tespitleriniz neler oldu?

Raporumuzda kontROLSÜZ artışın niteliği düşürürken bir

dişhekimisi fazlasına yol açtığını, fiziki şartların ve akademik kadronun yeterli düzeye getirilmesinin zorunluluğunu vurguladık. Öğrencilerin sorunlarından fakültelerde zaman zaman yaşanan mobbinglere kadar birçok konuyu konuştuk. TDB'nin 50. yılı olan 2035'e yönelik bir vizyon planladık; umarım bu çözüm önerileri ışığında bir yol alınabilir.

TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Fatih Güler'in başkanlığını yaptığı İstihdam çalışma grubunda Deniz Çağında, Büşra Çelik, Nuhi Çelikkaya, Doç.Dr. Emre Korkut, Prof.Dr. Suat Özcan, Serkan Topçu, Hamza Turan ve Fatih Uysal görev aldı.

Expodental
2023, 26 Ekim'de kapılarını açtı ve Kongre'den bir gün sonra da devam ederek 29 Ekim'de kapandı. Yaklaşık 4500 m² alanda 120 firmanın katıldığı fuarla ilgili olarak firma temsilcilerinin izlenimlerini derledik.

Sektör Ankara'da buluştu

Sena Karadeniz
Sensodyne

Bu yıl Cumhuriyet'in 100. yılı olması itibarıyla bizim için ayrı bir heyecan var. Açılış da büyük bir coşkuyla gerçekleşti; gözlerimiz doldu.

Katılım oldukça iyi. Ankara'da olması çok anlamlı oldu. Yoğun geçiyor Expodental;

hekimlerin ilgisine yetişemiyoruz. Açılışın ardından TDB Başkanı Tarık İşmen ve FDI Başkanı Greg Chadwick standımızı ziyaret etti, bu da bizi çok mutlu etti. Bilimsel program kapsamında Prof. Dr. Hakan Özyuvacı ve Global Medya Direktörümüz Dr. Charlie Parkinson'ın katıldığı bir de uydu sempozyumumuz vardı, ona da yoğun ilgi vardı.

Tüm Türkiye'den dişhekimleriyle bir araya gelmekten çok memnunuz. Ürünlerimizi tanıtıyoruz, inovasyonları aktarıyoruz. Bir photobooth uygulaması yaptık, o da çok ilgi gördü.

Sara Büyükdâğ
Oral B

Cumhuriyet'in 100. yılında Ankara'da buluşmak çok güzel. TDB kongresi Türkiye'nin en büyük organizasyonu, her zaman katılım çok yüksek oluyor ve biz de Oral B olarak burada olmaktan çok gurur duyuyoruz.

Dişhekimlerimizle ürünlerimizi anlatıyoruz, numunelerimizi veriyoruz. Şarjlı fırçamız io'yu değişik başlıklarla deniyorlar, ilgiden memnunuz. Fiziki Kongrelerin değeri çok ayrı, bu kadar dişhekimini bir arada görüyor olmak gerçekten çok güzel.

Önümüzdeki yıl Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) Kongresi İstanbul'da yapılacakmış, çok gurur verici bir olay ülkemiz için.

Tolga Tokem
Nucleoss

TDB fuar ve kongrelerine her yıl katılıyoruz. Sponsorluk düzeyinde de katılım gösteriyoruz. Katılımdan, misafir ettiğimiz dişhekimlerinin ilgisinden çok memnunuz. Çok kaliteli, çok anlamlı bir organizasyon oldu.

Bu yıl Cumhuriyet'in 100. yılında Ankara'da olması bizim için ayrı bir heyecan oldu. İlk iki gün çok yoğun geçti, çok mutluyuz.

2024'te Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) Kongresi İstanbul'da yapılacakmış, çok heyecanlıyız. TDB yöneticileriyle de görüşüyoruz; biz de orada olacağız ve destekleyeceğiz. Türkiye için çok kıymetli bir organizasyon olacak.

Ece Acar
Gülşa

Cumhuriyet'imizin 100. yılı dolayısıyla Ankara'da olmaktan biz de çok mutluyuz. Kutlamaların göbeğinde ve Anıtkabire yakın bir yerde bulunmak bizi motive ediyor, eminim hekimleri de motive etmiştir.

Dişhekimliği katılımı açısından beklediğimden daha iyi buldum. Daha önceki Ankara kongrelerinde bu kadar yüksek katılım görmemiştik, bu seneki Kongre oldukça başarılı. Stand tavanlarını yükseltmemize izin vermediler; bir tek o sıkıntıyı söyleyebilirim.

Gelecek yıl FDI Kongresinde de bütün gücümüzle olacağız. Bütün tedarikçilerimiz FDI kongrelerine katılıyor zaten; biz de hem ülkemizin FDI'da iyi temsil edilmesi için hem de onları en iyi şekilde temsil edebilmek için orada olacağız.

Gözde Gül Bayar
Bego

Kongreyi gayet verimli geçiriyoruz, her şey yolunda. Tüm ekibimizle birlikte buradayız. Hekimlerimizle Ankara'da da buluşabilmek çok güzel.

Organizasyon anlamında herhangi bir sorun yaşamadık; stand kurulumumuzdan sonrasında istediğimiz desteğe kadar her şey hızla karşılandı, memnunuz. Cumhuriyet'in 100. yılında burada olmak güzel; biz de Bego ailesi olarak standımızda bayrağımızla flamamızla hazırız. Emek veren herkese teşekkür ediyoruz.

Hakan Eker
Dio İmplant

Bugün ikinci gün, katılım yoğun. Yarın ve son gün katılımın daha da yoğunlaşmasını bekliyoruz. Bütün firmaların burada olması avantaj; hekimler bütün yenilikleri takip edebiliyor. Fuar alanının tek bir büyük salon

olması ve konferans salonlarıyla yakın olması sıcak bir ortam yaratıyor. Organizasyondan da dişhekimlerinin ilgisinden de çok memnunuz.

Halide Karakaş Akbal
Kulzer

100. yıl nedeniyle Ankara'da olmak büyük mutluluk bizim için. Tüm Türkiye'den gelen hekimlerle tekrar buluştuk. Şu anda fuar güzel gidiyor, organizasyondan memnunuz.

2024 FDI Kongresini de sabırsızlıkla bekliyoruz. Bu Kongrenin tekrar Türkiye'ye getirilmesi büyük gurur. Dünya çapında bir Kongre, dolayısıyla beklentilerimiz yüksek. Dünyanın her tarafından dişhekimleri geleceği için bizim gibi global firmalar açısından önemli bir Kongre.

Selçuk Köylü
AGS Medikal

Ankara, Kongre ve fuar açısından güzel bir şehir. 2018'deki de güzel olmuştu, bu fuar da keyifli geçiyor. Cumhuriyet'in 100. yılında burada olmak da ayrıca sevindirici bizim için. Dönem dönem farklı şehirlerde de bu

organizasyonların yapılması katılım çeşitliliği açısından güzel oluyor.

Aziz Yıldırım
EMS

Ankara'ya gelirkenki beklentimizin çok üzerinde bir katılım ve ilgiyle karşılaştık. İstanbul'dan da iyi olduğunu söyleyebilirim. Sergi alanının konferans salonlarıyla çok yakın olması bizim açımızdan verimliliği artırdı. İlk

günden bu yana hiç boş kalmadık, sürekli bir şeyler anlatıyoruz. Çok başarılı bir fuar oldu.

Hansol Eom
Osstem İmplant

Uzun zamandır Ankara'da yapılmamıştı Kongre. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı dolayısıyla Ankara'da yapılması güzel oldu. Düşündüğümüzden daha fazla katılımının gelmesinden de memnun kaldık. Biz hekimlerle mümkün olduğunca iç içe çalışmayı amaçlıyoruz, karşılıklı bir kazanma ilişkisi olmalı.

Gelecek yıl İstanbul'da yapılacak FDI Kongresi'ne sponsorluk şeklinde de katılmaya hazırız. Bu Kongrenin başarısı için TDB'nin tam anlamıyla destekçisi olacağız.

Hami Turan
AB Dental

Ankara'dan geçmişten bu yana çok fazla kullanıcımız var; onlarla buluşmak açısından iyi oldu bizim için. Cumhuriyet'in 100. yılında bir arada olmak da büyük mutluluk elbette. Organizasyon anlamında ufak tefek eksiklikler her fuarda olur, bunlar halledile-

bilecek sorunlar. Fuar alanı İstanbul'a göre biraz daha küçük olsa da daha ferah. 2024'te FDI Kongresinden de beklentimiz yüksek; umarım dişhekimlerimiz hak ettiği ilgiyi gösterirler bu Kongreye.

Eren Şen
Colgate / Meridol

Cumhuriyet'in 100. yılı vesilesiyle Ankara'da olmaktan çok memnunuz. Katılım açısından da çok memnunuz, standımız hep doluydu. Hocalarımızdan dişhekimlerinden öğrencilere kadar çok güzel bir ilgi var. Standımızda küçük bir yarışma yaptık. Kazananlara

da küçük armağanlarımız oldu.

FDI Kongresinin İstanbul'da yapılacak olmasına da çok sevindik; Colgate olarak orada olacağız elbette.

Mehmet Murat Başocakçı
Güney Diş Deposu

Kongre çok anlamlı bir tarihe denk getirildi; bundan dolayı Türk Dişhekimleri Birliği'ne teşekkür ediyoruz. Organizasyon çok güzel, katılımcı sayısı da oldukça yüksek; ilgiden dolayı çok memnunuz.

İstanbul'da katılım tabii daha yüksek oluyor ama Türkiye'nin çeşitli illerinde yapılması katılım çeşitliliğini de artırıyor; bu açıdan da doğru bir seçim bence.

Kenan Karakoç
Çatak Diş Deposu

Cumhuriyetimizin 100. yılını Ankara'da dişhekimliği camiasıyla birlikte kutlamak bizim için de çok sevindirici oldu. Çok iyi bir katılım, çok iyi bir ilgi var. Tabii ki ekonomik durum ortada, herkes yarınını düşünerek hareket ediyor ama bu koşullara göre güzel bir

ilgi var. Dijital dişhekimliğiyle ilgili yeni ürünlerimizi anlatma fırsatı bulduk, bizim açımızdan çok verimli geçin bir fuar diyebilirim.

Yöneticileri FDI'ı anlatıyor

Geçtiğimiz ay Ankara'da yapılan TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nin son gününde çok önemli bir toplantı gerçekleştirildi. Dişhekimliğinin dünya çapında en yetkili isimleri, FDI Başkanı Greg Chadwick (ABD), FDI eski Başkanı İhsane Bin Yahya (Fas), FDI İdari Müdürü Enzo Bondioni (İsviçre), ERO Başkanı Simona Dianiskova (Slovakya) ve FDI Yönetim Kurulu üyemiz Dr. Duygu İlhan, kendisi de uzun yıllar FDI Yönetim Kurulu'nda görev yapan Prof.Dr. Nermin Yamalık'ın moderatörlüğünde FDI'nın yapısı ve faaliyetlerini anlattılar.

Mr. Chadwick ilk olarak FDI nedir diye sormak istiyorum, bize açıkla mısınız?

Greg Chadwick: FDI, dünya çapında milyonlarca dişhekimini kapsayan İsviçre Cenevre merkezli bir kuruluş. Dünya Sağlık Örgütü'yle kurduğu iletişim ve yaptığı projelerle profesyonellik kapasitesini arttırmayı amaçlıyor.

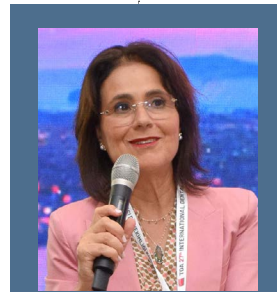
FDI'nın bölge örgütleri nasıl dağılıyor?

Greg Chadwick: Avrupa (en aktif ve en büyük bölge), Afrika, Asya-Pasifik, Kuzey Amerika (benim üyesi olduğum bölgesel organizasyon) ve Latin Amerika olmak üzere FDI genel organizasyonu aynı coğrafi bölgedeki üye ulusal dişhekimliği birliklerini toplayan ve temsil eden beş ana bölgeye ayrılıyor.

Prof. İhsane Bin Yahya, bir önceki dönemde iki yıl boyunca FDI Başkanısınız. Başkanlığınızın pandemi dönemine denk geldiğini görüyoruz. Bu dönemde FDI

Başkanı olmak zor muydu?

İhsane Bin Yahya: Öncelikle FDI panelini organize ettiği için Türk Dişhekimleri Birliği'ne teşekkür ederim. Ben, Eylül 2021'de FDI Başkanlığı görevini devraldım. FDI Başkanı olmak elbette çok büyük bir onur. Ancak pandemi döneminde bölge örgütlerimiz tarafından FDI'ya yönelik beklentiler vardı. Bu dönemde FDI Başkanı olmak zordu ancak organizasyonumuz yoğun bir şekilde çalıştı. Ağzı sağlığını arttırmaya yönelik çalışmalar geliştirdi. Bu dönemde birçok webinar gerçekleştirdik, proje ürettik. Dünya Sağlık Örgütü ve bölgesel organizasyonlar arasında bağ oluşturduk.

İhsane Bin Yahya

'Pandemi döneminde bölge örgütlerimiz tarafından FDI'ya yönelik beklentiler vardı. Bu dönemde FDI Başkanı olmak zordu ancak organizasyonumuz yoğun bir şekilde çalıştı.'

Aramızda bir başka Başkan daha var. Simona Dianiskova Avrupa Bölgesel Organizasyonun (ERO) Başkanı. Türk Dişhekimleri Birliği de ERO'nun bir üyesi. Bize ERO'yu tanımlayabilir misiniz?

Simona Dianiskova:

Öncelikle beni Ankara'daki bu harika kongreye davet ettiğiniz için teşekkür ederim. ERO, FDI'nın Avrupa'daki bölge örgütü. Yani FDI'ı bir anne temasıyla düşünebiliriz. ERO ise FDI'nın bünyesindeki en eski ve en düzenli bölge örgütü. Bunu bünyesindeki TDB gibi çok güçlü birliklerin varlığına ve bu birlikler arasında iyi bir ağına bulunmasına bağlıyorum.

ERO, toplam 34 ülkeyi ve 32 dişhekimleri birliğini içeren ve gelecek üzerine kurulu büyük bir aile. Beş üyeli bir Yönetim Kurulu var. Bu üyelere bir de **Prof. Dr. Taner Yücel**. Kendisiyle birlikte çalışmak büyük bir mutluluk. Prof. Dr. Taner Yücel haricinde de farklı ülkelerden dört yönetim kurulu üyemiz daha var. Çalışma grubumuz sayesinde de ortaya çok güzel işler çıkarıyoruz.

FDI ve ERO bünyesindeki çalışma grupları neler yapıyor?

Simona Dianiskova:

ERO'ya bağlı, farklı ülkelerden 10 kişinin bir araya gelerek oluşturduğu gruplar var. Örneğin 'Dişhekimliğinde Dijitalizasyon ve Yapay Zeka' isimli yeni bir çalışma grubumuz var. Her sene ya da her iki yıllık dönem için üzerine çalışacakları bir konu başlığı belirliyorlar ve eğer şanslıysak ve elimizde yeterli veri varsa bilimsel bir çalışma yayınlıyoruz. Prof. Dr. Nermin Tarhan, birkaç yıl önce sizinle birlikte uzmanlık alanımızda yaptığımız ve hala güncelliğini koruyan çalışma gibi...

FDI ile birlikte nasıl çalışıyorsunuz?

Simona Dianiskova: FDI ve ERO, anne-kız gibi özel bir ilişkiye sahip. FDI'nın belirlediği aksiyonları ve politika beyanlarını takip ediyoruz. FDI ve ulusal dişhekimliği birlikleri arasındaki iletişimi sağlıyoruz. Politikaların, ulusal dillere çevrilmesini destekliyor ve bu politikaların içselleştirmesi konusunda onları teşvik ediyoruz.

Anladığım kadarıyla çalışma gruplarına, üzerinde çalışmaları için belirli görevler veriliyor. Doğru mu?

Greg Chadwick
'En önemli politikalarımızdan biri serbest şekerler üzerine. Bu konuda FDI'nın ve Dünya Sağlık Örgütü'nün bir duruşu var. Bir çocuğun günlük şeker tüketim miktarının 12 çay kaşığından fazla olmaması gerektiğine dair açıklama yayınladılar.'

ülkelerin Avrupa Birliği'nin politika bildirimlerine ulaşmalarını ve entegrasyonlarını sağlamaya yardımcı oluyoruz.

Sayın Enzo Bondioni ne zamandır FDI'nın yönetici direktörü olarak çalışıyorsunuz?

FDI'nın merkez ofisi nerede?

Enzo Bondioni: 8,5 yıldır bu görevdeyim. Merkez ofis 10 yıldır Cenevre'de. İlk olarak Paris'teydi daha sonra İngiltere'ye taşındı. Ardından tekrar Fransa'ya geldi ve en son Cenevre'ye taşındı.

FDI neden Cenevre'ye gelmek istedi?

Enzo Bondioni: Cenevre, sivil toplum örgütü için mükemmel bir lokasyon ve birçok sivil toplum örgütü de Cenevre merkezli olarak çalışıyor.

Simona Dianiskova: Kesinlikle doğru. Çalışma gruplarına üzerinde çalışacakları görevler veriliyor. Entegrasyon başlığı altında başka bir çalışma grubumuz daha var. Bu grup da Avrupa Birliği ile ERO arasındaki farka odaklanıyor. ERO olarak Avrupa Birliği'nin kapsamından daha geniş sınırlara sahibiz. Avrupa Birliği'ne bağlı ülkelere ek olarak Türkiye gibi Avrupa Birliği'nde olmayan ancak coğrafi olarak Avrupa'da bulunan ülkelerin toplamından oluşuyoruz. Avrupa Birliği dışındaki bu

Merkez ofiste neler yapıyorsunuz?

Enzo Bondioni: Tabii ki esas amaç ağız sağlığını geliştirmek ve genel sağlıkla ilişkisi üzerine çalışmak ve bu konularda üyelerimizi desteklemek.

Anladığım kadarıyla projelerinizle ilgili üyeleriniz için rehberler hazırlıyorsunuz?

Enzo Bondioni: Evet ama bu durum kesinlikle çift yönlü. Üyelerimiz için birçok şey sağlarken onlardan da çok fazla şey alıyoruz. Mesela bir ülkede devletin sağlık ile ilgili sözcüsü amalgam hakkında konuşabilir. Biz de ulusal dişhekimliği birlikleri yoluyla delegelere mesaj gönderiyoruz ve Cenevre'ye geliyorlar. Birlikte çalışıyoruz. Böylelikle karşılıklı iletişimde oluyoruz.

Sevgili Duygu İlhan Türk Dişhekimleri Birliği'ni FDI Yönetim Kurulu'nda temsil ediyor. Bu göreve seçilmenle ilgili hislerini öğrenebilir miyiz?

Duygu İlhan: Tabii ki TDB'yi FDI'da 2021'den beri temsil etmekten büyük bir onur duyuyorum. 2008'den beri TDB'nin FDI'da delegesiyim. Farklı komitelerde görev aldım. 15 yıldan beri çok keyifli bir FDI yolculuğu ve deneyimi yaşadığımı söyleyebilirim.

Simona Dianiskova

'Başkanlığım döneminde iki yeni çalışma grubu oluşturuldu. Bunlardan biri yapay zeka üzerine diğeri ise ağız sağlığıyla genel sağlığın ilişkisi üzerine oluşan çalışma grupları'

FDI Yönetim Kurulu üyesi olarak neler yapıyorsunuz?

Duygu İlhan: FDI Yönetim Kurulu; bir sonraki dönem için seçilmiş başkan, sayman, oy hakkına sahip 10 yönetim kurulu üyesi ve oy kullanmayan bir yönetici direktörden oluşuyor. Yönetim kurulundaki bu görevlerimiz bize bazı stratejik kararları alma hakkını veriyor. Örneğin FDI Dünya Dişhekimliği Kongresi nerede ve ne zaman olacak gibi.

Her yıl genel kurulumuz oluyor, bu sene Sydney'de gerçekleştirdik. Bu genel kurulda politika beyanlarımızın neler olacağını belirliyoruz. Bazen ellerimizde alınması zor kararlar olabiliyor.

Sayın Başkan FDI'da gelecek planlarınız neler?

Greg Chadwick: FDI başkanlığı bir orkestranın şefi olmak gibi. Aynı zamanda devamlılığı olan bir süreç. FDI bir önceki dönemde harika bir başkanlık süreci geçirmiş, bunu devam ettirmek çok keyifli.

Şunu söylemeliyim ki dişhekimi olmak için çok iyi bir zaman. Covid döneminde çalışmak zordu ama yine de birlikte üretmek çok güzel. Vizyonumuz dünya çapında ağız sağlığını geliştirmek, misyonumuz ise FDI'nın tüm üyeleriyle birlikte bu hedefe ulaşmak için el ele çalışmak.

Çok fazla detaya girmeden açıklayacak olursam bu hedefe ulaşırken izlediğimiz üç ana gücümüz var. Bunlardan ilki, politika. Ağız sağlığını arttırmaya yönelik politikalar ülkeden ülkeye değişebilir ancak amaç tektir: Ağız sağlığını geliştirmek. Bir diğer önemsedığımız strateji karşılıklı etkileşim. Biz üyelerimize bilgi akışı sağlarken, onları da aynı zaman da dinleyip onlardan geri bildirim alırız. Bu çift yönlü bir etkileşimdir. Bir diğer gücümüz ise inovasyon. Çünkü inovasyon bizi geleceğe taşıyacaktır. 10-20 yıl sonra neye sahip olacağımız bilmiyoruz. Şu an birçoğumuz sürdürülebilirlik üzerine çalışıyor. Bu da inovasyonun bir parçası.

En önemli politikalarımızdan biri serbest şekerler üzerine. Bu konuda FDI'nın ve Dünya Sağlık Örgütü'nün bir duruşu var. Her ülkenin farklı

Duygu İthan

'FDI'nın mali stratejisinin nasıl yürütüleceğini planlamak, bütçeyi kontrol etmek ve üyelerimize genel kurulda mali durumu raporlamak önemli sorumluluklar. FDI şu an stabil bir mali tabloya sahip ki bu çok güzel bir haber.'

politikaları olsa da bu konuya olan bakış açımız benzer. 200'den fazla dişhekimliği birliğiyle dünyada milyonlarca dişhekimiyiz. Serbest şekerin sebep olduğu diş çürüğü bulaşıcı bir hastalık değil; tıpkı kardiyovasküler hastalıklar ve diyabet gibi. Tüm bu hastalıklara sebep olan ortak bir neden var: Şeker.

Serbest şeker üzerine Dünya Sağlık Örgütü'nün de artık bir politikası var. Bir çocuğun günlük şeker tüketim miktarının 12 çay kaşığından fazla olmaması gerektiğine dair açıklama yayınladılar. Sadece şeker miktarıyla ilgili değil genel olarak beslenmenin nasıl olması gerektiğiyle ilgili de çalışılmaya başlandı.

Dünya Oral Sağlık Günü ile ilgili de bir iki şey söylemek istiyorum. Üç yıldır aynı mesajı yayımlıyoruz. Bir sonraki üç yıl için yeni bir mesaj yayımlanacak. Her üç yılda bir "Mutlu Ağız"ın sebebini, tanımını açıkladığımız yeni bir mottoyla geliyoruz.

Sayın Bin Yahya, başkanlığınız döneminde elden edilen başarılarından bahsetmek gerekirse bunları nasıl sıralarsınız?

İhsane Bin Yahya: Bu dönemde tüm Dünya tam anlamıyla durdu. Ancak FDI sayesinde çok güzel projeler gerçekleştirildi. Dünya Sağlık Örgütüyle ağız sağlığını geliştirmeye yönelik ortak raporlar yayımlandı. Birlikte aksiyon planı ve stratejiler geliştirdik. Belirlediğimiz vizyon planı ile aynı çizgide ilerleyen bir kazanım oldu. Bulaşıcı olmayan hastalıklar, amalgam kullanımının aşamalı olarak azaltılması gibi farklı konularda da çalışmalarımız oldu.

ERO bugünlerde nelerle ilgili çalışıyor?

Simona Dianiskova: Sayın Bin Yahya'nın da söylediği gibi profesyonel eğitim konusunu önemsiyoruz. Çalışma gruplarımız arasında dişhekimleri ve üniversiteler arasındaki ilişki başlıklı bir çalışma grubumuz da var ki Sayın Prof. Dr. Nermin Tarhan daha önce bu grupta görev almıştı. Dişhekimleri üniversiteden mezun olduktan sonra onlarla nasıl oryantasyon sağlanabileceği konusunda çalışıyor.

Genel sekreterimiz Prof. Dr. Taner Yücel 'Yaşlanan Nüfus' çalışma grubunun yöneticisi. İlk olarak web sitemizde yayımlanan diş fırçalama uygulamasını geliştirdiler. Evlerinde ve özel durumdaki kişilere fırçalama ve ağız bakımını geliştirme konusunda rehber oluşturuyor.

'Serbest Dişhekimliği Uygulaması' isimli bir başka çalışma grubumuz ise Avrupa'da modern dişhekimliğinin uygulanma modeli üzerine çalışıyor.

'Dişhekimliğine Sürekli Eğitim' başlıklı çalışma grubumuzda **Prof. Dr. Hande Şar Sancaklı** grup başkanı olarak ekibiyle çok efektif ve aktif bir şekilde çalışıyor. Dijitalizasyon çalışma grubumuz oldukça güncel bir konu olan yapay zekanın dişhekimliğinde kullanımı üzerine bu sonbahar döneminde bir bildiri hazırladı.

Başkanlığım döneminde iki yeni çalışma grubu oluşturuldu. Bunlardan biri yapay zeka üzerine diğeri ise ağız sağlığıyla genel sağlığın ilişkisi üzerine oluşan çalışma gruplarıydı.

Enzo bize FDI'nın öncelikleri ve en önemli global projelerinden biraz bahsedebilir misiniz?

Enzo Bondioni: 2030 vizyon planı oldukça önemli bir rapor. Bu kayıt, FDI için bir yol haritası niteliğinde olup, dişhekimliği ve ağız sağlığı camiasının önümüzdeki 10 yılda karşılaşacağı zorluklara bakıyoruz. Bu zorlukları inceleyip onları fırsata dönüştürmeye çalışıyoruz.

Rapor üç ana madde ve ek olarak ağız hijyeni maddesinden oluş-

şuyor. İlk madde sağlık hizmetine genel sağlık ve ağız sağlığı servisle-
rinin nasıl dahil edileceğini içeriyor.
İkinci madde FDI'da temel olarak
planladığı gibi ağız sağlığının genel
sağlığa nasıl dahil edileceğinden
bahsediyor. Üçüncü madde ise sür-
dürülebilir kalkınma için dayanıklı
bir ağız sağlığı iş gücü oluşturmak
üzerine.

FDI bu konularla ilgili çalışıp,
analiz edip bunları üyelerimizle
paylaşıyor. Üyelerden gelen geri
bildirimleri de final bir rapor haline
getirip bunları Dünya Sağlık Örgütü
ve Avrupa Birliği'ne sunuyor. Bun-
ların neticesinde de politik beyanlar
hazırlanıyor. Bu politika beyanla-
rında birçok önerimizin yer aldığını
görmek bizi çok mutlu ediyor.

Vizyon 2030'un ikinci bölümü
için ERO ve LARO (Latin Amerika
Bölge Örgütü) ile yakından çalışı-
yoruz. Yaptığımız workshoplarda
Dünya Sağlık Örgütü'nün küresel
ağız sağlığı durumuyla ilgili rapo-
runu inceledik. Özellikle ERO ile
bu raporun amacı nedir, bunlara
katılıyor muyuz ve ERO bölgesinin
öncelikleri ve ihtiyaçları neler diye
konuştuk. Önce belli konular belir-
leyip 2-3 yıl boyunca bunlar üzerine
çalışıyoruz. Aynı anda birçok konu-
da çalışmak mümkün olmuyor.

Bir diğer önemli çalışma ise
Dünya Ağız Sağlığı Günü. Çok
önemli bir koruyucu çalışma. Şu
anki mottomuz "Mutlu ağız, mutlu
vücuttur." Videomuz 8 milyon kişi-
ye ulaştı. Bu yılki hedefimiz 4 milyar
kişiye ulaşmak.

Kongre bir diğer önemli konu-
muz. Sizler İstanbul'da 2013 yılında

harika bir FDI
Kongresi gerçek-
leştirdiniz. 2024
için de büyük bir
beklenti içindeyiz.

**Duygu, FDI'da ne
tür projeler içinde
yer alıyorsunuz?**

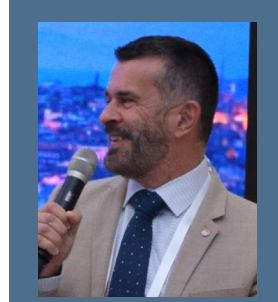
Duygu İlhan:

Yönetim Kuruluna
seçildiğimde üç
kişiyle birlikte Mali
Komite üyesiydim.
FDI'nın mali strateji-
sinin nasıl yürütü-
leceğini planlamak,
bütçeyi kontrol
etmek ve üyeleri-
mize genel kurul-
da mali durumu
raporlamak önemli
sorumluluklar. Her şeyin doğru iler-
lemesini sağlamak için arka planda
çok çalışmak gerekiyor. Benim için
de finans ve İsviçre hukukunu öğ-
rendiğim bir eğitim süreci oldu. FDI
şu an stabil bir mali tabloya sahip ki
bu çok güzel bir haber.

Sürdürülebilirlik çalıştığım bir
diğer önemli konu. FDI, dişhekim-
liği muayenelerinin, çalışma-
larının çevresel açıdan sürdürüle-
bilir olmasını sağlamak için neler
yapabileceklerini anlamalarına
yardımcı olmak amacıyla bir araç
seti oluşturdu.

**2024 İstanbul FDI Kongresi'nden
beklentileriniz neler?**

Greg Chadwick: Bu panellerle birlikte
FDI'nın daha iyi anlaşıldığını düşün-
üyorum. 2024 İstanbul Kongre-

Enzo Bondioni

'Kongre bir diğer
önemli konumuz.
Sizler İstanbul'da
2013 yılında harika
bir FDI Kongresi
gerçekleştirdiniz.
2024 için de
büyük bir beklenti
içindeyiz.'

si'nde de göreceksiniz
ki bizler, sizler, tüm
dişhekimleri aslında
hepimiz FDI'nın kendi-
siyiz.

Enzo Bondioni:

2013'te İstanbul'daki
Kongreyi görmüş biri
olarak kısaca beklen-
tim 2024'te daha da iyi
olacağız.

Simona Dianiskova:

Türkiye'nin ERO'nun
bir parçası olması
dolayısıyla 2024'teki
Kongrede Avrupa'dan
birçok ziyaretçinin
gelmesini ve konu-
şmacının yer almasını
umuyoruz. Çok başarılı
olacağını biliyorum.

İstanbul'un Avrupa'da-

ki tarihi şehirlerden biri olması
dolayısıyla çok ilgi çekici olacağına
eminim. Eğer fırsatımız olursa
Kongrede de bir FDI paneli yapabil-
meyi çok isterim. Heyecanla 2024
İstanbul Kongresi'ni bekliyoruz.

İhsane Bin Yahya: İstanbul'daki
Kongre benim için çok özel. Çünkü
2013'teki İstanbul'daki kongrede
Yönetim Kurulu'na seçilmiştim
ve benim için bu harika yolculuk
başlamıştı. Gelecek Kongrenin çok
büyük bir başarıyla sonuçlana-
cağına eminim. Birkaç gün önce
buraya gelirken havaalanında bir
cümle okudum "Türkiye Dünya'nın
merkezi" diye. Eminim ki bu Kongre
dünya çapında profesyonellerin ve
dişhekimlerinin katılımıyla ağız
sağlığını geliştirici bir organizasyon
olacak.

Duygu İlhan: Türk Dişhekimleri
Birliği'ne ve organizasyon komitesi-
ne tamamen güveniyorum. Bu sek-
törde farklı pozisyonlarda yer alan
herkes böyle bir organizasyonun İ-
stanbul'da gerçekleşecek olmasından
dolayı çok heyecanlılar. Bununla
birlikte Sydney'de Genel Kurulda
farklı ülkelerden gelen birçok kişi
de İstanbul'da yapılması planlanan
FDI Kongresi için tarihi not ettiler,
programlarını buna göre planladılar.
Bilim, inovasyon ve sanayiye bir
araya getirecek ve geçmişte olduğu
gibi yeni rekorlar kıracak.

Toplantı bitiminde panelistlere birer teşekkür sertifikası verildi.

Doktorasını Hacettepe’de tamamlayan Prof.Dr. Hatice Hastürk 1999’dan bu yana akademik çalışmalarını ABD’de yürütüyor. Forsyth Enstitüsü’ndeki Klinik Araştırmalar Merkezi direktörü olan Hastürk bir yandan Uluslararası Dişhekimliği Araştırmaları Birliği’nde de (IADR) görev alıyor. Türkiye’de dişhekimliği fakültelerinin bu hızla artmasına şaşırıldığını belirten Prof.Dr. Hastürk kendi dönemlerinde Türkiye’de aldıkları eğitimin çok iyi olduğunu ABD’ye gittiğinde fark ettiğini söylüyor.

Prof.Dr. Hatice Hastürk:

Eksiğimiz yok fazlamız vardı

Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

Aslen Kıbrıslıyım, Kıbrıs’ta doğdum, büyüdüm. Liseyi bitirene kadar da oradaydım. Ailece güzel günlerimiz olduğu gibi sıkıntılı dönemlerimiz de oldu; 1974’teki savaş dönemi gibi...

Dört çocuklu bir ailenin en küçüğüyüm. Üç abim var, çok güzel bir çocukluk dönemi geçirdik. Tek kız çocuğu olarak ilgi gördüm, o da güzeldi. Büyük abim makina mühendisi, ortanca abim ekonomist ve bankacı, küçük abim de resim sanatçısı ve Kıbrıs’ta bir üniversitede öğretim görevlisi.

Dişhekimliğini neden tercih etmiştiniz?

Aslında dişhekimliğini çok düşünmüyordum ama sanırım biraz şans etkili oldu. Lisede biyolojiye meraklıydım ve ilgili bir

meslek olarak tıp düşünüyordum. İlk iki tercihim tıptı, üçüncü tercih olarak bir arkadaşımın önerisiyle Hacettepe dişhekimliğini yazdım ve orayı kazandım. İlk baslarda keşke daha çok tıp fakültesi tercihi yapsaydım diye üzülüyordum ama Hacettepe’de çok iyi bir dişhekimliği eğitimi almanın yanı sıra, hem dişhekimliğinde hem de tıp fakültesi temel ve klinik bilimlerinde bize eğitim veren çok değerli hocalarımızın sayesinde çok iyi bir temel eğitim alma fırsatım oldu ve bunun faydalarını bugün bile görüyorum.

Fakülte dönemi nasıl geçti?

Çok dolu dolu geçti. Çok güzel arkadaşlıklarımız oluştu. Bugün bile bir Whatsapp grubu üzerinden haberleşiyoruz. Mümkün olduğunda

gruptan arkadaşlarımız bir araya geliyorlar. Gerçi ben çok uzakta olduğum için pek katılamıyorum. Amerika’ya gelen olduğunda ya da ben Türkiye’ye gittiğimde görüşüyoruz. Birkaç yıl önce Ankara’da TDB’nin bir kongresinde arkadaşlarımla bir araya geldik. Bana gösterdikleri ilgiden çok gurur duydum. Bir kısmı da benim gibi yurt

dışında çalışıyor, onlarla da temasımız sürüyor.

Hocalarımızın bazılarıyla da görüşüyorum. Çok şanslıyım, Hacettepe’deki Ağız Diş Çene Cerrahisi Bölüm Başkanı olan hocam **Prof.Dr. Ferda Taşar** kızları burada yaşadığı için Boston’da bulunuyor; sıkça görüşüyoruz. Kendisiyle burada buluşmak çok güzel oldu, mümkün olduğunca bir →

Uluslararası Periodontoloji Akademisi’nin (IAP) Bangkok’ta yapılan kongresinde bir sunum sonrası, öğrencileri ve çalışma grubuyla birlikte.

araya gelip eski günleri, Hacettepe'yi anıyoruz.

Periodontoloji tercihiniz nasıl şekillendi?

Fakültede periodontoloji stajı yaparken çok ilgi duydum bu alana. Nedenlerinden biri, o dönemde periodontolojinin Hacettepe'de bilimsel açıdan çok güçlü, araştırma yönü gelişkin olan bir bölüm olmasıydı. Takip ettiğim kadarıyla hâlâ da öyle. Benim de amacım bilimsel araştırma olduğu için periodontolojinin bana çok uygun olduğunu düşündüm. Hastalıkların kökenine inmeye, çözüm araştırmaya yönelik ilgimden dolayı periodontolojide doktora eğitimine başladım. Bugünkü çalışmalarım da aynı doğrultuda ilerliyor.

Periodontolojide geçirdiğim altı yıl çok mutlu bir altı yıl oldu. Doktoramı yaptım, bir yandan öğrencilerle de ilgilendim. Onlara hem klinikte hem de araştırmalarda rehberlik yapmaya çalıştım. Bugün mesleklerinde ulaştıkları yerleri gördüğümde onlarla büyük gurur duyuyorum.

Başlarken de akademisyen olmayı mı

planlamıştınız?

Tabii, en büyük dileğim akademisyen olmaktı. **Dr. Ezel Berker, Dr. Kenan Eratalay, Dr. Rahime Nohutçu** gibi birçok hocam benim için örnek oldular, birçoğu benim rol modellerimdi. Bu açıdan çok şanslıyım ve hâlâ hocalarımla çok yakın ilişkilerim var, toplantılarda birlikte konuşmalar yapıyoruz.

Yurt dışına gitme fikri doktora başlarken de var mıydı?

Hayır. Herkesin kafasında bir fikir olarak vardır tabii ama baştan öyle bir amacım yoktu. Doktoramı 1995'te tamamladım. O yılın Kasım ayında İstanbul Üniversitesi

'Dişhekimliği fakültesi, kurulması kolay bir fakülte değil. Bu kadar fakülte nasıl kuruyor diye bazen ben de şaşırıyorum.'

Dişhekimliği Fakültesi mezunu olan meslektaşım **Alpdoğan Kantarcı**'yla

Hacettepe Ü.D.F.'nde hak kazandığı Doçentlik sonrası hocası Prof. Dr. Kenan Eratalay'la birlikte.

2021 yılında Amerikan Dişhekimleri Birliği (ADA) tarafından kendisine verilen Norton Ross Klinik Araştırma ödülünü alırken (Norton Ross Award of Excellence in Clinical Research).

evlendim ve İstanbul'a taşındım.

Taşındığım yıl İstanbul'da bir pozisyon açılmadığı için özel bir klinikte çalışmaya başladım. Çalıştığım klinik ve dişhekimliği ekibi üniversite dışında kliniğe ilk adımımı atmamda çok faydalı oldu. Çok donanımlı bir klinikti ve hastalara üst düzey hizmet veriliyordu. Aldığım eğitimi orada pratiğe dökme şansım oldu.

Yaklaşık 3,5 yıl orada çalıştım. O sırada Boston Üniversitesi'nde eşimle birlikte bir doktora sonrası çalışma olanağı çıktı. Oradaki hoca **Prof. Dr. Thomas Van Dyke** araştırmacı arıyordu ve bizi kabul etti. 9 Eylül 1999'da Boston'a geldim ve Prof. Dr. Thomas Van Dyke'nin laboratuvarında araştırmacı olarak çalışmaya başladım.

Kısa bir süre sonra ikimize de bir iş teklifi yapıldı. Bana araştırma kliniğinin koordinatörlüğü önerildi. Böylece Boston Üniversitesi'nde akade-

mik kariyerimize devam etme şansımız oldu.

Tabii bu kararı alırken çok düşündük, ülkemizden ayrılacağız, burada kalacağız diye ama çoğu akademisyenin hayalini süsleyen bir noktaydı. Araştırma kariyerimizin şekillenmesi, bilgi alanımızın genişlemesi açısından çok yerinde bir karar aldığımızı düşünüyorum. İstedığımız zaman dönebiliriz ya da ülkemize buradan da hizmet edebiliriz diye düşündük. Türkiye'den kabul ettiğimiz öğrenciler, doktora öğrencileri, Türkiye'den iletişim içinde olduğumuz fakülteler bizi oldukça zengin tutuyor ve verdiğimiz kararın yanlış olmadığını düşündürüyor. Bundan dolayı da çok mutluyum.

Türkiye'deki diplomanız orada tanındı mı?

Doktora derecesi (PhD) tanınıyor ama dişhekimliği diploması ve uzmanlık eğitimi burada tanınmıyor; diğer ülkelerinki de tanınmıyor. Boston

Üniversitesi'nde periodontoloji uzmanlığımı tekrarladım. Sınavları da geçerek diplomamı aldım, dolayısıyla klinik pratiği de yapabiliyorum.

Boston Üniversitesi'nde 11 yıl çalıştım, yardımcı doçent ve doçent seviyesine kadar burada ilerledim. 2010 yılının Kasım ayında Cambridge'de bulunan Forsyth Enstitüsü'nde çalışmaya başladım. Burada da profesör ünvanı aldım. Üç yıl kadar Forsyth'ın Klinik Araştırma Merkezi'nde (*The Center for Clinical and Translational Research*) Yardımcı Direktör olarak çalıştıktan sonra Direktörlüğe getirildim. Şu anda da bu görevi sürdürüyorum. Bu arada, Türkiye'de doktoramı tamamladığım için YÖK'ün sağladığı bir fırsatla, Türkiye'de de doçentlik sınavına girip doçentlik ünvanını aldım. Benim için çok anlamlı bir gün oldu, sınavım şans eseri, mezun olduğum Üniversitede Periodontoloji Anabilim Dalı'nda yapıldı. Hocalarımla ve arkadaşlarımla bir kez daha bir arada olmak çok güzeldi.

Orada bulunduğunuz yıllar boyunca Türkiye'yle ilişkileriniz nasıl devam etti? Türkiye'den gelen

öğrenciler vasıtasıyla, Türkiye'nin çeşitli kentlerindeki kongrelere katılmamızla ya da Covid döneminde olduğu gibi zoom konferanslarıyla bağımız hep sürdü. Türkiye'deki 6 Şubat depremleri sonrasında Türkiye dışında çalışan akademisyenlerimizin deprem bölgesindeki dişhekimliği ve uzmanlık öğrencilerine verdiği uzaktan eğitimlerden birini de ben vermiştim. Uzaktan da olsa Türkiye'deki gençlerin eğitimine katkıda bulunmak bizim için gurur vericiydi. Mümkün

'Benim (Hacettepe'de) aldığım eğitim son derece güçlü, iyi bir eğitimdi. Buraya geldiğimde aldığımız eğitimin hiçbir eksik yanı olmadığını farketmişim. Tek fark olarak ABD'deki teknik olanakların yeterliliğini söyleyebilirim.'

olduğunca bu ilişkiyi diri tutmaya çalışıyoruz.

ABD'ye gittikten sonra üniversite dışında mesleğinizi uyguladınız mı hiç?

Dışarıda özel bir klinikte çalışmadım; üniversitenin kliniklerinde ise

Prof. Dr. Hastürk, bir Boston ziyaretinde annesiyle birlikte.

çalıştım elbette. Boston Üniversitesi'nin üniversite dışında da kliniği vardı, orada yaklaşık altı yıl boyunca periodontoloji uzmanı olarak çalıştım. Forsyth'a geçtikten sonra da 2011'den bu yana aynı şekilde bir yandan klinikte de çalışmaya devam ediyorum. Burada öğretim üyelerinin toplam mesailerinin %20'sini klinik çalışmaya ayırma izinleri var.

Her iki ülkede de dişhekimliği fakültelerinde uzunca süre buldunuz.

Karşılaştırma yaparsanız iki tarafın eksikleri fazlaları neler?

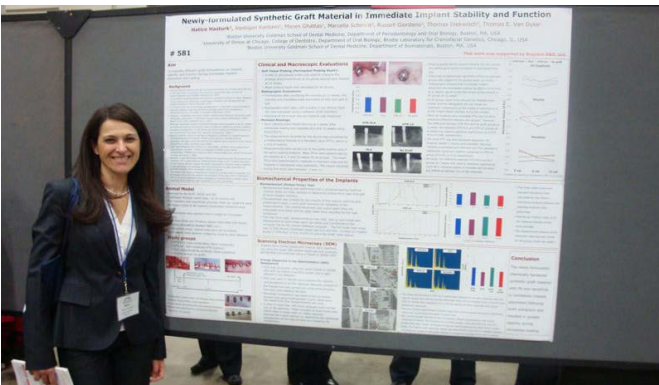
Türkiye'de şu anki durumu iyi bilmiyorum açıkçası. Ama benim aldığım eğitim son derece güçlü, iyi bir eğitimdi. Buraya geldiğimde Hacettepe'de aldığımız eğitimin hiçbir eksik yanı olmadığını farketmişim. Tek fark olarak ABD'deki teknik olanakların yeterliliğini söyleyebilirim. Teknolojik aletlere, yeni cihazlara erişim olanağı burada daha fazla tabii ama genelleme yapmadan kendi dönemimle ve kendi fakültemde verilen eğitimle karşılaştırdığım zaman eksiklikleri değil üstün-

lükleri olduğunu bile söyleyebilirim. Şu anda da genel durumu bilmiyorum ama Türkiye'den buraya gelen öğrenciler çok çalışkan ve öğrenmeye açıldılar.

Türkiye'de kontrolsüzce artan fakülte sayısı ile dişhekimliği eğitiminin kalitesi sorgulanır hale gelmişken bir yandan da en iyi eğitimliler gelişmiş ülkelere gitmeye çalışıyor. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu sadece Türkiye'ye özgü bir olgu değil. Aldığı eğitimi başka bir seviyeye taşımak isteyenler, örneğin Almanya'dan, İtalya'dan, ve başka ülkelerden de ABD'ye geliyorlar. Türkiye'de böyle bir artış yaşanmasının çeşitli sebepleri olabilir. Yurt dışıyla iletişim yoğunlaştı her şeyden önce; daha kolay ulaşabiliyorlar. Görüşme yapmak için buralara gelmelerine bile gerek kalmadan tüm başvurularını uzaktan yapabiliyorlar. Çok fazla dişhekimliği fakültesi açılması da bir etken olabilir.

Türkiye'de 105. fakülte kuruldu bu yıl. Bu, eğitimi nasıl etkiler? Dişhekimliği fakültesi, kurulması kolay bir

IADR'ın 2010 Kongresinde sunduğu poster önünde.

fakülte değil. Bu kadar fakülte nasıl kuruluyor diye bazen ben de şaşırıyorum. Dişhekimliği fakültesi çok kapsamlı bir organizasyondur. Hem klinik açıdan hem de teorik açıdan donanımlı olması gerekir. Belki iyi eğitim almış öğretim üyeleri buralarda tatmin olamayacaklarını düşündükleri için yurt dışını tercih ediyor da olabilirler.

Bulduğunuz kentte ya da ülkede dışarıdan gelen birisi olarak herhangi bir önyargıyla karşılaşmış mıydınız?

İlk geldiğim yıllarda çoğu insan Kıbrıs'ın nerede olduğunu bile bilmiyordu. Türkiye'yi bilenler vardı ama onların da bir kısmı Türkiye'ye karşı önyargılıydı.

Yine de, kültürel olarak çok farklı olsak da ciddi bir ayrımcılık görmedim ben. Gerçi küreselleşmenin artmasıyla birlikte bu kültürel farklılıklar da eriyor gibi.

Genellikle üniversiteler çok kültürlülüğe açıktır. Örneğin, benim bulunduğum yıllarda, Boston Üniversitesi çok renkli bir üniversiteydi. Dünyanın her yerinden öğretim üyesi ve öğrencileri vardı ve yöneticileri bununla

IADR'in 2019 Vancouver Kongresinde, o yıl başkanlığını yaptığı Periodontoloji Araştırma Grubunun yönetici kadrosuyla.

çok gurur duyuyorlardı. Günümüzde de Amerika'nın genelinde üniversiteler çok renkliliğe önem veriyorlar.

'ABD'nin değişik kentlerinde Türkiye'den gelmiş her dalda başarılı olmuş çok sayıda öğretim üyemiz var. Hepsini de yardım etmeye ve yol göstermeye çok açık. Türkiye'den gelmek isteyen öğrenciler için rehber ve bağlantı olabilecek yetkililer.'

Çok önemli fakültelerde görev aldınız. Başarınızı getiren temel faktörler nelerdi?

Başarımı sanırım me-

raklı olmaya ve öğrenme isteğime borçluyum. Her zaman yeni ve beni zorlayacak alanlara yöneldim. Kolaylıkla elde edebileceğim şeyler bana basit işleri bitirdiğim zaman hep 'bir sonraki nedir' diye zorladım. Kariyerim hep bu şekilde geçti ve geçiyor.

Eğitim hayatım boyunca, ilkokuldan doktora sonrası eğitimlere kadar örnek aldığım insanlar da bu özelliklere sahip kişilerdi ve ben de onların izinden gittim. Zamanla bu benim karakterim haline dönüştü sanırım. İnsanın karakteri ailesinde şekillense de eğitim bunu tamamlıyor. Aileden o baz seviyeyi aldığım için gerisi kolaylıkla geldi. Bundan dolayı aileme de çok şey borçluyum.

Sizin gibi yola çıkacak genç akademisyenlere neler önerirsiniz?

Her aşamada kendilerine birçok fırsat bulabilirler, iyi araştırmaları lazım. Bizim önümüzde sorup da fikir alabileceğimiz pek kimse yoktu buralarda. Kendi yolunuzu açmış olduk. Bunu da deneye-

yanla bulduk tabii. O yüzden bize ulaşanlara elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Günümüzde gençler birçok açıdan çok daha şanslı. Sosyal medyadan iletişim kurma imkanları var, İngilizcele-ri de son derece yeterli.

Çok iyi bir zamanda yaşıyoruz bu açıdan. Yurt dışında eğitim almak istiyorlarsa birçok yol var. En önemli problemlerden biri finansal destek; ama bunu çözme imkanları da olabilir. Bunları araştırırken bizlerden de destek alabilirler.

ABD'nin değişik kentlerinde Türkiye'den gelmiş ve önemli noktalara ulaşmış, her daldan çok sayıda öğretim üyemiz var. Hepsini de yardım etmeye açık insanlar. Türkiye'den gelmek isteyen öğrenciler için çok önemli bağlantılar bunlar.

Geleceğe dair planlarınız nasıl? Türkiye'ye dönmek gibi bir fikriniz var mı?

Şu anda aktif kariyerim devam ediyor. Burada yapmayı hedeflediğim daha birçok şey var. Yöneticilik görevimin yanında, periodontoloji alanındaki bilimsel çalışmalarımı da sürdürüyorum. Bir yandan da Uluslararası Dişhekimliği Araştırmacıları Birliği'nde (IADR) görev alıyorum. Değişik bilimsel yayınların hakemliğini, editörlüğünü yapıyorum. Bunlar da mesleğimize yapılan hizmetler ve beni son derece mutlu ediyor.

Şu anda durum böyle ama ileriki yıllarda nasıl bir kariyer değişimi olur, bilemeyiz. Gönlüm her zaman memlekete dönmekte tabii ama şu anda o kadar ileriye çok fazla düşünmek istemiyorum. ○

Forsyth Enstitüsü'ndeki laboratuvar ekibi, çalışma grubu ve hocası Prof. Dr. Van Dyke ile birlikte.

Dr. Merve Kayaduvar:

Neoliberal dönüşüm geleneksel hasta hekim ilişkisini değiştirdi

Merve Kayaduvar, sosyal politikalar alanında çalışan bir akademisyen. "Şehir Hastanelerinde Sağlık Emek Sürecinin Dönüşümü" başlıklı doktora tezi, Notabene Yayınları tarafından 2023 yılında Sağlık Emek Sürecinde "Modern Zamanlar" Şehir Hastaneleri adıyla kitaplaştırıldı. Merve Kayaduvar'ın çalışması, şehir hastanelerinin kurulmasının ardından sağlık hizmetlerinde yaşanan yönetsel ve mekânsal dönüşüm ve ortaya çıkardığı köklü değişikliklere ilişkin. Kayaduvar, şehir hastanelerini 21. yüzyılın sağlık fabrikaları olarak niteliyor; günümüz sağlık çalışanlarının durumu ile tekeli kapitalizm sürecinde fabrikalarda gerçekleşen işçileşme süreci arasında bağ kuruyor. Halka bir reform olarak yutturulan Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla beraber sağlık çalışanlarının üretim bandında çalışan fabrika işçilere dönmelerini sebepleriyle ve sonuçlarıyla aktarıyor. Kendisiyle yeni yayımlanan kitabından yola çıkarak Sağlıkta Dönüşüm Programı, sağlık emek sürecinin yeniden yapılanması ve sağlık emekçileri üzerindeki etkilerine dair kapsamlı bir söyleşi gerçekleştirdik.

Şehir Hastaneleri Projesi üzerinde çalışmaya nasıl karar verdiniz? Neden bu alana yöneldiniz?

Ben siyaset bilimi alanında bir akademisyen olarak sosyal politika ile ilgileniyorum. İşsizlik, istihdam, sağlık politikaları ve toplumsal cinsiyet gibi konularda çalışmalar yapıyorum. Bu çalışmaya başladığım dönemde de ilk şehir hastanesi daha yeni açılmıştı. Çok yeni bir olguydu, bu nedenle şehir hastanelerine ilişkin çok az çalışma ve bilgi edinebilecek kaynak vardı. Bu konuya ilişkin çalışmalar çoğunlukla Türk Tabipler Birliği'nin yayınları ve konferansları, sağlık alanında örgütlenen sendikaların yayınları ve Bianet, Hekim Postası gibi haber portallarında yayımlanan yazılardı. Bu nedenle bu alanda yapılacak bir akademik çalışmanın bu boşluğun doldurulması noktasında faydalı olacağını düşündüm.

Minimum devlet anlayışı çerçevesinde devletin yeniden yapılanmasının, özelleştirme, serbestleştirme ve piyasalaştırma politikalarının sağlık çalışanları ve hastalar üzerinde yol açtığı sorunlar neler?

Tabii ki bu sorunun cevabı çok kapsamlı ama kısaca bir cevap vermek gerekirse 1980'li yıllardan itibaren uygulanmaya başlanan neoliberal politikalar, kamusal sağlık hizmetlerinin piyasalaştırma süreçleri sonucunda kamusal niteliğini yitirdiği ve metalaştığı bir süreci ortaya çıkardı.

Sağlık hizmetleri standartlaşmış ticari bir niteliğe bürünürken sağlık çalışanları kendi işleri üzerindeki denetimi kaybederek vasıfsızlaşma, proleterleşme ve yabancılaşma gibi süreçlere maruz kalmaya başladılar.

En önemli neoliberal düzenlemelerden biri performansa dayalı ücretlendirme sistemi. Bu

sistemle sağlık çalışanlarının bireysel faydayı ön plana çıkarması ve aslında kendi sömürü düzeylerini artıran bu sisteme ücretler üzerinden rıza göstermesi sağlandı. Yani performans sisteminin sağladığı yüksek ücretler, hekimlerin sömürü ilişkilerine yönelik itirazlarını minimize ederek onları sistemi onaylar hale getirdi.

Performans sistemiyle artan iş yükü ve sömürü düzeyine rağmen hekim dışı personel ya hiçbir ek ödeme alamıyor ya da çok düşük ek ödeme alabiliyor. Dolayısıyla, performans dayalı ücretlendirme sistemi, sağlık emekçileri arasındaki rekabeti ve parçalanmayı körüklüyor ve çalışma barışının bozulmasına neden oluyor. Ortaya çıkan bu yapı, mesleki dayanışmayı azaltırken kolektif mücadeleyi zorlaştırıyor.

Sağlık emekçileri arasındaki parçalanmanın en temel nedeni, neoliberal politikalar sonucu oluşturulan parçalı istihdam yapısı. Sağlık hizmetlerindeki istihdam yapısını dönüştüren çeşitli yasal düzenlemelerle farklı sözleşmeli statüler oluşturuldu, hizmet alımı uygulamaları yaygınlaştırılarak taşeron işgücü istihdamı artırıldı.

Memur, sözleşmeli personel, geçici personel, taşeron istihdam gibi farklı statülerde çalışan emekçilerden oluşan bir sağlık hizmetleri istihdam yapısı oluşturuldu. Bunun sonucunda bir tarafta merkez işgücü kabul edilen iş güvencesine sahip, yüksek ücret alan ve sisteme entegrasyonları daha çok ideolojik araçlarla sağlanan emekçiler bulunurken, diğer tarafta güvencesiz ya da iş güvencesi düşük şekilde istihdam edilen, daha düşük ücret alan, daha çok baskı araçlarıyla denetim altına alınan emekçiler yer alıyor. Performansa dayalı ücretlendirme sistemi, bu istihdam yapısının katmanları arasındaki gelir uçurumunu artırarak bu parçalanmayı derinleştiriyor.

Sağlık hizmetlerinde yaşanan neoliberal dönüşüm, geleneksel hasta hekim ilişkisini de değiştirdi. Sağlık hizmetlerinde her geçen gün artan sorunlarla ilgili hastalar sorunlar sağlık sisteminden kaynaklı olsa da sorunların nedeni olarak da hekimleri görmeye başladı ve hekimlik mesleği toplumun gözünde itibarsızlaştı. İtibarsızlaşmanın en önemli göstergelerinden birisi son yıllarca artan sağlık çalışanlarına yönelik şiddet.

Sağlık hizmetlerinde yaşanan dönüşüm sonucu proleterleşen hekimler çift taraflı bir baskı altına girdi. Bir tarafta azalan hekim özerkliği, yoğunlaşan denetim ve hızlanan çalışma temposu ile artan sömürü ve tahakküm bulunuyor diğer tarafta müşteri kimliğiyle sisteme dahil olan hastaların yarattığı baskı ve şiddet yer alıyor.

İsminin aksine genellikle şehir dışında inşa edilen 'şehir' hastaneleri devasa yapılarıyla birer 'sağlık fabrikası' görünümünde.

Kamusal sağlık hizmeti anlayışından, sağlık hizmetlerinin piyasada alınıp satılabilecek metalara dönüştürme anlayışına geçiş nasıl gerçekleşti?

Neoliberal ilkeler çerçevesinde 1980'li yıllardan itibaren kamu hizmetleri yeniden yapılandırılmaya başlandı. Devletin rolü, işlevleri ve kamu çalışanları ile yurttaşların devletle ilişkileri yeniden tanımlandı. Yeni Kamu İşletmeciliği olarak isimlendirilen bu yaklaşım çerçevesinde sağlık hizmetlerinin sunum, örgütlenme ve yönetiminde

kamunun rolü ve hizmetin temel ilkeleri büyük bir dönüşüme uğradı.

Bu dönüşümün gerekçeleri olarak kamu maliyetlerinin sürdürülemez hale geldiği, kamunun hantal bir yapıya sahip olduğu, kamu hizmetlerinin kalitesinin düşük olduğu, verimsiz ve etkinlikten uzak olduğu, yurttaşların taleplerine cevap vermede yetersiz kaldığı gibi argümanlar ileri sürüldü.

Özelleştirmeler, yarı-piyasa mekanizmalarının oluşturulması (hizmet sunucusu ve hizmet alıcısının ayrıştırılması), yeni finansman modeline geçilmesi, hastanelerin işletmeler haline getirilmesi, sağlık kurumlarının örgütsel yapılarının dönüştürülmesi, ücret rejiminin değiştirilmesi, taşeronlaştırma, kamu özel işbirliği, toplam kalite uygulamaları gibi

uygulamalar sonucunda sağlık hizmetleri piyasalaştı yani metalaştı. Yani sağlık hizmetleri kamusal ihtiyaçlar yerine kâr amacıyla üretilmeye başlarken sağlık emek süreci de meta üretim sürecine benzemeye başladı. Vatandaşlar da bu piyasada hizmet satın alan müşterilere dönüştü.

Büyük ölçekli hastanelerin maliyetleri azaltma konusunda başarılı olmadığı halde tüm dünyada mega sağlık projelerinin egemen olduğunu biliyoruz. Buradan yola çıkarak başarısızlığın ve bu modelde ısrar etmenin sebepleriyle ilgili ➔

'En önemli neoliberal düzenlemelerden biri performansa dayalı ücretlendirme sistemi. Bu sistemle sağlık çalışanlarının bireysel faydayı ön plana çıkarması ve aslında kendi sömürü düzeylerini artıran bu sisteme ücretler üzerinden rıza göstermesi sağlandı.'

görüşlerinizi öğrenmek istiyorum...

Mega projeler neoliberal dönemde birikim stratejisinin en önemli sac ayaklarından biri haline geldi. Çünkü uluslararası sermaye daha çok uluslararası ihaleler için yatırım yapmak istiyor.

İhalelerin uluslararası nitelik kazanması için de çok uluslu inşaat şirketlerinin ilgisini çekmesi gerekiyor; bunun için de projelerin ölçeklerinin büyük olması

gerekliyor. Uluslararası yatırımcılar ve kreditorler ancak böyle ihalelere borç vermek istiyorlar. Ayrıca uzun ve zor sözleşme yazma süreci, yüksek işlem maliyetleri, projeler için gereken yasal düzenlemeler gibi zorluklar büyük ölçekli projeler için daha kolay göze alınabiliyor.

Tabii ki neoliberal dönemde projeler daha çok özel finansmanla gerçekleştiriliyor ve özel sektör yatırımlardan hızlı geri dönüş almak istiyor bu da büyük ölçekli projelerde daha kolay gerçekleşiyor. Bu sebeplerden dolayı büyük entegre sağlık kampüsleri şeklinde örgütlenen hastaneler verimli olmasa bile yeni hastane inşa etmenin en kolay yolu bu olarak görülüyor.

Sağlık çalışanları, bilgi anlamında profesyonelliğini korurken kendi emek süreçleri üzerindeki denetimini büyük ölçüde yitirdi. Sahada yürüttüğünüz çalışmalar üzerinden sağlık çalışanlarının profesyonellikten proleterleşmeye giden süreçten nasıl etkilendiğini değerlendirebilir misiniz?

Sağlık çalışanlarının kendi emek süreçleri üzerindeki denetimlerini yitirerek vasıfsızlaşmalarının temelinde tasarımın uygulamadan ayrılması sürecini sağlık emek süreci açısından yaygınlaştıran SUT, BUT, TİG gibi geri ödeme sistemleri, kalite uygulamaları kapsamında uygulanan kalite standartları setleri, klinik kalite ölçme ve değerlendirme rehberleri, kanıta dayalı tıp rehberleri ve klinik protokoller, performans dayalı ücretlendirme sisteminin getirdiği performans kriterleri, çalışma temposunun yönetim tarafından belirlenebilmesinin önünü açan MHRS uygulaması, emek denetimini yoğunlaştırmaya yönelik teknik ve bürokratik denetim mekanizmaları, performans dayalı ücretlendirme sisteminin ortaya çıkardığı kâr-zarar düşüncesine göre hareket etme, öz denetim ve değişen hekim-hasta ilişkisi bağlamında hasta şikayet mekanizmalarına artan başvurular ve şiddet nedeniyle bağımsız karar almanın zorlaşması ve defansif tıp uygulamalarının yaygınlaşması gibi süreçler yatıyor.

'Sağlık çalışanları vasıfsızlaştıkları, işleri üzerindeki denetimi yitirdikleri, üzerlerindeki denetimin/baskının arttığı, bunlara bağlı olarak proleterleştikleri bir süreç yaşıyorlar.'

Bu süreçler klinik özerkliği aşındırarak sağlık çalışanlarının işleri üzerindeki denetimlerini azaltıyor. Dolayısıyla sağlık çalışanları vasıfsızlaştıkları, işleri üzerindeki denetimi yitirdikleri, üzerlerindeki denetimin/baskının arttığı, bunlara bağlı olarak proleterleştikleri bir süreç yaşıyorlar. Proleterleşme olgusu, emeğin yabancılaşmasına yol açan bir süreçtir. Sağlık çalışanları da monotonluk, sinirsel yıpranmalar ve tükenmişlik sendromuyla karşı karşıya kalıyorlar, yabancılaşıyorlar ve bu süreçte üretim bandında çalışan işçilere dönüşüyorlar.

Bir sosyal bilimci olarak Sağlıkta Dönüşüm Programının sağlık çalışanları ve halkın sağlığı üzerindeki etkilerini nasıl yorumluyorsunuz?

Sağlıkta "reform" olarak nitelendirilen Sağlıkta Dönüşüm Programı ile sağlık hizmetlerinin piyasalaştırılması süreci derinleştirildi ve kamusal hizmet üretimi ile meta üretim sürecini birbirinden ayıran unsurlar silikleşti. Dolayısıyla sağlık emek süreci de herhangi bir metanın üretim süreciyle benzeşti.

Sağlık çalışanlarından kamusal sağlık hizmetlerinin doğasına aykırı bir şekilde kar-zarar rasyonalitesine göre hizmet üretmeleri beklenirken performans dayalı ücretlendirme üzerinden artan sömürü düzeyine rıza göstermeleri amaçlanıyor. Sağlık çalışanları için daha fazla sömürü, güvensizlik, baskı ve denetim anlamına gelen sağlık "reformu" hastalar içinse özelleştirilmiş bir sağlık sistemi, daha eşitsiz bir erişim, etkin ve verimli olmayan tedavi süreçleri anlamına geliyor.

Vatandaşların sağlık sistemine ilişkin düşünceleri ya gelişmiş otelcilik hizmetleriyle (şehir hastaneleri bu noktada önemli bir yere sahip) ya da sorunların ilk ulaşılabilir hedef olan sağlık çalışanlarına yöneltilmeleriyle şekillendirilmeye çalışılıyor. Bu da bir tarafta sağlık hizmetlerinden memnuniyetin sadece lüks, devasa, tek kişilik odalardan oluşan, yürüyen merdivenli 5 yıldızlı otelleri andıran hastanelerle sağlanmasına yol açarken bir yandan da sağlık çalışanlarına artan şiddetle kendisini gösteriyor. ○

Ağız sağlığı ve kalp sağlığı ilişkisinde en çok merak edilenler

Prof. Dr. Erdal Belen*

Diş hastalıkları ve kalp damar tıkanıklıkları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Kalp damar hastalıkları dünyada cinsiyet, coğrafya ve ırk farketmeksizin en sık ölüm sebebidir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2019 yılında toplam 18 milyon insan kalp krizi ve felce bağlı ölmüş olup dünyadaki tüm ölüm sebeplerinin %32 sini oluşturmaktadır.

Diş kaybı ve diş çürükleri olan hastalarda koroner arter tıkanıklıkları daha sık olmaktadır. Yapılan bir çalışmada diş kaybı olan hastalarda olmayanlara göre koroner kalp damar tıkanıklığı 8 kat daha fazladır. Yine bu çalışmada diş çürük ve kayıpları, koroner arter hastalığının en önemli nedenleri olan diyabet ve sigara içiciliğinden bile daha güçlü bir etken olarak saptanmıştır. Ayrıca ilginç olarak problemlili diş sayısı ile kalpte tıkalı damar sayısı da yakından ilişkili bulunmuştur. Toplam etkilenen diş sayısı 10'ları geçince koroner kalp damar tıkanıklığı riski 12 kata kadar çıkabilmektedir¹. Bu istatistiğin sağlanmasını yapacak olursak, kalp krizi geçirmiş insanların dişleri incelendiğinde kalp krizi geçirmeyenlere göre yüksek oranda diş sağlıklarının bozuk olduğu saptanmıştır².

Diş hastalıkları ile damar tıkanıklığı arasındaki ilişkinin bağlantısı nedir?

Oral kavite tüm vücut sağlığının dışı açılan bir penceresi olup kalp damar hastalıkları gelişiminde de etkilidirler. Periodonditis kalp damar hastalıklarının hem oluşumunda hem de modülasyonunda etkilidir. İki şekilde damarlarda ateroskleroz ile tıkanmaya sebep olurlar.

1) İnflamasyon süreci: Periodontitis kronik olarak sistemik inflamasyonu tetikleyerek C-reak-

tif protein, interlökin 1-β, interlökin-6 ve TNF-α seviyelerinin yüksek olmasına sebep olmaktadır. Ayrıca monositlerin aktivasyonu da gelişmektedir. İnflamatuvar süreç aterosklerozun temelidir. Damar iç yüzeyindeki endotel tabakasındaki hasar ile subintimal alana sızan monositler zamanla kolesterolü fagosite ederek büyür ve yağ plağının temelini oluşturan makrofaj köpük hücrelerine dönüşürler. Zamanla lokal ve sistemik inflamasyonla salınan maddeler plağın büyümesi, fibrozi ve kalsifikasyonu ile devam ederek damar iç yüzeyini daraltır.

2) Mikroorganizma süreci: Periodontal bazı mikroorganizmalar kalp proteinleri ile benzer proteinlere sahiptirler. Tannerella forsythia ve Porphyromonas gingivalis'in ürettiği kalp-şok protein-60 memelilerin kalp-şok proteini ile %60 oranında benzerdir. Bu bakterilerin kalp-şok proteinine karşı immün istem tarafından oluşturulan antikorlar kalp damarlarındaki endoteli hasara uğratarak ateroskleroz plağının gelişimine neden olurlar. Bu aşında otoimmün bir reaksiyon olarak gözükmektedir.

Peki sadece kronik dönemde değil de akut olarak bir dişhekiminin kendi diş işlemleri sırasında kalp damar olayları gelişiyor. Bunun nedeni nedir ve nasıl tanıyabiliriz?

En tehlikelisi de bu durum. Dişhekimisi koltuğunda gerçekleşebilecek komplikasyonlar katastrofik seyredebiliyor. Bunu anlamak için aslında o koltukta ne olduğunun fizyopatolojisini bilmek gerekiyor. Fizyolojik stres, psikolojik stres, ağrı ve uygulanan lokal anestetik içindeki katekolaminlerin etkisiyle diş işlemi sırasında sempatik sistem aktive olurken parasempatik sistem inhibe olur^{3,4}. İşlem sırasında yapılan kan analizlerinde adrenalin, nöradrenalin ve glukoz artışı gösterilmiştir. Bu nedenle işlemde kan basıncı ve kalp hızı artar. Bu durum da hem kalbin oksijen kullanımını artırarak anjina pectoris (koroner damar tıkanıklığına bağlı göğüs ağrısı) hem de ateroskleroz plağının yırtılarak akut koroner sendrom (kalp krizine) gelişimine neden olabilir⁵.

Nasıl tanırsınız konusuna gelince; tipik bir koroner kalp ağrısı baskı tarzında, göğüste yaygın şekilde olup noktasal lokalize edilemeyen, sol kola ve çeneye yayılabilen, sıklıkla terleme ve kusmanın eşlik ettiği bir ağrıdır. Hasta parmağıyla göste-

* Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kardiyoloji Kliniği Eğitim ve İdari Sorumlusu

riyor, baskı değil batma şeklinde ve pozisyonla değişen bir ağrı tarif ediyorsa bu büyük ihtimalle koroner kökenli değildir. Ağrının karakterini ayırmak, işleme devam etmekle ambulans aracılığıyla hastaneye acil transport gibi farklı iki uç kararı verdireceğinden çok önem arz etmektedir.

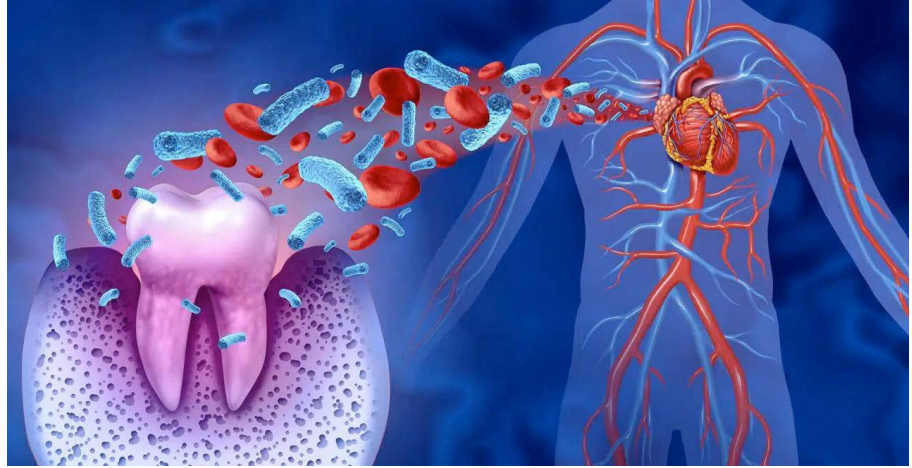
Peki bu koroner olayların gelişmemesi için alınması gereken önlemler ve de oluşursa neler yapabileceğimiz hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Riskli bir hasta da önlemek için yapılabilecekler;

- ▶ Öncelikle herşeyin başı iyi bir anamnez. Mutlaka kalp damar hastalığı, koroner stent takılması, by-pass olup olmadığı, hipertansiyon ve diyabet gibi diğer komorbid hastalıkları ve kullandığı ilaçlar sorgulanmalıdır.
- ▶ Ağrı anksiyöz hastalarda premedikasyon ve efektif analjezi uygulanmalı
- ▶ Kısa süreli, sabah randevuları verilmelidir (kan basıncı sabah en düşük)
- ▶ Rahat bir dişhekimi koltuğu
- ▶ İşlem süresi mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır.

Maalesef anjina başladı, neler yapabiliriz?

- ▶ İşleme ara verip hastaya rahat bir pozisyon verdirmeliyiz
- ▶ Tansiyon ve nabıza bakmalıyız
- ▶ Rutin oksijen verilmemelidir. Arteriyel sistemde vazokonstriksiyon yaparak kalbin ard-yükünü arttırıp oksijen kullanımını arttırır. Parmaktan bakılan satürasyon cihazı ile oksijen satürasyonu % 95'in altında ise oksijen (4-6 Lt/dk) verilmelidir.
- ▶ Acil ambulans çağırmak için hazırlıklar yapılmalıdır.
- ▶ Mevcut kullandığı asetilsalisilik asiti almıyorsa verilmelidir.
- ▶ Belki de diş muayene odasında yapılabilecek etkili yöntem ise antianjinal olup, aynı zamanda hızlı etkili ve kullanımı kolay olan Nitrolingual spreyi kullanmaktır. Dil altına 1 kez sıkdıktan sonra 5 dakika beklenir. Kan basıncını biraz düşürebileceğinden oturur veya yatar pozisyonda verilmelidir. 5 dakika arayla göğüs ağrısı geçmezse 3 defaya kadar verilebilir. Ağrı yine geçmezse ambulans aracılığıyla hastaneye sevki sağlanmalıdır.
- ▶ Bazı koroner kalp hastaları uzun yıllardır bu hastalıkla mücadele edip Nitrolingual spreyi spor, yürüyüş gibi anjinalarını başlatabilecek aktivitelerden önce profilaktik olarak (önleyici) kullanmaktadırlar. Diş işlemi öncesi de kullanılabilir. Hatta anjinayı hergün sık yaşayan ve Nitrolingual

spreyle yaşamayı öğrenmiş olan bazı hastalarda anjina geçerse işleme devam edilebilir.

Nitrolingual spreyin en büyük avantajları mukoza ve deriden hızla emilebilmesi ve etkisinin saniyeler içinde başlamasıdır. Yine başka bir avantajı kesildikten sonra 3-5 dk da etkisi azalıp İV kullanımda 30 dk içinde hemodinamik değişikliklerin geriye gelmesidir. Bu özellikler sayesinde hem hızlı müdahale edilmesi gereken anjina pektoris hem de hipertansif aciller de kullanılabilir. Hem de düşük ve geçici yan etki profiline sahip olmaktadır. Düşük dozlarda venodilatasyon ile preloadu, yüksek dozlarda arteriyel vazodilatasyon da yaparak venodilatasyon+arteriyel dilatasyon ile pre ve afterloadu azaltarak kalbin oksijen gereksinimini azaltır. Ayrıca koroner kalp damarlarını genişleterek koroner kan akımını arttırır. Anjina azalınca sempatik deşarj azalarak kalbin yükü daha da azalır.

Kan sulandırıcı başlığı altında birçok hasta çeşitli antiplatelet ve antikoagülan ilaçlar kullanılmakta, bunları diş tedavisi öncesi kesmeli miyiz? Keseceksek ne zaman kesmeliyiz ve kesilen ilacın yerine bir başka ilaç kullanılmalı mı?

Çok önemli bir konu olup ikiye ayırılmı; antiplatelet ve antikoagülan olarak

Antiplatelet: Bu başlık altında asetilsalisilik asit, klopidogrel, prasugrel ve tikagrelor sayılabilir. Hasta kalp krizi geçirdiyse asetilsalisilik asit ile birlikte diğer üçünden birini yani ikili antitrombosit bir yıl kullanılmalıdır. Bunun yanında kalp krizi geçirmeyen bir hastaya koroner stent takılmışsa asetilsalisilik asit ile birlikte klopidogrel altı ay birlikte kullanılmalıdır. Acil olmayan işlemler bu iki süre sonlandığında yapılmalıdır. Bu süre sonlandıktan sonra diş işlemi için "mümkünse a asetilsalisilik asit devam edilmeli (düşük doz 81 veya 100mg) hala klopidogrel, prasugrel veya tikagrelorden birini kullanıyorsa kesilmelidir. Asetilsalisilik asit kesilmesi zorunluysa yerine düşük molekül ağırlıklı Heparin (DMAH, ör:enoxapa- ➔

rin) verilmesinin yararı olmadığı gibi kanamaları arttırabilir.

Antikoagülan: Yeni kılavuzlara göre aşırı kanamalı bir işlem değilse oral antikoagülanlar (varfarin, edoxaparin, apixaban, rivoraxaban) kesilmemelidir. Kesilmesi zorunluysa yerine DMAH terapötik dozda (örn: 80 kg bir hastada enoxaparin 8000 ANTI-XA IU/0,8 ML şeklinde) kullanılmalıdır. Varfarini 3 gün önce yeni nesil oral antikoagülanları 24-48 saat önce (hastanın böbrek fonksiyonu ve pıhtılaşma riskine göre) kesmek yeterlidir. Kanama olursa lokal traneksamik asit ya da baskılar yapılmakla birlikte zaten bu ilaçları kullanan hastalar yüksek pıhtılaşma riskine sahip olduklarından sistemik koagülasyon arttırıcı ilaç verilmez.

Bir diğer önemli konu da dış tedavileri öncesi kalbi korumak için antibiyotik kullanımı. Hangi hastalarda antibiyotik profilaksisi uygulanmalı ve de hangi antibiyotik seçilmelidir?

2023 yılında yakın zamanda yayınlanan Avrupa Kardiyoloji Derneği İnfektif Endokardit (İE) kılavuzuna göre İE profilaksisi alması gerekenler;

- 1) Daha önce İE geçirenler
- 2) Mekanik yada biyoprtex kalp kapak değişimi olanlar (cerrahi ya da TAVİ)
- 3) Konjenital kalp hast olup tam düzeltilenler ilk 6 ay, tam düzelmeyip rezidü kalanlar ya da kondüit, şant yada protez materyal kullanılanlar ömür boyu
- 4) Kalp nakli olanlar ya da sol ventrikül asist device takılanlar 'dır.

Peki hangi işlemlerde İE profilaksisi gerekir;
- Dış çekilmesi, periapikal veya jinjival manipülasyon ve oral cerrahilerde gerekir.

Hangi antibiyotikler kullanılabilir?

- 1) Penisilin alerjisi yoksa amoksisilin (2 gr oral), ampicilin (2 gr İ.M veya İ.V)
- 2) Penisilin alerjisi varsa azitromisin (500 mg oral), klaritromisin (500 mg oral), sefazolin (1 gr İ.M veya İ.V), seftriakson (1 gr İ.M veya İ.V) kullanılabilir.

Antibiyotikler işlemden 30-60 dk önce verilmelidir. İşlemle ilgili bir kontaminasyon düşünülmüyorsa tek doz yeterlidir.

Tansiyon yüksek ise dış tedavisini ertelemeli miyiz? Ya da altında olmasını istediğimiz bir hedef değer var mı?

Avrupa Kardiyoloji Derneği kan basıncı evre 3 yani 180/110 mmHg üstünde olmadıkça elektif cerrahilerin ertelenmemesini önermemektedir. Bununla birlikte Amerika Dış Derneği 160/100 üstündeki değerlerde dış öncesi ilgili doktora giderek kan basıncının düşürülmesi gerektiğini önermektedir. Hipertansiyonu olmayan kişilerde dahi ağrı, anksiyete, sempatik deşarja bağlı kan

basıncı yükselebilir.

Varsa rutin kullandığı ilaçları alması sağlanmalıdır. Ayrıca Nitrolingual sprey de akut dönemde kan basıncını düşürmek için kullanılabilir. Uygun hastalara diazepam ile anksiyolitik etki, analjezik ile de ağrı azaltılmalıdır. Lokal anesteziyle birlikte yapılan epinefrinin kan basıncı yükseltici etkisi olabilse de 1:80.000, 1:100.000, or 1:200.000 lik epinefrinin bir ya da iki kez yapılan lokal anesteziyle birlikte verilmesi güvenli bulunmuştur⁶.

Dış tedavileri aritmi ilişkisi?

Sempatik deşarj artışı, ağrı, anksiyete gibi faktörlerle kalp hızı ve aritmiye eğilim artmaktadır. Normal popülasyonda iyi tolere edilirken koroner kalp hastalığı, kalp yetersizliği veya ileri kapak hastalığı olanlarda aritmi tolere edilemeyebilir. En sık ventriküler veya atriyal ekstrasistoller görülebilir. Antiaritmik ilaçları devam etmesi, analjezik ve anksiyolitiklerin uygun kullanılması gerekmektedir.

Dış işlemlerinde kullanılan elektriksel ya da ultrasonik cihazların kalp pili ve ICD lerin sensing ve pacing özelliklerini etkilemediği, sadece telemetri özelliği ile interfere olabileceği ama bunun da klinik bir önemi olmadığı saptanmıştır. Bununla birlikte mümkünse 15 cm den uzak tutulması önerilmektedir⁷.

REFERANSLAR

- 1) Lee H, Kim HL, Jin KN, Oh S, Han YS, Jung DU, Sim HY, Kim HS, Lim WH, Seo JB, Kim SH, Zo JH, Kim MA. Association between dental health and obstructive coronary artery disease: an observational study. *BMC Cardiovasc Disord.* 2019 Apr 27;19(1):98. doi: 10.1186/s12872-019-1080-9.
- 2) Mattila KJ, Nieminen MS, Valtonen VV, Rasi VP, Kesäniemi YA, Syrjälä SL, Jungell PS, Isoluoma M, Hietaniemi K, Jokinen MJ. Association between dental health and acute myocardial infarction. *BMJ.* 1989 Mar 25;298(6676):779-81. doi: 10.1136/bmj.298.6676.779.
- 3) Matsumura K, Miura K, Takata Y, Abe I, Fujishima M: Changes in blood pressure and autonomic nervous system in dental treatment with use of local anesthesia. *Cardiovasc Rev Rep* 2000; 21: 35-39.
- 4) Matsumura K, Miura K, Takata Y, et al: Changes in blood pressure and heart rate variability during dental surgery. *Am J Hypertens* 1998; 11: 1376-1380.
- 5) Nakamura Y, Matsumura K, Miura K, Kurokawa H, Abe I, Takata Y. Cardiovascular and sympathetic responses to dental surgery with local anesthesia. *Hypertens Res.* 2001 May;24(3):209-14. doi: 10.1291/hyres.24.209
- 6) Seminario-Amez M, González-Navarro B, Ayuso-Montero R, Jané-Salas E, López-López J. Use of local anesthetics with a vasoconstrictor agent during dental treatment in hypertensive and coronary disease patients. a systematic review. *Journal of Evidence Based Dental Practice.* 2021; 21: 101569
- 7) Elayi CS, Lusher S, Meeks Nyquist JL, Darrat Y, Morales GX, Miller CS. Interference between dental electrical devices and pacemakers or defibrillators: results from a prospective clinical study. *J Am Dent Assoc.* 2015 Feb;146(2):121-8. doi: 10.1016/j.adaj.2014.11.016

Ümit Güneş Özcan:

Benim için nefes almak gibi bir şey

Ümit Güneş Özcan.. Ben de onu Ege Üniversitesi'nde Endodonti görmeye başladığım, aşağı yukarı 2015 yılından beri tanıyorum. Gündüzleri hekim, akşamları solist... Onu takip edenler ikisini birbirine nasıl harmanladığını gözleyebiliyor. Her daim cool ve başarılı... İçimizden Biri köşesinde bu sayıda onun hikayesine yer verdik. Özcan'ın müziğe dair ifadeleri ise oldukça iddialı...

Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

1983'te Batman'da doğdum. İlkokulu Kütahya Tavşanlı'da, ortaokulu İzmir Yunus Emre Anadolu Lisesi'nde, liseyi de İzmir Fatih Koleji Fen Lisesi'nde tamamladım. Her zaman önümde olana odaklandım yani sınavlarıma bir meslek tercihim yoktu sadece sınavlardan iyi sonuçlar almaya odaklandım.

Üniversite sınav sonucuma göre yaptığım tercihlerde yedi tane İstanbul'da mühendislik, bir tane de İzmir dişhekimliği vardı. Her zaman şanssıma inanmayı tercih eden biri olarak hem İzmir'de kalmaktan hem de dişhekimliği okumaktan çok memnunum. Dişhekimliği

randevularımı ayarlayıp özel alan yaratmak için çok uygun; saygın ve

geçim konusunda pozitif bir meslek.

Neden endodonti?

Fakülte biterken dişlerin önemini bilen biri olarak kurtarıcı görevi çok içime sindi. Tabii ki hem el yatkınlığım hem de sevdiğim hocalarımla olmasında da endodontiyi doktora dalı olarak seçmemde etkili oldu. Doktora tezimin sunumundan sonra uzman olarak serbest dişhekimliğine atıldım ve Mavişehir'de çok sevdiğim bir sınıf arkadaşımın ortak poliklinik kurduk. Kendisinin periodontolog olması bize çok iyi bir multidisipliner çalışma ortamı sağladı.

Fakültede kalmayı hiç düşündünüz mü?

Fakültede kalmayı düşünmedim çünkü hedefim yaptığım işe tam hakim ➔

olup zanaatımla ilgili herhangi bir soru işareti taşımamaktı. Ayrıca belirli saatlerde orada bulunmam gerekmesi müzik ve sosyal hayatıma uymayacaktı. İşin teorik kısmına gönül veren başarılı arkadaşlarımın olması da doktoradan sonra ayrılmamın sebeplerinden.

Müziğe olan ilgi nasıl başladı? Daha profesyonel olarak ilgilenmeye ne zaman geçtiniz?

Müziğe olan ilgim Doğulu geniş bir ailenin komün yaşamında birçok müzikle ilgili akrabamın olması ve onlara özenmemle başladı. 15 yaşında sahilde her akşam olduğu gibi kuzenimin çaldığı gitara eşlik ederken bir bar sahibinin bize iş sunmasıyla ilk profesyonel sahnemi aldım. O günden sonra okullarda müzik gruplarım ve yazları küçük akustik işlerim oldu.

'ChocolateBand' nasıl oluştu? Daha önce başka grubunuz var mıydı?

Üniversitede 2000 yılında ilk grubum kuruldu, sonrasında birkaç grup denemesinden sonra tecrübe kazandığımda artık 2006 yılında iyi müzisyenlerle çalışma şansını kazandığım, çocuğum gibi olan Chocolate'ı kurduk. O günden beri neredeyse her haftasonu İzmir'deki birçok sahnede performans gösterdik ve hala gösteriyoruz. Grubun başarısı dikkat çekince birçok teklif olsa da İzmir'den çıkmayı ve tek işimiz haline getirmeyi düşünmedim.

Meslektaşımız Ümit Güneş Özcan 2006'da kurdukları Chocolate grubuyla o günden bu yana İzmir'de çeşitli mekanlarda sahne alıyor.

Enstrüman olarak gitar da çalıyorsunuz ama grubun vokalisiniz...

Evet, gitar çalıyorum ama ileri seviyede değil. Pandemi zamanı grubum sahne alamayınca kendime çalmak için evde kendi başıma öğrendim. Solistlik ise sanki doğuştan gelmiş gibiydi; hep çok minnettarım ve şanslı hissediyorum bu konuda.

'Sahnede beni tanıyanlar klinikte görünce, klinikte tanıyanlar sahnede görünce afallıyor. Sanırım gece hayatındaki ben biraz daha kendimi ifade edebiliyorum.'

Spotify'da da 'Bizi de 80ler' adıyla yayımlanmış üç şarkılık içeriğiniz var...

Spotify'da üç şarkılık bir albümüm var. Dostum, yoldaşım **Çağlar Hep-terlikci** ile pandemide bir hafta sonu kapanmasında sıfırdan ürettiği-

miz, çok keyif aldığımız bir çalışma oldu. Birçok bestem var ama kendim için, dinleyicim için yaptım bunları. İnsanlara ulaştırmak için yoğun ilgi, zaman, çaba, çevre ve para gerektiği için hiç başka albümlere odaklanmadım.

Kendinizi sahnedeki Güneş'e mi hekim Güneş'e mi daha yakın hissediyorsunuz?

Sahnede beni tanıyanlar klinikte görünce, klinikte tanıyanlar sahnede görünce afallıyor. Tavrım değişse de kişiliğimde bir değişme olmuyor diye düşünüyorum ama sanırım gece hayatındaki ben biraz daha kendimi ifade edebiliyorum.

Bundan sonrası için kariyer planınız nedir? İki alandan birine daha çok eğilmeyi düşündünüz mü?

Dişhekimliği benim için daha çok meslek tanımına uyuyor her zaman ama müzik benim için kocaman bir şey; onu asla bir iş halinde düşünemiyorum. Müzik nefes almak

gibi bir şey benim için.

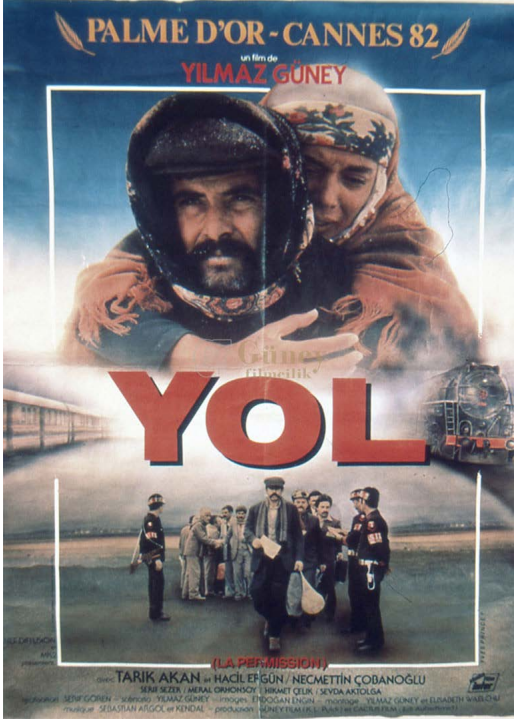
İki işimden hangisinin yoğunluğu artsa o taraftan daralıp diğerini özlüyorum. O yüzden ikisini bir arada yürütmem asla bitmeyen bir tutku yaratıyor ve ikisine de olan ilgimi, hevesimi korumama yardımcı oluyor diye düşünüyorum.

Birini seçmek zorunda kalacak olsaydınız hangisi olurdu?

İki mesleğim için de bir planım yok. Önüme gelen her şeyi o an değerlendirip mutlu olacağım şekilde yol alacağım. Pek plan adamı değilim, an insanıyım. Birini seçmek zorunda olsan gibi bir soruyu da an insanı olmam cevabına sayıyorum; o anki şartlara bağlı olur diye düşünüyorum.

Geriye dönüp baktığınızda daha farklı yapsaydım dediğiniz bir şey var mı?

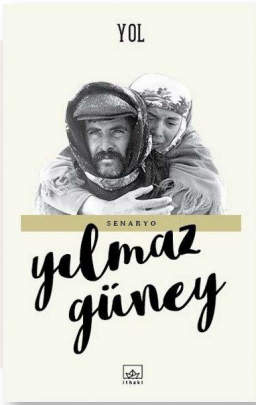
Geriye dönüp bakınca değiştirmek istediğim bir şey yok. Kendimi, hayatımı seviyorum, kucaklıyorum. Geçmişim bugünkü beni yarattı. □

Yılmaz Güney'in senaryosunu yazdığı ve Şerif Gören'in yönettiği Yol filmi, 1982'de Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye'yi kazanmıştı. Senaryoda İmralı Adası Yanaçık Cezaevi'nden Kurban Bayramı'nda izne çıkan mahkumlardan 11'inin öyküsünü anlatılır. Film ilk olarak Erden Kıral tarafından çekilmeye başlanıyor o dönemde filmin adı "Bayram". Çekimleri bir adada yapılan film Yılmaz Güney tarafından durdurulur. Ve daha sonra Şerif Gören'le birlikte film çalışmaları tekrar başlar eski oyuncular rol kabul etmeyince yeni oyuncular ve "Yol" ismiyle çekim başlar. Kurban Bayramı için izne çıkan beş mahkumun öyküleri Türkiye'nin farklı coğrafyalarından bir mozaik oluşturur. Böylelikle filmde 12 Eylül 1980 sonrası Türkiye'sinin durumunu belgesel gibi gözler önüne serilir. Farklı illerde üstelik sıkıyönetim koşullarında çekilen film, izne çıkan kader kurbanlarının, yaşamının hapisaneden daha beter olduğunu anlatır. Mahkumlar izinlerinde kendileri veya ailelerinden insanların ölümüyle kurbanlar da verir, Mehmet Salih ile kansı trende vurulur, Ömer'in abisi sınırı geçerken kurşunlanır, Seyyit Ali'nin kansı ise karda donarak ölür, Battal'ın kansı doğururken ölür, eve eli boş gitmek istemeyen okuma yazması olmayan Abbas'ın belediyenin hayvanları zehirlemek için koyduğu kıymayı eve götürünce bütün aile zehirlenerek hayatlarını yitirirler.

Bu her karesi itinayla yazılmış senaryoyu okuyunca filmde beş tanesinin hayatına tanıklık ettiğimiz aslında on bir olan kahramanın hayatlarını Yılmaz Güney'in "motor" sesiyle görebilmeyi isterdim.

Dişlerden farkedilen ezilmişlik

Yol

(Senaryo)
Yılmaz Güney

İthaki Yayınları
2. baskı 2020

Seyit Ali ise izninin ikinci gününü de trende geçirmektedir. Dişi ağrıtmaktadır ve yüreği acılarla doludur, bir rastlantı sonucu trende Memet Salih'le karşılaşır ve bundan büyük bir sevinç duyar, çünkü kendini yapayalnız hissetmektedir. (s. 20)

Ancak dişinin ağrısından perişan olmaktadır. Bir berbere dişini şişle yaktırır, oldukça ilkel bir metotla yapılan bu iş onu perişan eder. (s. 22)

Hamza - Ne deyim, dişlerimden ne söylediğim anlaşılmaz ki. Sen sor.

Hamza - Anam hasta, raporum gelmiş, acili

ciddisi tohtoru her şeyi tastamam, sayende gidersem izne, dişimi de yaptıracam, bu dişler ağzımda durmuyor artık, bakın.

Dişlerini çıkarıp gösterir. (s. 41)

Seyit -Dişim

Doktor - Aç bakiyim

Seyit ağzını açar, doktor dişlere bakar, tıklattır.

Hamza başucundaki dolap üstündeki su bardağına takma dişlerini koyuyor, uzanıyor yatağına. Takma dişler... (Su dolu cam bardak içinde.) (s. 60)

Hamza Bayır, bardaktan dişini alıyor, ağzına takıyor... (s. 61)

Hamza - Hoşça kalın, hoşça kalın, heeeyyy darısı başınıza, darısı başınıza!

Mercan coşkuyla sırtına vurur Hamza'nın. Hamza bağıırken dişlerini denize düşürür.

Hamza - N'aptın, dişlerim gitti. Dişlerim.

Gülüşen yüzler, Yusuf'un kanaryası.

Hamza'nın üzgün yüzü

Hamza - Oldu mu ya!

Mercan - İstemedim oldu, kusura

bakma.

Hamza üzgün, çevrede gülüşmekte, dişlerinin düşmesinden sonra, çenesi burnuna varmakta →

'Nalbant- Bizim berber Elim var o iyi anlar bu işten. Bir teli iyice kızdıracağız, kıpkırmızı olacak, dişinin çatlağına sokacağız o teli ve siniri yakacağız. Dayanabilir misin? Seyit - Bilmem ki, dayanılır mı?'

dır Hamza'nın. (s. 75)

* * *

Seyit Ali'nin daha yakın çekimle kıpırtısız, acı dolu yüzü. Plan sonlarına doğru, diş ağrısı; dili ağrıyan dişini kurcalıyor; dilin hareketi yanağından belli. (s. 174)

* * *

Seyit Ali düşünceli. Tren kalabalığı ile karşılıklı iki üç resim. O ince türkü, bir soluk gibi yalar geçer. Dişinin ağrısı ilerlemektedir. (s. 185)

* * *

Seyit Ali meraklı göğüs pl. Çekimle onları izliyor. Eli ağrıyan dişinde. (s. 220)

* * *

Seyit Ali, koridorun ucunda, sırtını kompartıman duvarına dayamış, ayakta; cigara içiyor ve türküyü dinliyor, dişi ağrıyor, dumanı daha çok dişinin ağrıdığı yere çekiyor, tutuyor bırakıyor. (s. 225)

* * *

Dişi dayanılmaz derecede ağrıyor. Otobüsten ayrıntılar; keçi, tavuk, horoz, köylüler. (s. 249)

* * *

Seyit çaya bakıyor, koyuyor önüne. Gripin çıkarıyor, nalbant konuşurken o dişine çayın dokumasına rağmen gribini içmeye çalışır. Nalbant aynı zamanda kayını Seyit'in. (s. 253)

* * *

Seyit elini dişinden yana koyar. (s. 254)

* * *

Dişi ağrımakta.

.....

Nalbant: Dişin mi ağrıyor?

Seyit- Ağrıdan duramıyorum.

Nalbant - Aç bakayım.

Seyit açıyor ağzını. Nalbant bakıyor, gaz lambasının aydınlığı yeterli değil, iyice eğiliyor, ağzının içine kadar göremiyor. Sonra gaz lambasını alıp geliyor nalbant. Seyit yeniden açıyor ağzını, lambayı iyice tutup bakıyor nalbant.

Nalbant- Bu mu?

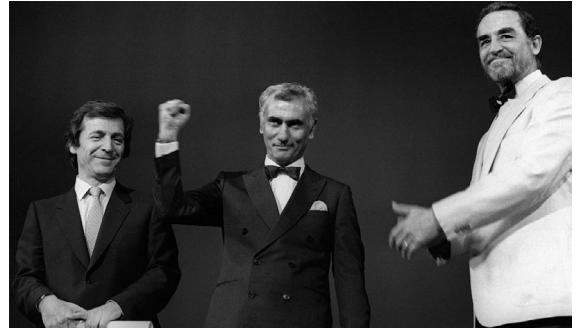
Seyit- Haaa

Nalbant- Çatlamış dişin, ortadan çatlamış, yakarsak geçer.

Seyit tükürür, anlamamış Nalbantın dediğini.

Tarik Akan'a filmde canlandığı köylü mahkum Seyit Ali karakteri için altın diş yaptırılmış.

1982'de Yol filmiyle Cannes'da Altın Palmiye'yi alırken.

Yılmaz Güney

Oyuncu, yönetmen ve yazar Yılmaz Güney 1937'de Adana Yüreğir'de doğdu. 1959'da senaryosunu yazıp oynadığı Bu Vatanın Çocukları ve Ala Geyik filmleriyle sinemaya adımını attı. Birçok kez kovuşturmaya uğrayan Güney, ilk olarak 1961'de, yazdığı bir öyküde komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle tutuklandı ve bir buçuk yıl hapis cezasına mahkûm oldu.

Sinemadaki 'Çirkin Kral' dönemi sonrasında Umut filminden başlayarak sınıfsal meseleleri ön plana çıkarmaya başladı. Arkadaş ve Endişe filmleri bu dönemin ürünüdür.

1974'te, Endişe filminin çekimleri için bulunduğu Adana'da bir gazinodaki tartışmada bir yargıcı öldürmekten suçlu bulundu ve hapis cezası aldı. 1981'de izinli olarak çıktığı hapisnerden yurt dışına firar etti. Kendisinin yazdığı ve Şerif Gören'in yönetmenliğini yaptığı 1981 yapımı Yol filmi, 1982'de Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye Ödülü kazandı ve bu ödülü Türkiye'den kazanan ilk yönetmen oldu. 9 Eylül 1984'te Paris'te yaşamını yitirdi.

Seyit - Nasıl yakacaksın ki geçecek?

Nalbant - Bizim berber Elim var o iyi anlar bu işten. Bir teli iyice kızdıracağız, kıpkırmızı olacak, dişinin çatlağına sokacağız o teli ve siniri yakacağız. Dayanabilir misin?

Seyit - Bilmem ki, dayanılır mı?

Nalbant- Burda doktor maktör nafile, dişi ağrıyan berber Elim'e gider, sabah olsun, yakar Elim ve çam reçenesiyle sıvar iyice.

Seyit - Ağrı başıma vurmuş, ense kökümüne vurmuş, kendimde bile değilim Ne yapacaksa şimdii yapsın.

Nalbant bir düşünür. Sonra yukarı bağırır.

Nalbant - Ula Suphi Suphi

Suphi- He baba...

Nalbant- Ula oğlum, berber Elim'e bir var, selamımı söyle de ki bir hasta var, çantasını alsın acele gelsin, iki de kuvvetli adam getirsin. (s. 256)

* * *

Ocakta tel kızdıran berber Elim'in parmaklarında sadece iki parmağında telin sıcaklığını geçirmeyecek bir şey sarılı, teli çeker bakar. Kıpkırmızı olmuştur.

Seyit, sağında solunda iki kişi. İri yapıldı iki kişi, Nalbant ayakucunda

Suphi, çömelmiş, heyecanla bekliyor.

Elim- Hazır mısaz?

Nalbant – Hazırız.

Elim- Ağzımı kapamayasan ha, başını sağa sola sallamayasan ha, sıkı tutun, deprenmeyesin .

Tutarlar Seyit'i. Seyit ağzını açmış soluksuz bekliyor.

Elim- Bismillahirrahmanirrahim...

Teli alıyor, ağzını açmış bekleyen Seyit'in karşısında duruyor Seyit gözlerini kapıyor, kendini kasabildiği kadar kasıyor.

Elim- Sıkı tutun.

Bir an bekliyor.

Elim - Bismillah.

Teli ağzına sokup dişine bastırıyor. Suphi başına

yana çevirmiştir. Bir yanık sesi, yanık kokusu, ağzından dumanlar çıkıyor, kasılmıştır Seyit. Boğuk bir ses çıkmıştır gırtlığından. (s. 257-258)

* * *

Kadın - Uyuyor, yorgunum dişim de ağrıyor dedi; tam uyuyacak, dedi ki, Aliye'ye bir teneke su götürün, yıkansın, temiz esvaplar verin, giyinsin, dedi. Ay doğanda beni uyandırın, dedi. (s. 283)

* * *

Seyit'in gözü kavalda dişi ağrıyor. (s. 293)

* * *

Kadın yine gülerken dişlerinin eksikliğini saklar. (s. 305)

Kongre

Kurs

Sempozyum

MIDD Akdeniz Uluslararası Dişhekimliği Günleri

2-4 Aralık 2023

Royal Seginus Otel
Antalya

27. Balkan Stomatoloji Kongresi

9-11 Kasım 2023

Atlas Üniversitesi - İstanbul
www.e-bass.org/27thcongress/

Greater NewYork Dental Meeting

24-29 Kasım 2023

New York - ABD
www.gnydm.com

Fransa Dişhekimleri Birliği (AFD) Kongresi

28 Kasım - 2 Aralık 2023

Paris - Fransa
www.adfcongres.com

45. Asya Pasifik Dişhekimliği Kongresi

2-5 Mayıs 2024

Taypey - Tayvan
www.45thapdc-2024.org.tw/program

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI 108. Kongresi

12-15 Eylül 2024

İstanbul Kongre Merkezi - İstanbul
www.fdiworlddental.org

KREDİLENDİRİLEN ETKİNLİKLER

SDE Yüksek Kurulu'nun Kasım 2023 tarihli toplantısında değerlendirilen etkinlikler:

Adana Dişhekimleri Odası	Tel: 0542 236 48 75
Cumhuriyetimizin 100. Yılı Etkinliği 17-19 Kasım 2023	
Kocaeli Dişhekimleri Odası	Tel: 0537 426 31 71
Bilimsel Etkinlik Kasım 2023 25-26 Kasım 2023	
Zonguldak Dişhekimleri Odası	Tel: 0372 251 56 24
Uygulamalı Kurs Kasım 2023 18-19 Kasım 2023	
Mardin Dişhekimleri Odası	Tel: 0555 080 47 17
Anterior Kompozit Restorasyonlar Hands On Kurs 11-12 Kasım 2023	
Samsun Dişhekimleri Odası	Tel: 0362 435 44 78
115.Yıl Bilimsel Programı 25 Kasım 2023	
Tekirdağ Dişhekimleri Odası	Tel: 0282 262 27 82
9. Trakya Güz Sempozyumu 2-3 Aralık 2023	
Çanakkale Dişhekimleri Odası	Tel: 0286 214 10 44
33. Bilimsel Sempozyum 25-26 Kasım 2023	

İzmir Dişhekimleri Odası	Tel: 0232 461 21 52
30. Uluslararası Bilimsel Kongre ve Sergisi 24-26 Kasım 2023	
Manisa Dişhekimleri Odası	Tel: 0236 231 65 83
Estetik Bölge İmplant Uygulamaları - Başarı İçin Klinik İpuçları - 18 Kasım 2023	
Isparta Dişhekimleri Odası	Tel: 0246 218 19 93
Bilimsel Etkinlik Kasım 2023 25 Kasım 2023	
Antalya Dişhekimleri Odası	Tel: 0242 237 52 52
Akdeniz Uluslararası Dişhekimliği Günleri 2-4 Aralık 2023	
Mardin Dişhekimleri Odası	Tel: 0555 080 47 17
Tek Aşamada İmplant ve Kalıcı Diş Mümkün mü? 72 Saatin Sırları 2 Aralık 2023	
İstanbul Dişhekimleri Odası	Tel: 0212 225 03 65
7'den 70'e Şeffaf Plak Tedavileri 13 Aralık 2023	

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **20 Aralık 2023** tarihine kadar **SDE Yüksek Kurulu Kızıllırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara** adresine mektupla, **0.312.430 29 59'a** faksla ya da **tdb@tdb.org.tr** adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1 Aşağıdaki yöntemlerden hangisi kavitsiyonsuz beyaz nokta lezyonlarının tedavisinde kullanılmaz?

- [a] Flor cila uygulaması
- [b] Kazein fosfopeptid - amorf kalsiyum fosfat uygulaması
- [c] Çürük infiltrasyon tekniği
- [d] Optimal ağız hijyeni sağlanması
- [e] Geleneksel restorasyonlar

2 Aşağıdakilerden hangisi kas kuvvetlerinden yararlanarak yapılan ortodontik tedavi araçlarından birisi değildir?

- [a] Twin-Block
- [b] Monoblock
- [c] Oral screen
- [d] Face Mask
- [e] Frankel Regülatör

3 Periapikal endodontik cerrahi için aşağıdaki durumlardan hangisi veya hangileri doğru endikasyondur?

- I. Kök boyunun 1/3'ünden daha geniş periapikal lezyonlarda
- II. Apikal bölgede eksternal resorbsiyon olduğunda
- III. Apikal bölgeden biyopsi gerektiğinde
- IV. Aşırı kurvatur gösteren vakalarda

- [a] Sadece I
- [b] I ve II
- [c] Sadece III
- [d] I, II, III
- [e] Sadece IV

4 Aşağıdakilerden hangisi diş hekimliği kliniğinde en sık karşılaşılan kardiyolojik problemidir?

- [a] Miyokard infarktüsü
- [b] Ortostatik hipotansiyon
- [c] Hipertansif kriz
- [d] Anjina Pektorisi
- [e] Sinüs Bradikardisi

5 Fiber destekli post sistemlerinin post yuvasına simatasyonu takip eden uzun dönemde hidroskobik genişleme ile diş kökünde kırıklara yol açabilecek siman tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- [a] Resin simanlar
- [b] Cam iyonomer simanlar
- [c] Polikarboksiklat simanlar
- [d] Fosfat simanlar
- [e] Self adhesive resin simanlar

6 Dişetin havayla kurutulduğu zaman yapışık dişeti yüzeyindeki portakal kabuğu görüntüsü nasıl adlandırılır?

- [a] Keratinositler
- [b] Stippling
- [c] Rete Peg
- [d] Desmozom
- [e] Hemidesmozom

7 Aşağıdakilerden hangisi radyasyonun geç dönem etkilerindedir?

- [a] Deri erkemi
- [b] Lökopeni
- [c] Epilasyon
- [d] Katarakt
- [e] Sperm sayısında azalma

8 Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri panoramik radyograflerin avantajlarından değildir?

- I. Kemiğin dikey yüksekliği belirlenir.
- II. Çenenin genel anatomisi ve buna bağlı patolojiler belirlenir.
- III. 3 boyutlu olduğundan kesin kemik hacmini belirleyebilir.
- IV. İmplantın ve çevresindeki anatomik oluşumların boyutunu 1:1 verir.
- V. Panoramik radyografi bir analog görüntüleme tekniğidir.

- [a] I- II
- [b] III
- [c] III- IV- V
- [d] III- IV
- [e] IV- V

9 Aşağıdakilerden hangisi müköz membranöz pemfigoidin özelliklerinden değildir?

- [a] Lezyonlar veziküller şeklindedir
- [b] Lezyonlar ağrılıdır
- [c] Seyri kısa ve şiddetli ağrılıdır
- [d] Dişeti her zaman etkilenir
- [e] Hepsi

10 Vitamin C yetmezliğinde açığa çıka skorbutün nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- [a] Antikor yapımında azalma
- [b] Yeterince olgun kollagen yapılamaması
- [c] Oksidasyonun hızlanması
- [d] Eritrositlerin kolay parçalanması
- [e] Anemi

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

Adı Soyadı : İmzası:

TC Kimlik No :

Adresi :

.....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
207. sayının yanıt anahtarı:									
B	A	C	B	E	E	D	D	A	D

Prof.Dr. İlter Uzel'in büyük eseri:

Dişhekimliği Tarihi

Prof. Dr. İlter Uzel'in 1972 yılından beri biriktirdiği eserlerle donatılan Tıp ve Diş Hekimliği Müzesi 2020 yılında açılmıştır.

Diş Hekimliği Tarihi I-II

İlter Uzel

İstanbul 2018

Quintessence Yayıncılık
253 s.

■ İlkim Karakapıcı*

İlkçağdan beri tıpla iç içe gelişen ve bağımsız bir meslek olması uzun yıllar alan dişhekimliği, günümüzde ağız, diş ve çevre dokuların sağlığıyla ilgilenen, kendine has tedavi yöntemleri, etik sorunları ve fakültesi olan bir meslektir. Dişhekimliği; hem tıbbi bilgiyi kullanan ve artıran hem bir mühendislik alanı gibi tedavi yöntemleri geliştiren hem de bu tedaviyi uygulayabilecek el becerisi gerektiren bir bilimsel alandır. Bu bilimsel alanın çok yönlü özellikleri, onu kendine özgü değerlendirmeyi gerekli kılar. Bu değerlendirme şüphesiz ki bu alanın tarihini içerir.

"Bilim ancak geçmişi iyi bilinirse öğrenilir"

Tarih bilmek, şimdiki kavramayı sağladığı gibi diş-

hekimlerinin ve dişhekimliği öğrencilerinin meslek bilinci oluşturmaya katkıda bulunur. Böylece dişhekimliği "salt el becerisi" olarak zihinlerde kalmaz, bilim dünyasında kendi yerini oluşturur. Bu sebeplerle tarih yazıcılığı yapmak değerlidir. Dişhekimliği Tarihi I, II kitapları dişhekimliği mesleğine yapılmış büyük bir katkıdır. Yazar Prof. Dr. İlter Uzel Hoca'nın Auguste Comte'dan alıntı yaptığı gibi "Bilim ancak geçmiş iyi bilinirse öğrenilir."

Dişhekimliği Tarihi I. Cilt 10 bölümden oluşmaktadır. Kitap dişhekimliğinin bilimsel gelişimini detaylıca açıklamaktadır. Kitabın giriş bölümünde bilimin, teknolojinin tanımları yapılmıştır ve dişhekimliğinin buradaki konumuna ve doğuşuna değinilmiştir. Antropolojik kazılardan elde edilen diş kalıntılarının, dişhekimliği ve antropolojinin ortak alanı paleostomatolojiye olan katkıları vurgulanmıştır.

Dişhekimliğinin evrensel gelişimi

Giriş kısmı dişhekimliğinin tarihsel olarak diğer alanlarla bağlantısı ve neden var olduğunun anlaşılması açısından önemlidir. Daha sonra çağlara ayrılarak mesleğin gelişim aşamaları okuyucuya aktarılmıştır. Dişhekimliğinin bağımsız bir meslek oluşunun ve sanayi devriminden sonra dişhekimliğinin günümüzdeki sekiz ayrı klinik bölümü- ➔

* Dişhekimisi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik A.D. Doktora Öğrencisi. ilkim.karakapici@hacettepe.edu.tr

Seyhan Belediyesi'nin desteğiyle oluşturulan Tıp ve Dişhekimliği Müzesi Seyhan Uluçami Mahallesi'nde bulunuyor (üstte). Müzede tıp ve dişhekimliğine ilişkin antik çağlardan bu yana kullanılmış çeşitli el aletleri de sergileniyor.

nün ayrı ayrı incelenmesi kitabın detaylı bir eser olduğunu göstermektedir. Dişhekimliğinde yapılan araştırmalar ve dişhekimliği eğitimi ile konu başlıkları sonlanmaktadır. Kitapta dişhekimliği tarihinin öncelikle genel olarak çağlara ayrılarak daha sonra klinik bölümler özelinde aktarılması, dişhekimliğine büyük katkıları olan öncü hekimlerin yaşamlarının ayrıca incelenmesi okuyucunun aradığı bilgiye erişimini oldukça kolaylaştırmıştır.

... ve Anadolu

Dişhekimliği Tarihi II kitabı da ilk kitap gibi 10 bölümden oluşmaktadır. Bu kitap Anadolu paleontolojisi ile başlayarak, Anadolu uygarlıkları ile devam etmektedir. Kitabın bu kısımlarında kazılardan elde edilen bulguları görsel olarak inceleme imkânı sunulmaktadır. Selçuklularda ve Osmanlı'da dişhekimliği başlıklarından sonra Türk dişhekimliği tarihi eğitim, meslekte dönüşüm yapan dişhekimleri, yayınlar ve meslek örgütleri olarak başlıklandırılmıştır. Bu kitabın son başlığı olan "Genel Değerlendirme" ise toparlanmış bir özet bilginin yanında Türkiye'de dişhekimliği mesleğinin tarihçesiyle beraber mesleğin bugünkü durumunu değerlendirilmesi sebebiyle ilgi çekicidir. Bu başlık genç dişhekimlerine yol gösterici bir yorumlama olarak karşımıza çıkmaktadır. Dişhekimliği eğitimini, mesleğin çağa uygun vizyonu doğrultusunda sil baştan ele almak gerektiği vurgulanmaktadır.

Zengin bir görsel malzeme

Her iki kitap da bol resimli olmasıyla dikkat çekmektedir. Yazar Prof.Dr. İlter Uzel Hoca'nın illüstrasyon belgele-

Prof.Dr. Uzel 50. Yıl plaketsini de 2021'de Tıp ve Dişhekimliği Müzesi'nde düzenlenen törenle almıştı.

rin tarih yazıcılığında önemli ve dişhekimliğinin görselliğe önem veren bir alan olması sebebiyle kitabın bu şekilde hazırlandığını belirtmiştir. Görseller, konuların anlaşılabilirliğini ve hatırlanabilirliğini artırmaktadır. Ayrıca kitapta sarı çerçeveye belirtilen vurgulayıcı notlar görsel olarak akılda kalıcılığı sağlamaktadır. Konu başlıklarının kategorilendirilmesi ve dişhekimliği tarihi özeline inilmeden önce genel olarak dönemin tarihsel atmosferi ile girizgâh yapılması bütünlüklü bir kavrayış sağlamaktadır. Kitaplar güncel, kanıt dayalı ve şimdiye kadarki en kapsamlı ve detaylı, derli toplu Türkçe dişhekimliği tarihi kitapları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilim tarihi öğrenmek, bilimsel gelişmeleri olanaklı kılan durumları irdeleme ve kişiye birçok alanla bağlantı kurma halini mümkün kılmaktadır. Bu entelektüel gelişim aynı zamanda kişilere vizyonlu bir bakış açısı sağlamaktadır. Dişhekimliği özelinde dişhekimliği tarihini bilmek hekimlere, bilim insanlarına ve öğrencilere mesleğin itibarını artıran ve gelişmesini sağlayan girişimler için bir zemin oluşturmaktadır. Dişhekimliğinin bilimsel ve teknolojik gelişmelerini vurgulayan bu kitaplar, Anadolu'daki gelişmeleri ayrıca ele almasıyla onu bilim tarihindeki yerine yerleştirmektedir. Teknoloji tarihini büyük ölçüde barındıran fakat sadece ondan ibaret olmayan dişhekimliği tarihi, Yazar Prof. Dr. İlter Uzel Hoca'nın antropoloji alanındaki değerli çalışmaları ile zenginleşmektedir.

Araştırmacıların, dişhekimliği öğrencilerinin ve dişhekimlerinin çalışmalarında başvurabilecekleri, fakülte dersleri için yol gösterici olan Dişhekimliği Tarihi I, II kitapları, Tıp Tarihi ve Etik bölümünde doktora öğrencisi olan benim için de sıkça faydalandığım kaynaklar olmuşlardır. Mesleğimiz için değerli olan bu kaynaklar için Prof.Dr. İlter Uzel Hoca'ya şükranlarımı sunmak isterim.

Loomis'in uçurtmalar
aracılığıyla mesaj ileten
telgraf deneyi

DIŞKENCE

Mahloon Loomis, elektriğin işkence aracı olarak kullanıldığını hele de işkencenin dişlere uygulandığını bilse elektriğin gelişimine katkıda bulunur muydu?

Mahloon Loomis kim? Neden dişlere yapılan işkence? Sorularını diş diş sorabilirsiniz. Yanıt; Loomis, bir dişhekimi ve bir mucitti. 'Ne icat etti?' diye siz sormadan yanıtını vereyim, dünya atmosferinde elektrik yüklü katmanlar olduğunu varsayarak kablosuz iletişim ve elektrik üretim sistemi üzerine çalışmalar yaptı. Kablosuz elektronik iletişim için patent alan ilk kişi ve telsiz telgrafın mucididir.

Elektrik tarihinden dişhekimliği tarihine sıçrama yapalım. Elektrik, her zaman dişhekimliğinde dolaylı olarak kullanılmıştır. Neredeyse tüm dental cihazların çalışmasında elektrik enerjisi gerekli olduğunu hepimiz biliyoruz. Elektrik akımı, işkence dışında direkt ağızda dişlere tedavi amaçlı olarak, daha doğrusu çürük teşhisinde kullanılır ki burada düşük akım uygulanır. Bu prensiple pille çalışan çürük teşhis cihazının adı bilindiği gibi 'Vitolametre'dir. Elektrik akımı canlı diş sinirlerini, ortaya çıkarır.

Buraya kadar bir bilgi hatırlatması yaptık. Ama gel gör ki bir zor kullanarak hatırlatma yöntemi ve bildiğini söyletme yöntemi var ki; onun adı 'işkence'. Diş üzerinden uygulanan işkencenin ne olduğunu öğrenmek için yazının akımını artıralım ve işkence Tarihi'ne doğru ilerleyelim. İstanbul Protokolü'nde diş işkencesi şöyle tanımlanır: "Diş işkencesi dişi kırmak, çekmek biçimde olabileceği gibi, dişlere elektrik işkencesi uygulayarak da olabilir. İşkence, dişlerin kaybı veya kırılması, diş etlerinin şişmesi, kanama, ağrı, gingivit, stomatit, mandibular

kırıklar veya diş dolgularının düşmesiyle sonuçlanabilir. Temporomandibular eklem sendromu, temporomandibular ekleme ağrı, çene ekleminde kısıtlılık ve bazı durumlarda elektrik akımının ya da yüze uygulanan darbelerin sonucu olarak çene ekleminde çıkma ile sonuçlanabilir."

Diş üzerinden işkencenin eski çağlardan beri uygulandığını şöyle bir bakınca hemen görürüz. İlk Hıristiyanlar dinin yayılmasının ilk yıllarında doğal olarak paganlardan çok büyük tepkiler alıyordu. İskenderiye'de İmparator Filip'in hükümdarlığı sırasında Quinta adlı bir kadın

Hristiyanlık adına söylediği övücü sözlere kızan paganlar tarafından taşlandı ve tek tek dişleri sökülüdü. Onu yakmak için büyük bir ateş yaktilar. Ama kadın onları beklemeden kendisini ateşe attı. İşte o günden sonra Aziz Apollonia olarak kabul edilen kadın, Hristiyanlık âleminde dişhekimlerinin ve diş ağrısının koruyucusu olarak kabul edilir. Aslında bu oldukça ironik bir durumdur!

Sinema dünyasında dişlere uygulanan işkencenin unutulmaz filmi; 'Marathon Man'dir. Türkçe adıyla 'Vahşi Koşu'.

William Goldman'ın gerilim romanından yine Goldman tarafından sinemaya uyarlanan, **John Schlesinger**'in yönetmen koltuğunda oturduğu 1976 yılında

çekilen film, sinema tarihinin en korkunç işkence sahnelerine sahip filmlerinden birine sahiptir. Filmde iki başrolü iki ünlü oyuncu paylaşır. Dr. Christian Szell'i **Laurence Oliver**, Babe Levy'i ise **Dustin Hoffman** oynar. Filmde Dr. Szell, 2. Dünya Savaşında Auschwitz toplama kampında görev yapmış işkenceci bir dişhekimidir. Savaşta Yahudi esirlerden çalmış olduğu elmasların ye-

Kablosuz iletişim fikrini ilk ortaya atanlardan Mahloon Loomis bir dişhekimiydi

* Şair, yazar. Aşk-ı Salacak, Küçük Bir Ada'nın Not Defterinden Bolaman, Balkondan Düşen L, Yakışıklı Yelkovan Hazinedar'ın yayımlanmış kitaplarıdır.

rini bildiği inandığı Babe Levy'e elmasların yerini söyletmek ve onların emniyette olup olmadığını öğrenmek için işkence uygular. Levy'nin elleri sandalyeye bağlıdır. Dr. Szell, el aletleriyle Levy'i konuşurmaya çalışır. Ve dişlerini canlı canlı oyaarak işkence uygular. Aradığı yanıtı alamaz. Çünkü Levy, gerçekten konudan bihaberdir. Bu işkence sahnesi seyredenlerin hafızalarından gitmez.

Edebiyatımızda ise işkenceleri anlatan birçok eser vardır. Ama **Refik Halit Karay**'ın 'Gurbet Hikayeleri'ndeki son hikaye olan 'Dişçi' hikayesi son derece etkileyici bir hikayedir. Anlatıcı hikayede Anadolu'da bir sofrada tanıştığı 'Dişçi' adlı kişiyi anlatır.

Anlatıcı Dişçi denilen kişiye gerçekten dişçi olup olmadığını sorar birkaç kez ve her sorduğunda sofradakiler gülüşür. Anlatıcı bu duruma bozulur, dişçi denen kişi durumu anlar ve alaycı bir anlatımla anlatır hikayesini. Dişçi, yenilgiyle sonuçlanan savaştan sonra Anadolu'ya dönmeye çalışan bir başçavuştur. Lebüvve adında bir boğazdan geçmeye çalışırken bedeviler tarafından taşla vurularak korkunç şekilde dişi sökülür. Yanındaki arkadaşları öldürülür, kendisi ölü sanılarak bırakılır. Bedeviler onun dişlerini sivri taşlarla tek tek acı çektirerek sökerler. O günden sonra dişçi, kendi deyimıyla 'diş sökmeye' başlar. Bundan sonrasını 'dişçi'nin hikayede anlattığı gibi yazalım:

“... Çete muharebelerine tutuşmuştuk: Ecnebler üzerimize ara sıra, bedevi müfrezelerini de saldırıyorlardı. Bunlar da köylerimizi soyuyorlar, çoluk çocuğumuzu kesiyorlardı. Sağ yakaladıklarımızı – sonradan öğrendim – bizim “dişçi” yere yatırıyor, göğüslerine çöküyor, eline geçirdiği bir koca dülgör kısıncıyla ağızlarından sağlam bir diş çekip koparmadan yakalarını bırakmıyormuş!

Dişçi gözlerinde, ispiro dökülmüş gibi mavi bir alev parlayarak:

– Evet, dedi, mükemmel söküyordum, hem çatır çatır söküyordum, şöyle büke kııra, sallaya hırpalaya, çene kemiklerini dağıta parçalaya söküyordum!

Ve elini mintanının düğmesine attı, göğsünü açtı;

Boynunda iri taşlı bir gerdanlık gördüm.

Petrol lâmbasının sönük ışığında bu taşların ne olduğunu birden anlayamamıştım. Fakat o sırada ocakta bir odun devrildi, odaya bir kızıl alev vurdu:

Gerdanlığa geçirilen taşlar sapasağlam, bembeyaz, bir boyda, bir biçimde, hemen hemen bir örnek, otuz kadar azı dişiydi.”

‘Dişkence’ konusunu tanıdığım bir kişinin hikâyesiyle bitireyim. 80 darbesinden sonra tutuklanılardan biri de kasabamızdan birisiydi. O puslu yıllarda tutuklanan tanıdık, üç yıl sonra tahliye oldu. Tahliye sonrası onu ilk gördüğümüzde şaşırılmıştım. Tanıdığımızın ağızda neredeyse hiç diş kalmamıştı. Birkaç tane bir şey... Sıkılarak sordum ‘dişlerine ne oldu?’ ‘İşkence sonrasında döküldüler. Üç ay boyunca sistematik olarak dişlerime manyetolu telefonun tellerini bağlayıp telefon kolumu çeviriyordu ve dişlerime elektrik veriyorlardı. Bu işkence sadece bana değil herkese yapılıyordu. İşte bu işkenceler sonunda dişlerim döküldü.’

Bu olayın bildiğiniz duyduğunuz işkencelerden bir farkı var, hem de çok ironik bir fark! İşkenceye uğrayan kişi hapse girmeden önce postanede santal memuruydu ve manyetolu telefonlara gelen çağrıları bağlıyordu. ◯

KAYNAKLAR

- Refik Halid Karay/ Gurbet Hikâyeleri/İnkılap Kitabevi Yayınları/ 2015/1.Basım
- www.beyazperde.com

VEFAT

Osmaniye Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız

Bülent Aksak

11 Ekim 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

Mersin Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız

Ömer Kutlu Erten

(1979 Marmara Ü.D.F. mezunu)
10 Kasım 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız

Mehmet Hüdayi Başeğmez

(1961 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
yaşamını yitirmiştir.

Ailelerinin ve yakınlarının acısını paylaşır, başsağlığı dileriz.

Tüm sayılara ulaşmak için tıklayın

